

Rapport

Datum: 14 november 2005
Rapportnummer: 2005/347

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Haaglanden niet adequaat hebben gereageerd op de door zijn verloofde op 11 april 2003 ingediende aangifte van poging tot mishandeling c.q. doodslag, gepleegd door haar zoon K.

Verzoeker klaagt er met name over dat de ambtenaren:

- ondanks de bekendheid met het verblijfadres van K. en de toestemming van de officier van justitie om K. buiten heterdaad aan te houden, niet terstond tot aanhouding zijn overgegaan;
- evenmin naar aanleiding van een telefonische mededeling van 14 april 2003 van een medewerkster van Parnassia, dat K. een direct gevaar zou zijn voor zijn moeder, terstond tot aanhouding van K. zijn overgegaan;
- vier dagen na de aangifte (op 15 april 2003) over zijn gegaan tot verlaging van de prioriteit en daarna geen opsporingshandelingen meer verricht, terwijl nog steeds bekend was dat K. een gevaar was voor zijn moeder.

Beoordeling

Algemeen

Op vrijdag 11 april 2003 omstreeks 20:30 uur deed Vo., de verloofde van verzoeker, tegenover politieambtenaar Be. van het politiebureau Q. te Den Haag, aangifte van een poging tot doodslag c.q. poging tot zware mishandeling, gepleegd door haar zoon K.

Vo. gaf betrokken ambtenaar Be. te kennen dat K. haar die middag in haar woning had getracht met messteken om het leven te brengen. Vo. had weten te ontsnappen door het balkon op te vluchten en om hulp te roepen.

Nadat rond middernacht de aangifte was opgenomen, nam Be. telefonisch contact op met officier van justitie He. Na door Be. over de zaak te zijn ingelicht, gaf He. toestemming om K. buiten heterdaad aan te houden. Hierop liet Be. de verdachte K. nog diezelfde nacht landelijk signaleren. Voorts schreef Be. een memo voor de rechercheurs die de volgende dag op het politiebureau aanwezig zouden zijn, zodat zij bij aanvang van hun dienst zouden weten wat zich had voorgedaan.

Op zaterdagochtend 12 april 2003 nam recherchecoördinator G. van bureau Q. kennis van de aangifte van Vo. G. gaf de politieambtenaren Ma. en F. opdracht om de vriendin van K., genaamd Pl., te horen. Teneinde het adres van Pl. te achterhalen, nam betrokken ambtenaar Ma. eerst telefonisch contact op met aangeefster Vo. Vervolgens bezochten

Ma. en F. rond 10:00 uur Pl. op haar thuisadres en namen aldaar een verklaring van haar af. Pl. verklaarde onder meer dat, als zij K. zou zien, zij aan hem zou vragen zich bij de politie te melden (zie Bevindingen, onder A.6.). Op zaterdagmiddag heeft Ma. aangeefster Vo. telefonisch geïnformeerd over het gesprek met Pl.

Op zondag 13 april 2003 werd er, vanwege andere werkzaamheden, door het personeel van bureau Q. niets aan de zaak van K. gedaan.

Op maandagmiddag 14 april 2003 werd Ma. gebeld door I. van psycho-medisch centrum Parnassia met informatie over de gevaarstelling van K. I. gaf Ma. te kennen dat zij als verpleegkundige van (de jeugdafdeling van) Parnassia K. onder behandeling had. Zij deelde onder meer mee dat K. zeer gevaarlijk voor zichzelf en anderen was. Naar aanleiding van dit telefoongesprek, nam Ma. telefonisch contact op met Vo. Voorts informeerde zij (de die dag dienstdoende) recherchecoördinator S., die op grond van de door Ma. overgebrachte informatie van I., besloot de zaak een hogere prioriteit te geven.

Op dinsdag 15 april 2003 kreeg politieambtenaar D. de opdracht van S. om nader onderzoek in de zaak van K. te verrichten. D. nam telefonisch contact op met zowel aangeefster Vo., als verpleegkundige I. van Parnassia. Op basis van de telefonische informatie van I. besloten de op het bureau Q. aanwezige betrokken ambtenaren de prioriteit van de zaak te verlagen. D. nam contact op met wijkagente H. van de wijk in U. waar K. zich naar alle waarschijnlijkheid ophield en verzocht haar het personeel van het politiebureau U. op de hoogte te brengen van het feit dat K. moest worden aangehouden als ze hem zouden tegenkomen. Een foto van K. werd naar bureau U. gemaild. H. bracht het verzoek van D. over aan recherchecoördinator P. van het bureau U., die dit verzoek vervolgens, vergezeld van de foto, middels een briefing aan het personeel van bureau U. kenbaar maakte.

Op 1 mei 2003 nam Vo. contact op met politieambtenaar Si., van het bureau Q., met de mededeling dat haar zoon K. bij haar langs was geweest en dat hij er, na een woordenwisseling met haar vriend M. (verzoeker; N.o.), lopend vandoor was gegaan.

Op 13 mei 2003 werd Vo. in haar eigen woning op gruwelijke wijze vermoord door K. Enkele uren na de moord werd K. aangehouden.

Verzoeker is van mening dat het regionale politiekorps Haaglanden niet adequaat heeft gereageerd op de door zijn verloofde Vo. op 11 april 2003 ingediende aangifte van poging tot zware mishandeling c.q. doodslag, gepleegd door haar zoon K. Volgens verzoeker had de politie direct na de aangifte tot aanhouding van K. moeten overgaan, nu er toestemming tot aanhouding was én de vermoedelijke verblijfplaats van K. bij de politie bekend was. Verder vindt verzoeker het onbegrijpelijk dat de politie zelfs na de telefonische informatie van verpleegkundige I. van Parnassia, over de gevaarstelling van K., niet terstond tot aanhouding is overgegaan. Tenslotte is verzoeker zeer verbolgen over het feit dat de

politie vier dagen na de aangifte over is gegaan tot verlaging van de prioriteit en daarna, tot aan de dood van Vo., geen opsporingshandelingen meer heeft verricht. In het hiernavolgende wordt op de verschillende klachtonderdelen ingegaan.

I. Ten aanzien van de bekendheid met het verblijfadres

1. In de eerste plaats klaagt verzoeker erover dat de politie ondanks de bekendheid met het verblijfadres van K. en de toestemming van de officier van justitie om K. buiten heterdaad aan te houden, niet terstond tot aanhouding is overgegaan. Volgens verzoeker blijkt uit de aangifte van 11 april 2003 hoe serieus de aanslag van K. op Vo. is geweest. Verzoeker benadrukte dat er heel wat aan de hand moet zijn, wil een moeder haar eigen zoon aangeven. Verzoeker heeft aangegeven dat Vo. herhaaldelijk had gemeld waar K. zich bevond, namelijk bij zijn vader op de Z-sstraat. Ook de vriendin van K. (Pl.) had tijdens haar verhoor op 12 april 2003 gemeld dat K. bij zijn vader was ingetrokken. "De recherche wist dan ook wat K.'s verblijfsadres was en waar hij zich overdag ophield, maar heeft gehandeld alsof die informatie niet bekend was", aldus verzoeker.

2. De korpsbeheerder acht dit klachtonderdeel gegrond. Voor zijn oordeel verwees de korpsbeheerder onder meer naar de klachtafdoeningsbrief van korpschef Bn. van 12 september 2003 (zie Bevindingen, onder B.6.). De korpschef geeft in deze brief onder meer te kennen dat uit onderzoek was gebleken dat, ondanks het feit dat vanaf de dag van de aangifte het vermoeden bestond dat K. zich bij zijn vader in perceel Z-sstraat zou bevinden, de actie van de recherche van het bureau Q. zich had beperkt tot het informeren van de verantwoordelijke wijkagent van het betreffende gebied. Hoewel de stelligheid waarmee verzoeker aangaf dat de verblijfplaats van K. vaststond niet werd gesteund door korpschef Bn. - daar uit het onderzoek was gebleken dat K. zich op drie plaatsen kon bevinden - was de korpschef van mening dat, gezien de informatie waarover de recherche van het bureau Q. beschikte, in relatie tot de ernst van het misdrijf, een binnentreden in de woning van de vader aan de Z-sstraat zeker gerechtvaardigd zou zijn geweest.

3. Vast staat dat de politie vanaf het moment van aangifte van Vo., op vrijdag 11 april 2003, tot aan de verlaging van de prioriteit, op 15 april 2003, niet tot aanhouding van K. is overgegaan. Pas na de dood van Vo., op 13 mei 2003, is K. door de politie aangehouden.

4. In antwoord op de (nadere) vraag van de Nationale ombudsman, wat de reden was dat er ondanks de toestemming van de officier van justitie en de omstandigheid dat de aangifte de hoogste prioriteit genoot, niet terstond is overgegaan tot aanhouding van verdachte K. (zie Bevindingen, onder M.1.), gaf de korpsbeheerder onder meer te kennen dat het, voordat tot aanhouding van K. kon worden overgegaan, van belang was om meer bewijs tegen K. te vergaren, nu er van het feit waarvan Vo. aangifte deed, geen getuigen waren. Ook was het van belang om een beeld te krijgen van de gemoedstoestand van K. in verband met een eventuele gevaarstelling ten aanzien van de verdachte zelf, zijn directe omgeving en de betrokken ambtenaren. Na het opnemen van de aangifte op 11 april 2003

kon nog niet worden ingeschat of K. zich tegen zijn aanhouding zou verzetten en, zo ja, met welke middelen. Volgens de korpsbeheerder is het een vaste werkwijze, dat eerst onderzoek wordt gedaan naar die omstandigheden, om de pakkans te vergroten en de risico's zo veel mogelijk uit te sluiten. Dit klemde in dit geval des te meer, omdat een mislukte poging tot aanhouding bij K., gelet op de psychische situatie, het gevoel had kunnen oproepen opgejaagd te worden. Dit zou hebben kunnen leiden tot onvoorspelbare reacties van zijn kant, aldus de korpsbeheerder.

Daarnaast, zo gaf de korpsbeheerder te kennen, was het werkaanbod op 12, 13 en 14 april 2003 zodanig, dat de personele capaciteit geen ruimte gaf om meer personeel en tijd vrij te maken voor meer onderzoek naar aanleiding van de aangifte van Vo. Op deze dagen waren, naast het gebruikelijke werkaanbod, zes verdachten op heterdaad aangehouden. Bij de aanhouding van verdachten is de politie gebonden aan de wettelijke termijnen voor het ophouden voor verhoor, inverzekeringstelling en geleiding voor de officier van justitie en de rechter-commissaris. Van deze verdachten zijn er vier, óf wel binnen de termijn voor ophouden voor verhoor, dan wel binnen de termijn van inverzekeringstelling afgehandeld. De twee anderen waren zogenaamde veelplegers die op 14 april 2003 aan de officier van justitie zijn voorgeleid. De dossiers met betrekking tot deze laatste verdachten moesten in dat weekeinde worden opgemaakt en afgesloten. Bovendien werd op zondag 13 april 2003 melding gedaan van een ernstige mishandeling van een bejaarde vrouw door haar zoon. De zoon had de vrouw ook met een mes bedreigd. De vrouw moest met letsel aan hoofd, arm en voet voor behandeling worden vervoerd naar het ziekenhuis. De verdachte, die verslaafd was, was weggevlucht, aldus de korpsbeheerder (zie Bevindingen, onder M.2.).

5. Uit het bovenstaande kan, in samenhang met het onderliggende dossier, worden opgemaakt dat de korpsbeheerder zich op het standpunt stelt, dat voordat tot aanhouding kon worden overgegaan, nader onderzoek nodig was. Dit onderzoek kon echter tot en met maandag 14 april 2003 niet plaatsvinden wegens het ontbreken van personele capaciteit, nu andere zaken prioriteit hadden. Op dinsdag 15 april 2005 is het (benodigde) onderzoek van start gegaan en toen is, aldus de korpsbeheerder, op goede gronden de prioriteit op de zaak verlaagd. Uit het dossier blijkt dat de korpsbeheerder - alles overziend - van mening is dat de politie (tot aan de verlaging van de prioriteit) alle nodige maatregelen ter aanhouding van de verdachte heeft genomen en dat de zaak door de recherche uiterst serieus is genomen en de inzet ook navenant is geweest.

6. De Nationale ombudsman kan bovenstaand standpunt van de korpsbeheerder echter niet rijmen met zijn visie, dat van de recherche verwacht had mogen worden dat zij ter aanhouding van de verdachte de woning aan de Z-straat was binnengetrepen. Gelet hierop heeft de Nationale ombudsman aanleiding gezien, om ondanks dat de korpsbeheerder dit klachtonderdeel gegrond acht, nader onderzoek in te stellen. In het hiernavolgende zal de Nationale ombudsman een oordeel geven over wat er, voor wat betreft de aanhouding van K. - na het moment van de aangifte van Vo. op 11 april 2003 tot

aan het moment van de verlaging van de prioriteit op 15 april 2003 - redelijkerwijs van de politie had mogen worden verwacht en of zij aan deze verwachting heeft voldaan.

7. Eén van de taken van de politie is de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Het staat de politie in beginsel vrij te bepalen welke opsporingshandelingen zij naar een haar bekend strafbaar feit verricht. Hierbij dient de politie conform het redelijkheidsvereiste te handelen. Dit vereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Slechts wanneer de politie niet in redelijkheid heeft kunnen besluiten om af te zien van een bepaalde opsporingshandeling, is het nalaten van die opsporingshandeling als onjuist te kwalificeren.

8. In dit verband is van belang dat de mogelijkheden van de politie om haar taken uit te voeren, niet onbeperkt zijn. Elk politiekorps wordt bij de vervulling van zijn taken beperkt door de middelen die aan dat korps, in het kader van een landelijke verdeling, ter beschikking worden gesteld, gezien in samenhang met omvang en aard van het werkaanbod van het betreffende korps. Het voorgaande betekent dat de politie bij de vervulling van haar taken, waaronder die van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, prioriteiten dient te stellen. Daarbij mag worden verwacht dat deze prioriteitstelling weloverwogen gebeurt.

9. De Aanwijzing voor de opsporing, die vanaf 1 maart 2003 in werking is getreden, geeft helderheid over wat er in redelijkheid van de politie mag worden gevraagd (zie Achtergrond, onder 1.). Duidelijkheid daarover is belangrijk voor de burger, zodat deze weet waarop hij wel en niet kan rekenen en is ook nuttig voor de politie als anker voor de keuzen die in de praktijk moeten worden gemaakt. Bij het scheppen van de beoogde helderheid over wat er moet gebeuren bij (vermoedelijk) gepleegde strafbare feiten zijn onder meer twee criteria van belang; de ernst van het strafbare feit en de aanwezigheid van opsporingsaanwijzingen die kunnen leiden tot opheldering van de zaak (het vinden van de verdachte en bewijs). De Aanwijzing geeft de politie een kader voor de reactie op gepleegde strafbare feiten. Dit kader wordt opgedeeld in drie regels. De eerste regel houdt in dat er opsporingshandelingen dienen te volgen, indien een strafbaar feit is gepleegd en de verdachte direct daarbij bekend is. Dat is volgens de Aanwijzing het geval bij betrapting op heterdaad en bij de gevallen waarin de identiteit van de verdachte door getuigen onmiddellijk bekend is, dan wel zodanige informatie voorhanden is dat de verdachte met weinig inspanning kan worden gevonden. Is dat niet het geval, dan kan de zaak - althans voorlopig - terzijde worden gelegd, aldus de Aanwijzing. De tweede regel houdt in dat bij strafbare feiten die verder ingrijpen meer mag worden verwacht dan alleen optreden als er een onmiddellijk spoor naar de dader bekend is. Volgens de Aanwijzing is de materiële ernst alleen niet voldoende om meer te doen; ook bij geringere materiële schade kunnen dwingende redenen zijn om een verdergaande opsporingsinspanning te verrichten. Een van die redenen is wanneer er sprake is van een evidente inbreuk op de persoonlijke integriteit, aldus de Aanwijzing. De derde regel blijft hier buiten beschouwing omdat zij voor

de onderhavige situatie relevantie mist.

10. De Nationale ombudsman is van oordeel dat voldoende is komen vast te staan dat er in dit geval zodanige informatie voorhanden was, dat de verdachte met weinig inspanning kon worden gevonden. Zo kan uit de stukken worden opgemaakt, dat niet alleen de identiteit van de verdachte bekend was, maar dat het tevens vanaf het moment van aangifte, zeer waarschijnlijk was, dat de verdachte K. bij zijn vader op de Z-straat verbleef. Dit werd daags na de aangifte, op zaterdagochtend 13 april 2003, door de vriendin van K. nog eens bevestigd. Niet is komen vast te staan, dan wel aannemelijk geworden, dat K. zich (zoals door de korpschef is meegedeeld) op drie plaatsen kon bevinden. Gelet op de eerste regel van de Aanwijzing dienen dan opsporingshandelingen te volgen en mag de zaak niet tijdelijk terzijde worden gelegd.

11. Voorts was er in dit geval sprake van een evidente inbreuk op de persoonlijke integriteit. Wanneer een zoon een aanslag op zijn moeder pleegt, is de geestelijke schade enorm. Gelet op de tweede regel van de Aanwijzing geeft deze omstandigheid de politie een dwingende reden om een verder gaande opsporingsinspanning te verrichten.

12. Verder geeft ook de Aanwijzing huiselijk geweld, die vanaf 1 april 2003 in werking is getreden, de politie een kader voor de reactie op gepleegde strafbare feiten (zie Achtergrond, onder 2.). Deze Aanwijzing richt zich specifiek op gevallen als het onderhavige; gevallen waarin het geweld door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer wordt gepleegd. Het doel van de Aanwijzing is het bewerkstelligen van een effectiever optreden van politie en Openbaar Ministerie in reactie op huiselijk geweld en geeft onder meer aan dat voor een effectief optreden van politie en Openbaar Ministerie - gelet op het recidive-risico - een voortvarende aanpak van groot belang is. De Aanwijzing stelt regels omtrent de opsporing en vervolging van huiselijk geweld. Volgens de Aanwijzing wordt in geval van constatering buiten heterdaad - zoals waarvan in deze zaak sprake is - de verdachte, indien sprake is van een feit waarvoor voorlopige hechtenis is toegestaan en toestemming is gekregen van de officier van justitie, zo spoedig mogelijk aangehouden.

13. De Nationale ombudsman is van oordeel dat op grond van beide Aanwijzingen redelijkerwijs van de politie had mogen worden verwacht dat zij zo spoedig mogelijk ter aanhouding van K. de woning aan Z-straat was binnengetreten. Bestudering van het dossier wijst echter uit, dat er tussen het moment van aangifte en de verlaging van de prioriteit van de zaak, ruim drie dagen zijn verstreken. De vraag rijst aldus, of er in dit geval conform de bovengenoemde Aanwijzingen, "zo spoedig mogelijk" is gehandeld.

14. De korpsbeheerder heeft aangegeven dat het een vaste werkwijze is, dat eerst onderzoek wordt gedaan, om de pakkans te vergroten en de risico's zo veel mogelijk uit te sluiten. Voorts heeft de korpsbeheerder aangegeven dat er daarnaast capaciteit moet zijn om tot aanhouding te kunnen overgaan, hetgeen met betrekking tot de zaak van K. niet het

geval was (zie hiervoor, onder I.4.).

15. Ter beoordeling van de vraag of het in dit geval was aangewezen om eerst nader onderzoek te doen, overweegt Nationale ombudsman het volgende. Uit de stukken kan worden opgemaakt dat er ten tijde van de aangifte van Vo. bij de politie, naast de onder I.4. genoemde vaste werkwijze, nog een vaste werkwijze bestond. Deze werkwijze hield in dat in onderzoeken na aangifte van een ernstig delict waarbij de verblijfplaats van de verdachte bekend is, te allen tijde een onderzoek dient te worden ingesteld op dit adres, tenzij dat strijd oplevert met het algemeen of tactisch belang (zie Bevindingen, onder M.2.). Met het oog op deze toen geldende vaste werkwijze van de politie en de twee hiervoor genoemde Aanwijzingen, kan worden gesteld dat het uitgangspunt dient te zijn, dat er na een aangifte van een ernstig delict dat is gepleegd door iemand uit de huiselijke kring en van wie de verblijfplaats bekend is, niet mag worden getalmd met de aanhouding van de verdachte. In deze zaak heeft het echter ruim drie dagen geduurd voordat, uiteindelijk vanwege nieuwe inzichten, is besloten om van een actieve aanhouding van de verdachte af te zien. Volgens de korpsbeheerder, omdat nader onderzoek aangewezen was.

De Nationale ombudsman is echter van oordeel dat de door de korpsbeheerder naar voren gebrachte argumenten om eerst nader onderzoek te willen doen (zie onder I.4.) met het oog op de feiten en omstandigheden van het geval, geen grond vormden om uitzondering te maken op het hier genoemde uitgangspunt.

16. Bovendien blijkt uit de stukken dat er vanaf zaterdagmiddag 12 april 2003 tot maandagmiddag 14 april 2003 geen enkel onderzoek is verricht, maar dat de zaak heeft stil gelegen (zie verder onder II.). Volgens de korpsbeheerder had die dagen de personele capaciteit ontbroken (nu andere zaken prioriteit genoten). Waarmee voor de Nationale ombudsman de vraag rijst, of een uitstel van politieoptreden kan worden gerechtvaardigd door een capaciteitsprobleem.

Hiertoe merkt de Nationale ombudsman het volgende op. De Aanwijzing voor de opsporing geeft aan dat een keuze van de politie om niet te voldoen aan de regels van de Aanwijzing, niet kan worden verdedigd door een gebrek aan capaciteit. Dit betekent dan ook dat het niet zo spoedig mogelijk tot aanhouding overgaan in dit geval geen rechtvaardiging kan vinden in het capaciteitstekort c.q. de prioriteitenstelling.

17. Al met al kan worden geconcludeerd, dat redelijkerwijs van de politie had mogen worden verwacht dat zij, gelet op zowel haar eigen bestaande werkwijze als de Aanwijzing voor de opsporing en Aanwijzingen huiselijk geweld, terstond was overgegaan tot de betreding van de woning aan de Z-straat, ter aanhouding van de verdachte K. Nader onderzoek, noch het capaciteitstekort rechtvaardigde in dit geval uitstel van de aanhouding. Het is dan ook niet juist dat dit niet is gebeurd. De Nationale ombudsman is van oordeel dat de politie door dit na te laten in strijd met het redelijkheidsvereiste heeft gehandeld.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

18. Ten overvloede overweegt de Nationale ombudsman dat, indien een capaciteitsgebrek al als reden voor het niet binnentreden in de woning in de Z-straat zou worden geaccepteerd, niet valt in te zien waarom de politie niet telefonisch contact heeft opgenomen met K. of diens vader, teneinde te bewerkstelligen dat K. zichzelf zou melden bij de politie. Eventuele vrees dat K. zich in dat geval aan aanhouding zou onttrekken kan daartoe geen reden zijn geweest. Immers K.'s vriendin Pl. heeft op 13 april 2003 tegenover de politie verklaard dat zij K. zou vragen zichzelf te melden als zij hem zou zien.

II. Ten aanzien van de telefonische mededeling van Parnassia op 14 april 2003

1. Verzoeker klaagt er verder over dat de politie evenmin naar aanleiding van de telefonische mededeling van verpleegkundige I. van Parnassia op maandagmiddag 14 april 2003 - dat K. een direct gevaar zou zijn voor zijn moeder - terstond tot aanhouding van K. is overgegaan. I. had op maandagmiddag contact opgenomen met betrokken ambtenaar Ma. van bureau Q. en haar onder meer meegedeeld dat K. psychotisch was en een gevaar vormde voor zichzelf en anderen. I. had er bij Ma. op aangedrongen dat de politie direct na de aanhouding van K. contact zou opnemen met de acute dienst van Parnassia, voor een beoordeling over de inbewaringstelling (IBS; zie Achtergrond onder 3.) Volgens verzoeker had deze mededeling nog meer aanleiding moeten geven om direct tot aanhouding van K. over te gaan.

2. De korpsbeheerder acht dit klachtonderdeel, met verwijzing naar het door de politie uitgevoerde klachtonderzoek, niet gegrond. In het interne klachtdossier van de politie wordt met betrekking tot dit klachtonderdeel onder meer aangegeven, dat weliswaar op 14 april 2003 de informatie over de gevaarstelling van K. was bevestigd, maar dat deze gevaarstelling op 15 april 2003 weer werd genuanceerd.

In reactie op de door de Nationale ombudsman tijdens het onderzoek nader gestelde vraag, wat de reden was om ná de mededeling van I. op 14 april 2003 nog verder te reageren (zie Bevindingen, onder M.1.) gaf de korpsbeheerder onder meer te kennen dat, hoewel Vo. en Pl. hadden verklaard dat zij vermoedden dat K. bij zijn vader aan de Z-straat zou zijn ingetrokken, Vo. ook aan de rechercheurs had verteld, dat haar zoon met vrienden uit U. optrok. Omdat hiermee de exacte verblijfplaats van K. nog niet was vastgesteld, had rechercheur D. op 15 april 2003 opdracht gekregen de verblijfplaats van de verdachte vast te stellen en de aanhouding voor te bereiden, aldus de korpsbeheerder.

3. Gelet op hetgeen hiervoor onder I. is aangegeven, is de Nationale ombudsman van oordeel dat de verblijfplaats van K. met voldoende zekerheid kon worden vastgesteld en dat nadere bewijsvergaring hieromtrent, gezien de hierboven genoemde Aanwijzingen, niet mocht leiden tot uitstel van de aanhouding. Gelet op dit oordeel dient ook dit klachtonderdeel - wegens strijd met het redelijkheidsvereiste - als niet behoorlijk te worden

aangemerkt.

De onderzochte gedraging is dan ook niet behoorlijk.

4. In het hiernavolgende beoordeelt de Nationale ombudsman echter of de informatie die I. aan de politie verstrekte op zichzelf gezien aanleiding gaf, om nader onderzoek te doen, dan wel een onverwijld aanhouding van K. bespoedigde, zoals door verzoeker wordt gesteld.

5. Zoals hiervoor onder I.7. is aangegeven, dient de politie bij haar keuze welke opsporingshandelingen zij naar een haar bekend strafbaar feit verricht, conform het redelijkheidsvereiste te handelen. Dit vereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Slechts wanneer de politie niet in redelijkheid heeft kunnen besluiten om af te zien van een bepaalde opsporingshandeling, is het nalaten van die opsporingshandeling als onjuist te kwalificeren.

6. Over de noodzaak om nader te rechercheren verklaarde betrokken ambtenaar S. onder meer, dat de omstandigheid dat Parnassia de politie inlichtte dat K. heel gevaarlijk was, reden was om hem meteen aan te houden. S. had daarom betrokken ambtenaar D. gevraagd om, op basis van de beschikbare informatie, de aanhouding voor te bereiden. Volgens S. waren er op dinsdag meer mensen aanwezig op het politiebureau, zodat er meer tijd beschikbaar was (zie Bevindingen, onder G.).

7. Betrokken ambtenaar D. verklaarde onder meer, dat het zijn taak was geweest om uit te zoeken wat het woonadres van de vader was, te onderzoeken of dat adres bij de politie bekend was en uit te zoeken wat de wijkagent over de zaak wist. Kortom, om een beeld van de zaak te krijgen, aldus D. Ook had D. uitgezocht of de vader van K. antecedenten had, en had hij telefonisch contact gehad met Vo. en I. van Parnassia, om te informeren over de mogelijkheden van opname van K. (zie Bevindingen, onder F.). Toen D. op dinsdag 15 april 2003 de opdracht had gekregen om verder te rechercheren, was de zaak geheel nieuw voor hem geweest, aldus D.

8. Vooropgesteld wordt dat uit de stukken kan worden opgemaakt, dat de politie, op het moment van het telefoongesprek tussen betrokken ambtenaar Ma. en verpleegkundige I. op maandagmiddag 14 april 2004, al over onder meer de volgende informatie beschikte. Van Pl., de vriendin van K., had de politie gehoord dat K. en zijn moeder constant ruzie hadden, dat K. de laatste tijd erg agressief was richting zijn moeder (zie verklaring van Pl.; Bevindingen, onder A.5. en de verklaring van betrokken ambtenaar F.; Bevindingen onder C.3.1.), dat K. op vrijdag 11 april 2003 een mes bij zich had gehad, dat K. wel eens een pistool had gehad en dat K. niet meer wist wat zijn voor- of achterkant was.

9. Volgens de korpsbeheerder vormde deze informatie geen aanleiding om met grotere spoed tot aanhouding van K. over te gaan. Volgens de korpsbeheerder had Pl. haar wetenschap omtrent het mogelijke bezit van K. van een pistool alleen uit verklaringen van K. en zijn moeder Vo. en had zij nimmer een pistool in het bezit van K. zelf gezien. Ook bij de politie was geen informatie bekend omtrent mogelijk vuurwapenbezit van K., aldus de korpsbeheerder. Verder gaf de korpsbeheerder te kennen dat in de verklaringen van Vo. en Pl. wordt gesproken over eerder agressief gedrag en niet over gewelddadig gedrag van K. ten opzichte van zijn moeder (zie Bevindingen, onder M.2.). Volgens de korpsbeheerder was er aldus, na de mededeling van I., aanleiding tot nader onderzoek.

10. De Nationale ombudsman is echter van oordeel, dat de omstandigheid dat door Pl. wordt bevestigd dat er sprake is van agressief gedrag van K. ten opzichte van zijn moeder en dat zij daarbij aangeeft, dat K. niet meer weet wat zijn voor- of achterkant is, een dermate groot recidive-risico met zich meebrengt, dat er (zie de Aanwijzing huiselijk geweld) bijzondere spoed is geboden bij de aanhouding van K. Wanneer dan vervolgens door een verpleegkundige van Parnassia - op eigen initiatief - wordt meegedeeld dat K. psychotisch is, stemmen hoort, cocaïne en cannabis gebruikt en zeer gevaarlijk is voor zichzelf en anderen en daarbij benadrukt dat ingrijpen dringend gewenst is (zie Bevindingen, onder A.8.), dan wordt een voortvarend optreden alleen maar nijpend.

Op het moment dat dergelijke informatie voorhanden is mag van de politie redelijkerwijs worden verwacht, dat zij direct adequate maatregelen neemt ter aanhouding van de verdachte. Het pas de volgende dag overdragen van de zaak aan een rechercheur die volkomen onbekend is met de zaak, acht de Nationale ombudsman niet voldoende adequaat. De Nationale ombudsman is het dan ook eens met verzoeker, dat de politie niet juist heeft gereageerd op de, middels het telefoongesprek tussen Ma. en I., verkregen informatie. Door niet direct adequate opsporingshandelingen te verrichten heeft de politie in strijd met het redelijkheidsvereiste gehandeld.

Ook in zoverre is de gedraging niet behoorlijk.

III. Ten aanzien van de verlaging van de prioriteit

1. Tenslotte klaagt verzoeker erover dat de politie vier dagen na de aangifte (op 15 april 2003) is overgegaan tot verlaging van de prioriteit en daarna geen opsporingshandelingen meer heeft verricht, terwijl nog steeds bekend was dat K. een gevaar was voor zijn moeder.

2. De korpsbeheerder acht ook dit klachtonderdeel niet gegrond en verwijst ook hier naar het door de politie uitgevoerde klachtonderzoek. In het interne klachtdossier wordt onder meer aangegeven dat er (na het telefoongesprek op 14 april 2003 tussen Ma. en I., waarin I. onder meer had aangegeven dat K. een gevaar was voor zichzelf en voor anderen) op dinsdag 15 april 2003 wederom een telefonisch gesprek had plaatsgevonden, nu tussen

rechercheur D. en I. In dit gesprek zou I. de gevaarstelling van de verdachte hebben genuanceerd en zou zij hebben aangegeven dat van een verplichte opname van hem bij aanhouding geen sprake zou zijn. Ook de bewuste bedreiging van zijn moeder zou daar niet voldoende aan bijdragen. Een opname, anders dan "vrijwillig" zou volgens I. niet tot de mogelijkheden hebben behoord. Op grond van deze informatie en gezien het feit dat Vo. had aangegeven voorkeur te geven aan het hulpverleningstraject was de prioriteit van de zaak verlaagd, aldus de rapportage van 7 januari 2004 (zie Bevindingen, onder C.2.).

3. Zoals hiervoor onder I.7. en II.5. is aangegeven staat het de politie in beginsel vrij te bepalen welke opsporingshandelingen zij naar een haar bekend strafbaar feit verricht en dient de politie hierbij conform het redelijkheidsvereiste te handelen. Dit vereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Slechts wanneer de politie niet in redelijkheid heeft kunnen besluiten om af te zien van een bepaalde opsporingshandeling, is het nalaten van die opsporingshandeling als onjuist te kwalificeren.

4. Onder I.8. is aangegeven dat de politie bij de vervulling van haar taken prioriteiten dient te stellen. Verwacht mag worden dat deze prioriteitstelling weloverwogen gebeurt.

5. In dit geval stelt de korpsbeheerder zich op het standpunt dat de nuancering van de gevaarstelling, in combinatie met het feit dat Vo. had aangegeven de voorkeur te geven aan het hulpverleningstraject, de verlaging van de prioriteit rechtvaardigde. De verlaging van de prioriteit hield - gelet op het dossier - in, dat K. slechts zou worden aangehouden, als hij zou worden aangetroffen, hetgeen (tot aan de dood van Vo.) niet was gebeurd.

De Nationale ombudsman ziet zich daarmee voor de vraag gesteld of de politie in dit geval de prioriteit weloverwogen heeft verlaagd en of zij in redelijkheid heeft kunnen besluiten om af te zien van een actieve aanhouding van K. Alvorens tot een beoordeling te komen onderzoekt de Nationale ombudsman de informatie die aanleiding heeft gegeven tot de prioriteitsverlaging.

6. In de mutatie die betrokken ambtenaar D. van het telefoongesprek met I. heeft opgemaakt (zie Bevindingen, onder A.9.) staat onder meer het volgende vermeld.

"Het eerdere gesprek van 14-4 tussen Ma./I. wordt nu iets genuanceerder. K. is in het Parnassia traject terechtgekomen omdat hij begin dit jaar op het dak van een flat (...) had gestaan om te springen en kreeg een spoedconsult d.d. 10-2-03 (niets in Genesys kunnen vinden). K. weigert echter alle medewerking van Parnassia (K. vindt zichzelf, het bekende verhaal, normaal en heeft geen zicht op zijn ziektebeeld). Volgens I. bestaat het - vermoeden - dat K. schizofreen is, is tot op heden nog niet onderzocht. K. schijnt zich suf te blowen en gebruikt af en toe cocaïne. K. is zeer achterdochtig richting mannen, vermoedelijk omdat pa vroeger zijn vrouw in elkaar beukte (I. vond het daarom ook vreemd dat K. naar zijn vader is gegaan). Volgens I. is er tot op heden geen mogelijkheid K. via

een IBS/RM te behandelen. Volgens I. is het zelfs zo dat als K. wordt aangehouden en hij zich in onze ogen "normaal" gedraagt het niet eens mogelijk is K. te laten beoordelen door de 24-uurs dienst. Men kan volgens I. K. alleen beoordelen als hij zich "abnormaal" gedraagt (bijv. gekke bekken trekken o.i.d.). Volgens I. is uit gesprekken met de moeder van K. gebleken dat zijn vader manisch depressief is en last heeft van wisselende stemmingen. Enfin, uiteindelijk blijkt dat tot op heden alles valt of staat met het feit of K. bereid is zich vrijwillig te laten behandelen en dat ziet er niet naar uit."

7. Uit de verklaring die D. tijdens het onderzoek van de politie heeft afgelegd, blijkt onder meer dat hij op 15 april 2003 (nadat hij van S. opdracht had gekregen nader onderzoek te doen) telefonisch contact had opgenomen met Vo. Uit dit gesprek en een later (eind april) met Vo. gevoerd telefoongesprek was gebleken dat het voor Vo. belangrijker was om K. opgenomen te krijgen dan hem strafrechtelijk te laten vervolgen, aldus D.

Na het telefoongesprek met Vo., had D. verpleegkundige I. van Parnassia gebeld, omdat hij nadere informatie over de toestand en de gevaarzetting van K. wilde hebben. Ook wilde hij via Parnassia te weten komen of K. verplicht kon worden opgenomen. Dit laatste was belangrijk voor D. "omdat het kan gebeuren dat een aangehouden verdachte na verhoor met een dagvaarding wordt heengezonden of na voorgeleiding bij de officier van justitie, dan wel na toetsing door de rechter-commissaris, weer op vrije voeten wordt gesteld. Hiermee zouden Vo. en K. niet zijn geholpen", aldus D.

D. verklaarde verder dat hij ongeveer een uur met I. over de (gezins)situatie van K. had gesproken. I. had hem verteld dat K. in februari een zelfmoordpoging had ondernomen en naar aanleiding daarvan een spoedconsult had gehad. Verder had I. verteld dat K. vermoedelijk schizofreen was, drugs gebruikte en vanwege de mishandelingen van zijn moeder, achterdochtig was jegens mannen. Het verbaasde I. dan ook dat K. mogelijk bij zijn vader zou verblijven, aldus D. Ook had I. hem verteld dat K. nog niet psychiatrisch was onderzocht en een afspraak op 10 april 2003 niet was nagekomen. Voorts had I. verteld dat het gedrag van K. nog geen aanleiding was geweest voor een opname anders dan vrijwillig. Het gegeven dat K. zijn moeder met een mes had bedreigd behoefde volgens I. geen reden te zijn om K. verplicht op te laten nemen, aldus D. Dit laatste had D. verbaasd, omdat I. eerder tegen Ma. had gezegd dat K. een gevaar vormde. "Kortom I. nuanceerde haar eerdere mededelingen en de gevaarzetting was blijkbaar niet ernstig genoeg om K. verplicht op te laten nemen", aldus D.

Verder gaf D. te kennen dat de politie op basis van onder andere de expertise en mededelingen van I. haar verdere aanpak heeft bepaald. "Niet wetende dat K. een maand later zijn moeder op zo'n gruwelijke manier van het leven zou beroven", aldus D. In de ruim 25 jaar dat D. bij de politie werkte, had hij regelmatig meegemaakt dat spanningen tussen ouders en kinderen zo hoog oplopen, dat politiebemoeienis wordt verlangd. Op basis van de situatie/informatie wordt dan een inschatting gemaakt en deze is meestal goed. D. had naar aanleiding van de aangifte van Vo. een onderzoek ingesteld en na onderzoek samen

met andere rechercheurs mede op basis van de mededelingen van I. op 15 april 2003, een inschatting gemaakt en de beslissing genomen de aanhouding van K. onder de aandacht van zowel bureau Q. als U. te brengen. Na het gesprek met I. had D. contact gezocht met wijkagent H. en haar gevraagd of zij bekend was met het adres van de vader van K. De wijkagent was hier niet mee bekend, aldus D. Nadat D. de wijkagent een foto van K. had gestuurd, met een verzoek tot aanhouding, had hij zijn bevindingen in een proces-verbaal verwerkt en de zaak in afwachting van de aanhouding van K. in de zogenaamde 'gesignaleerden bak' gelegd. "Zoals gebruikelijk in vergelijkbare zaken", aldus D. (zie Bevindingen, onder C.3.3.).

8. Verzoeker heeft tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman naar voren gebracht, dat I. zijn verloofde Vo. na het voorval op 11 april 2003 had meegedeeld dat ze door dit incident eindelijk de mogelijkheid hadden om K. verplicht te laten opnemen. I. had er bij de politie dan ook op aangedrongen K. aan te houden. Volgens verzoeker was het dan ook absoluut niet juist dat I. in het tweede telefonisch contact met de politie (op 15 april 2003) haar verhaal over K. zou hebben genuanceerd. Verder heeft verzoeker te kennen gegeven dat I. hem had verteld, dat zij de politie ook de tweede keer wel degelijk had aangegeven dat K. moest worden aangehouden. I. had de politie uitgelegd dat ze vóór het incident op 11 april nog niets konden met K., maar nu juist wel. Volgens verzoeker heeft D. de zaak gewoon niet serieus opgepakt en deugt zijn weergave van het gesprek met I. van geen kanten.

Ook heeft verzoeker naar voren gebracht dat Vo. de politie altijd had aangegeven dat K. moest worden gearresteerd, omdat hij alleen op die manier kon worden geholpen (opgenomen). Voorts heeft verzoeker benadrukt dat Vo. doodsbang was voor K. (zie Bevindingen, onder B.3. en E.)

9. Tegenover de Nationale ombudsman verklaarde D. onder meer, dat Vo. hem op 15 april 2003 had meegedeeld dat het strafrechtelijke traject haar niet zo zeer interesseerde, maar dat zij graag wilde dat K. werd geholpen. Hierop had D. contact opgenomen met Parnassia, om te vragen of er een mogelijkheid was om K. op te nemen. Het eerdere gesprek met Parnassia stond weliswaar al weergegeven in het dossier, maar toch wilde hij Parnassia nog zelf spreken over de zaak, aldus D.

D. voerde hierop een lang gesprek met I. Volgens D. stond de inhoud van de mededeling van I., haaks op wat zij eerder had gezegd. D. gaf te kennen dat hij I. hiermee had geconfronteerd. "Als K. zich in de ogen van de politie normaal zou gedragen, zo zei I. nu, dan zou hij door Parnassia niet kunnen worden beoordeeld in de 24-uurs dienst. Zijn ziektebeeld zag er heel anders uit dan wat ze eerder had gezegd, het gevaar was nu minder", aldus D. Volgens D. bood wat I. zei, niet veel handvatten om een opname van K. te bewerkstelligen. D. benadrukte dat hij het gesprek bijna letterlijk meteen in een mutatie had opgenomen. "Juist omdat ik het gesprek zo bizar en de informatie zo warrig vond, de zaak kreeg zo'n vreemde wending, heb ik dat grondig in de mutatie verwoord", aldus D. Na

het gesprek met I. en nadat D. alle informatie in de zaak had verzameld (D. gaf aan dat hij niet de hele dag met de zaak bezig was geweest) had hij weer contact gezocht met de recherchecoördinator S. en hem alle informatie overhandigd. S. besloot de zaak op proces-verbaal niveau af te maken en de prioriteit van de zaak te verlagen. "K. was en bleef weliswaar gesignaleerd, maar aanhouding hoefde alleen plaats te vinden als de politie hem in het voorbijgaan tegenkwam", aldus D. Deze informatie heeft D. vervolgens doorgegeven aan wijkagent H. van het bureau van de wijk waar de vader van K. woonde. D. verzocht H. de bureaubemanning in kennis te stellen van het feit dat K. moest worden aangehouden "als ze hem zouden tegenkomen". Hierna zat de taak van D. erop en werd het proces-verbaal in de signaleringsbak geborgen; de plek waar volgens D. de processen-verbaal van mensen die gesignaleerd staan - en dus dienen te worden aangehouden - liggen. "Tenslotte moest K. worden aangehouden, er lag een aangifte, daar konden we niet omheen", aldus D. (zie Bevindingen, onder F.).

10. S. heeft tegenover de Nationale ombudsman onder meer verklaard, dat D. hem had aangegeven dat I. het gevaarsrisico van K. zodanig had genuanceerd, dat er geen sprake meer was van een onacceptabel risico. In overleg met de collega's en de direct leidinggevende werd toen besloten de prioriteit op de zaak te verlagen. Deze beslissing werd volgens S. breed gedragen. S. gaf aan dat hij het weliswaar verbazend vond dat I. de ene dag het ene zei en de andere dag het andere, maar dat hij ervan overtuigd was dat D. voldoende assertief met I. had gesproken en dat hij vertrouwen had gehad in de informatie die hij via D. had gekregen.

Volgens S. was na het gesprek tussen D. en I. besloten om de aanhouding actief onder de aandacht te brengen van de bureaus waar K. onder het aandachtsgebied viel. Dit waren de bureaus U. en Q. D. had de betrokken wijkagente ter zake dienende geïnformeerd en geïnstrueerd. Ook was via het videojournaal van beide bureaus de zaak onder de aandacht gebracht. Volgens S. was hij na dinsdag niet meer actief bij de zaak betrokken geweest. Op de vraag waarom de politie gedurende de periode van een maand niet tot aanhouding was overgegaan, gaf S. te kennen dat dit te maken had gehad met het grote aanbod van overige zaken. "Een aanhoudingsbevel blijft gedurende enige tijd geldig. Het is niet ongebruikelijk dat er gedurende de periode naar aanleiding van een poging tot doodslag, zoals deze - waar de risico's niet onacceptabel zijn - niet tot aanhouding wordt overgegaan. De ene poging is de andere niet; van belang is ook de vraag of er sprake is van letsel. In deze zaak heeft Parnassia ook een hele belangrijke rol gespeeld bij de afweging om de zaak een lagere prioriteit te geven. (...) We bekijken bij zaken onder andere de risico's op recidive. Wij interpreteerden de informatie van I. zo, dat het gevaar aanzienlijk minder was dan wij aanvankelijk hadden begrepen", aldus S. (zie Bevindingen, onder G.).

11. In reactie op bovenstaande verklaringen heeft verzoeker onder meer te kennen gegeven van mening te zijn dat D. verpleegkundige I. totaal verkeerd heeft begrepen en daardoor een verkeerde inschatting heeft gemaakt. Het verbaasde verzoeker bovendien

dat D., ondanks dat hij de informatie wazig vond, daaruit conclusies had getrokken (zie Bevindingen, onder K.).

12. Uit de stukken is naar voren gekomen dat verpleegkundige I. van (een onderdeel van) Parnassia (dat inmiddels Stichting De Jutters is geheten) zich op het standpunt stelt, dat zij nimmer de gevaarszetting van K. heeft genuanceerd tegenover de politie. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman heeft I. (tegenover haar afdelingsmanager), aangegeven, dat zij bijzonder boos is over de veronderstelling dat er sprake zou zijn geweest van een miscommunicatie met de politie. Ze zegt glashelder geweest te zijn dat het om een ernstige situatie ging en dat de bedreiging serieus genomen moest worden. "Van een terugtrekbeweging is geen sprake geweest", aldus I.

Voorts heeft I. te kennen gegeven dat zij maar enkele gevallen uit haar praktijk kent, waarbij ze direct contact met de politie heeft gezocht. Naar haar stellige overtuiging was de politie ervan op de hoogte dat het hier ging om een ernstige situatie. Haar indruk was dat de desbetreffende agenten dat ook zo hadden begrepen. Zou dat niet het geval zijn geweest, dan was ze doorgegaan totdat het begrip er wel zou zijn geweest, aldus I. Volgens I. was ze zeer consistent geweest in haar mededelingen (zie Bevindingen, onder N.2.). Na het telefonisch contact met de politie is I. op vakantie gegaan. Na haar vakantie zou I. (zo blijkt uit de stukken) een vooraanmelding van K. bij de crisisdienst hebben gedaan. Uit de verslaglegging van de crisisdienst blijkt echter niet dat er - in de periode vanaf 14 april 2003 en verder - een melding is ontvangen (zie Bevindingen, onder N.4.).

13. Op grond van onder meer bovenstaande verklaringen kan als vaststaand worden aangenomen dat er op dinsdag 15 april 2003 tussen betrokken ambtenaar D. en verpleegkundige I. van Parnassia een telefoongesprek heeft plaatsgevonden en dat naar aanleiding van dit gesprek de prioriteit op de zaak is verlaagd, als gevolg waarvan er geen actieve opsporingshandelingen meer zijn verricht. Ten aanzien van de inhoud van het gesprek staan lezingen echter lijnrecht tegenover elkaar. Zo heeft I. te kennen gegeven, dat zij nimmer de gevaarszetting van K. heeft genuanceerd, terwijl dat volgens D. wel het geval was.

14. Alles overziend overweegt de Nationale ombudsman het volgende. Vooropgesteld wordt, dat wanneer een officier van justitie een bevel geeft tot aanhouding buiten heterdaad (zie Achtergrond, onder 5.), zo'n bevel in beginsel voortvarend moet worden uitgevoerd, tenzij zich daarna relevante nieuwe feiten of omstandigheden voordoen. In dat geval dient de politie de officier van justitie daarvan in kennis te stellen, zodat deze kan beoordelen of de aanhouding doorgang moet vinden. Op grond van het vereiste van professionaliteit dienen ambtenaren geen beslissingen nemen die niet tot hun bevoegdheid behoren.

In dit geval had de officier van justitie, direct na opname van de aangifte van Vo., op 11 april 2003, een bevel tot aanhouding afgegeven (zie Bevindingen, onder A.3.). Hiervoor

is onder I.13. overwogen dat redelijkerwijs van de politie mocht worden verwacht dat zij, gelet op de Aanwijzing voor de opsporing en de Aanwijzing huiselijk geweld (zie Achtergrond, onder 1. en 2.), K. zo spoedig mogelijk zou aanhouden.

Volgens de korpsbeheerder kwamen er in het gesprek tussen D. en I. op 15 april 2003, nieuwe feiten naar boven, die aanleiding gaven om van een actieve aanhouding af te zien, als gevolg waarvan K. (tot aan de moord op zijn moeder op 13 mei 2003) niet is aangehouden. Uit de stukken is niet naar voren gekomen, dat met betrekking tot deze beslissing, overleg is geweest met de betrokken officier van justitie. Hiermee heeft de politie aldus in strijd met het vereiste van professionaliteit gehandeld.

In zoverre is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

15. Daarnaast acht de Nationale ombudsman het niet juist dat de politie in deze zaak op basis van de interpretatie van D. van het telefoongesprek tussen D. met I. een zo vergaande beslissing, als het afzien van een actieve aanhouding, heeft genomen. Immers, indien de interpretatie van D. juist was, betrof het hier een wel zeer opvallende wijziging gelet op wat I. één dag eerder had aangegeven. Een wijziging die temeer opvallend is, omdat het niet gebruikelijk is dat een verpleegkundige (zoals zich de dag tevoren had voorgedaan) op eigen initiatief telefonisch contact opneemt met de politie om haar bezorgdheid over een persoon uit te spreken en er op aan te dringen tot aanhouding over te gaan. Daarbij komt dat I. expliciet had aangegeven dat K. nog niet psychiatrisch was onderzocht, hetgeen een stellige uitspraak over de mogelijkheden van verplichte opname niet zeer aannemelijk maakt.

16. Nadere bestudering van de verklaringen van D. wijst bovendien nog het volgende uit. Tegenover de Nationale ombudsman heeft D. aangegeven dat hij het gesprek bijna letterlijk in een mutatie had opgenomen, omdat hij het gesprek zo bizar vond, de informatie zo warrig was en de zaak zo'n vreemde wending kreeg (zie hiervoor, onder III.9.). In die mutatie staat echter niet vermeld dat I. heeft aangegeven dat K. minder gevaarlijk zou zijn. I. heeft (voor zover de verslaglegging van D. een correcte weergave van het gesprek is) aangegeven dat K. *zichzelf* normaal vindt en geen zicht heeft op zijn ziektebeeld. Ook staat in de mutatie dat I. zou hebben aangegeven dat het niet mogelijk is K. te laten beoordelen als hij zich "in de ogen van politie" normaal gedraagt. Op zichzelf bezien wil dit niet zeggen dat K. dan ook normaal is, noch dat hij niet door de 24-uurs dienst zal worden beoordeeld. Ook staat in de mutatie niet vermeld, dat I. zou hebben gezegd, dat het gegeven dat K. zijn moeder met een mes had bedreigd geen reden zou hoeven zijn om K. verplicht te laten opnemen, hetgeen D. later naar voren heeft gebracht. Overigens (al zou I. dit hebben gezegd) geeft ook dit nog niet aan dat K. minder gevaarlijk is dan eerder was aangegeven. Mede gelet op de stelligheid waarmee I. heeft aangegeven dat er geen sprake is geweest van een nuancering van de gevaarszetting, acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat D. de informatie van I. verkeerd heeft geïnterpreteerd.

17. Verder vermeldt de mutatie evenmin dat Vo. de voorkeur zou hebben gegeven aan het hulpverleningstraject. Het is echter aannemelijk dat een moeder voor haar zoon de voorkeur geeft aan een hulpverleningstraject, boven een strafrechtelijk traject. Het impliceert daarentegen niet dat Vo. zich daarmee op het standpunt zou stellen dat, in het geval K. niet zou worden opgenomen, hij dan ook niet zou moeten worden aangehouden. Dat Vo. doodsbang was voor haar zoon stond namelijk buiten kijf. Ook heeft zij niet voor niets meerdere malen contact opgenomen met het politiebureau om aan te geven waar K. zich mogelijk bevond.

18. Daarenboven is de Nationale ombudsman van oordeel dat de omstandigheid dat K. niet gedwongen zou kunnen worden opgenomen nog geen reden is om van een actieve aanhouding af te zien. Niet alleen lag er een bevel tot aanhouding, ook de genoemde Aanwijzingen noopten in dit geval tot aanhouding. Bovendien is uit de stukken naar voren gekomen dat K. nog een gevangenisstraf moest uit zitten (vanwege de omzetting van een taakstraf in een gevangenisstraf voor een door hem in het verleden gepleegd vermogensdelict; zie Bevindingen, onder C.3.3. en C.3.13.), wat de angst van D. dat K., zonder gedwongen opname weer op vrije voeten zou komen, ongefundeerd maakt. Voorts waren de aanknopingspunten die de politie had zodanig dat nadere opsporingshandelingen niet achterwege konden worden gelaten.

19. Alles overziend is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politie in strijd met het redelijkheidsvereiste vanaf 15 april 2003 de prioriteit van de zaak heeft verlaagd en actieve opsporingshandelingen achterwege heeft gelaten.

Ook in zoverre is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

SLOTBESCHOUWING

De Nationale ombudsman hecht er waarde aan te vermelden dat uit het onderzoek naar voren is gekomen dat deze zaak vanwege de uiteindelijke moord op V. - begrijpelijkerwijs - een enorme impact heeft gehad op alle betrokken partijen. In deze complexe situatie had niemand kunnen voorzien dat V. uiteindelijk, op 13 mei 2003, door haar zoon zou worden vermoord. Dat dit is gebeurd is uitermate betreurenswaardig. De Nationale ombudsman benadrukt echter dat, hoewel hij van oordeel is dat de politie in haar optreden is tekortgeschoten, daarmee niet is gezegd dat de dood van V. een direct gevolg is van dit optreden.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Haaglanden, is gegrond ten aanzien van:

- het niet terstond aanhouden van K. ondanks de bekendheid met zijn verblijfadres, wegens schending van het redelijkheidsvereiste;
- het niet terstond aanhouden van K. ondanks de telefonische mededeling van Parnassia op 14 april 2003, wegens schending van het redelijkheidsvereiste;
- het verlagen van de prioriteit zonder de officier van justitie in kennis te stellen, wegens schending van het vereiste van professionaliteit;
- de verlaging van de prioriteit enkel op basis van de interpretatie van een telefoongesprek van een politieambtenaar met een medewerkster van Parnassia, wegens schending van het redelijkheidsvereiste.

Onderzoek

Op 9 oktober 2003 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer M. te Den Haag, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Haaglanden. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale korps Haaglanden, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Den Haag over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier maakte van deze gelegenheid geen gebruik. Tijdens het onderzoek kregen betrokkenen de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Vijf betrokken ambtenaren werden gehoord.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De verzoeker en de korpsbeheerder deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. Noch de betrokken ambtenaar noch de getuige gaf binnen de gestelde termijn een reactie.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. feiten

1. Op vrijdag 11 april 2003 omstreeks 20:30 uur deed Vo. op het politiebureau Q. te Den Haag aangifte van een poging tot doodslag c.q. poging tot zware mishandeling, gepleegd door haar zoon K. Haar zoon had haar die middag in haar woning getracht met

messteken om het leven te brengen. Vo. had zich in veiligheid kunnen brengen door het balkon op te vluchten en om hulp te roepen.

2. De aangifte werd opgenomen door betrokken ambtenaar Be. van bureau Q. en nam enkele uren in beslag. Volgens een door Be. op 14 juli 2003 opgemaakt proces-verbaal van verhoor verklaarde Vo. onder meer het volgende.

"Ik doe aangifte van poging doodslag, dan wel poging tot zware mishandeling, dan wel bedreiging, gepleegd door mijn zoon K. (...) U wijst mij op mijn verschoningsrecht ten opzichte van mijn zoon K. Ik wens daar geen gebruik van te maken en wil aangifte tegen hem doen. Ik zal u nu vertellen wat er is gebeurd. Mijn zoon K. is sinds 3 jaar verslaafd aan cocaïne, wiet en pillen. K. is ongeveer 6 weken geleden op staande voet ontslagen, omdat hij zich telkens versliep. Sinds die tijd zat K. alleen maar thuis op de bank voor zich uit te staren en deed verder niets. In deze afgelopen 6 weken heeft K. gedreigd zichzelf te doden. Hiervoor heb ik nog contact opgenomen met de spoedhulp van Parnassia. Hierom zijn K. en ik samen naar de (...)straat geweest, bij dr. Ho. voor een gesprek. K. had zich gisteren, donderdag 10 april 2003, moeten melden bij het RIAGG voor een psychiatrisch onderzoek. K. is echter niet gegaan omdat hij zich goed voelde en vond dat hij helemaal geen hulp meer nodig had.

Vandaag, vrijdag 11 april 2003 omstreeks 07:00 uur, verliet ik mijn woning om naar mijn werk te gaan. K. lag toen nog te slapen. Toen ik hedenmiddag, omstreeks 16:30 uur weer thuis kwam, bevond K. zich in de huiskamer van onze woning. In de gang stonden al K. zijn spullen gepakt. Ik vroeg aan K. waarom hij nu al zijn spullen had gepakt, omdat hij zondag, 13 april 2003 pas naar zijn vader zou gaan. Ik hoorde dat K. tegen mij zei dat hij vanmiddag al naar zijn vader zou gaan, omdat hij het "hier" zat was. Ik moet u nog vertellen dat K. enige tijd geleden heeft aangegeven dat hij weer bij zijn vader wil gaan wonen. K. verwijt mij hem slecht te hebben opgevoed. Ik vond dat K. heel raar reageerde. K. was erg onrustig, liep telkens naar het raam en weer terug en keek mij ook steeds met een rare blik in de ogen aan. Al die tijd heeft K. niets tegen mij gezegd.

Ik heb nog geprobeerd om met K. een gesprek te beginnen omtrent waarom hij nu al wegging, maar er was geen zinnig gesprek met K. te voeren. Er heerste een enge en vervelende sfeer in huis. Ik ben vervolgens naar de keuken gelopen om iets te gaan eten. Toen ik in de keuken stond kwam K. plotseling in de gang staan en bleef naar mij staren. Hierbij rolde K. met zijn voet over een halter, die op de grond lag. Wederom vroeg ik aan K. wat er nu aan de hand was en waarom hij zo raar deed. K. zei nog steeds helemaal niets. Plotseling zag ik dat K. met zijn rechterhand een mes uit zijn broekzak pakte en deze liet openklappen. Het betrof volgens mij een zogenaamd knipmes of stiletto. Ik zag vervolgens dat K. het mes boven zijn hoofd vasthield, met het lemmet in mijn richting wijzend. Ik zag vervolgens dat K. op mij af kwam lopen en tot drie maal toe een stekende beweging in mijn richting maakte. De eerste keer dat K. een stekende beweging naar mij maakte, was de afstand tussen mij en K. ongeveer 2 meter en de laatste keer dat K. een

stekende beweging in mijn richting maakte, was minder dan een meter. Ik kon het mes ontwijken door naar de grond te duiken en weg te vluchten. Ik kon de balkondeur in de keuken openmaken en het balkon opvluchten. Op het balkon ben ik gelijk heel hard gaan gillen en schreeuwen om de aandacht van omstanders te krijgen. Het balkon van mijn woning bevindt zich op 1 hoog aan de achterzijde van de woningen. Mijn balkon kijkt uit over de achtertuinen van andere woningen. K. wilde achter mij aan het balkon opkomen. Plotseling staakte K. zijn handeling om ook het balkon op te komen, vermoedelijk omdat ik zo aan het gillen was. Vanaf het balkon zag ik hoe K. in de huiskamer zijn knipmes weer in zijn broekzak opborg, zijn jas aantrok en wegging. Later toen ik 112 aan het bellen was, zag ik K. aan de overzijde van (adres Vo.; N.o.) bij de bushalte staan.

Ik moet u nog vertellen dat ik, al die tijd dat K. met het mes in zijn hand stond en een stekende beweging naar mij maakte, vreselijk bang was. Ik dacht werkelijk dat K. mij ging vermoorden. Vooral door het feit dat K. helemaal niets zei en die rare blik in zijn ogen dacht ik werkelijk dat mijn laatste minuut had geslagen. U moet weten dat K. mij de schuld geeft van al zijn problemen en mij hierom vreselijk haat. Dat het zo diep zat, wist ik echter niet. U moet weten dat K. in het verleden al een keer iemand heeft bedreigd met een vuurwapen. Hiervoor hebben we voor K. toen ook psychiatrische hulp gezocht. Voor zover ik weet is hier nooit politiebemoeienis bij geweest.

Terwijl ik met 112 aan het bellen was, zag ik K. weer teruglopen vanaf de bushalte naar de woning. Ik ben vervolgens naar beneden naar de portiekdeur gelopen en heb K. buiten weten te houden. Ook in de portiek heb ik vreselijk lopen gillen. K. wilde naar binnen en duwde hard tegen de portiekdeur. Hierbij heeft K. toen ook weer niets gezegd. Nadat ik had gezegd dat ik de politie had gebeld en dat zij al onderweg waren, zag ik dat K. weer weg ging.

Vervolgens kwam de politie ter plaatse en bleek K. al te zijn gevlogen. Nadat de politie weer weg was gegaan heb ik de vader van K. en de vriendin van K. in kennis gesteld van wat er afgelopen middag is gebeurd. De vriendin van K., Pl., vertelde mij vervolgens dat K. al eerder op de dag, vrijdag 11 april 2003, een mes op zak had gehad. Zij vertelde verder dat zij dit niets vond en wilde dat K. dit mes wegdeed. Pl. vertelde mij vervolgens dat K. tegen haar had gezegd dat hij het mes nog nodig had gehad om in iets te snijden. Ik ben nu bang dat K. met "in iets snijden", mij bedoelde."

3. Nadat rond middernacht de aangifte was opgenomen nam Be. telefonisch contact op met officier van justitie He. Nadat He. over de zaak was ingelicht gaf zij toestemming om de verdachte K. buiten heterdaad aan te houden. In een (ongedateerde) mutatie (met nummer 1533/2003/16807-42) staat hierover onder meer het volgende vermeld.

“Aanvulling Be.

Contact gehad ovj He. Zij gaf toestemming voor de aanhouding buiten heterdaad van de VD K. Signalering gefaxt HKD.”

4. Be. heeft diezelfde nacht K. landelijk laten signaleren. In een door Be. opgemaakte (ongedateerde) aanmelding “signalering persoon” (waarin K. als gesignaleerd persoon wordt vernoemd) staat onder meer het volgende vermeld.

“A : Van bureau

(...)

E : Gevarenklasse : geen

F : Signalering terzake van : ART 287 SR / Poging tot doodslag

ART 45 LID 1 SR / Poging tot doodslag

ART 302 LID 1 SR / Poging tot zware mishandeling

ART 285 LID 1 SR / Bedreiging met misdrijf

G : Vrije tekst met toestemming van de ovj He., zaak ibb bij de recherche bur 33.”

5. Tenslotte informeerde Be. middels een memo de recherche die de volgende dag aanwezig zou zijn, zodat zij bij aanvang van hun dienst zou weten wat er speelde. Uit de (ongedateerde) mutatie (met nummer 1533/2003/16807-42) kan worden opgemaakt dat deze memo onder meer het volgende vermeldt.

“Op bovenvernoemde dag, datum en tijdstip gestuurd door centrale meldkamer naar (...) alwaar een zoon zijn moeder had gestoken. Ter plaatse gesproken met aangeefster Vo. Zij vertelde ons het volgende: Vo. zat met haar zoon K. op de bank in de woonkamer. K. zat zijn moeder de hele tijd op een "rare" manier aan te kijken. Hierop vraagt moeders of er iets is. Hierop antwoord K. dat zij haar bek moet houden. Moeder vertelde dat K. een hele vreemde blik in zijn ogen had. Vervolgens ging moeders naar de keuken. Ineens zag moeders dat K. in de hal een soort stilettoes uit zijn broekzak c.q. broeksband haalde. Hierop liep K. naar zijn moeder toe en maakt hakkende bewegingen in de richting van zijn moeder. Hierop liep zijn moeder achteruit en voelde aan de balkondeur en deze bleek open te zijn. Hierop vluchtte moeders naar het balkon. Hierna heeft K. de woning verlaten. Collega's hebben in de omgeving gezocht maar hebben K. niet meer aangetroffen. Moeder vertelde ons dat K. verslaafd is en dat hij gisteren naar Parnassia had ontmoeten. K. wil niet geholpen worden en hij verleent absoluut geen medewerking. De vriend van moeder vertelde dat K. schizofreen is en dat hij gevaarlijk kan zijn. Moeder vertelde dat K. vorig jaar ook al iemand had bedreigd met een vuurwapen (niets gevonden in Genesys). Moeder is zeer bang voor haar zoon. Moeder verblijft voorlopig op het adres van haar vriend M.

Foto van K. van moeder meegekregen. Moeder deed aan het bureau Q. aangifte tegen K. K. blijkt nog een taakstraf van 20 uur open te hebben staan, maar deze niet te willen uitvoeren. Hiervoor heeft moeder vandaag nog een brief van de kindbescherming thuisgekregen, dat deze straf zal worden omgezet in gevangenisstraf. BIJ MELDING GAARNE ALLERT REAGEREN."

6. Op zaterdag 12 april 2003 was betrokken ambtenaar G. de dienstdoende recherchecoördinator op bureau Q. In opdracht van G. hoorden de aanwezige rechercheurs Ma. en F. op zaterdagochtend de vriendin van K. (Pl.).

Volgens een door Ma. op 14 juli 2003 opgemaakt proces-verbaal verklaarde Pl. onder meer het volgende.

"Ik heb een liefdesrelatie met K. (...) We hebben bijna drie jaar een relatie. K. woont bij zijn moeder (...). Ik woon bij mijn ouders. Af en toe slapen we bij elkaar. K. wil liever bij zijn vader wonen, omdat het bij zijn moeder niet goed gaat. Ze hebben constant ruzie. K. heeft op dit moment ook geen werk. De ruzies gaan constant over geld. K. heeft cocaïne gebruikt. Hij was niet verslaafd, hij gebruikte alleen als we op stap gingen. Hij gebruikt nu geen cocaïne meer omdat hij geen werk en dus ook geen geld meer heeft. Hij rookt nog wel af en toe een blow.

U vraagt mij of K. agressief is. Hij heeft wel iets tegen buitenlandse mensen. Daar kan hij wel agressief op reageren. En de laatste tijd ten opzichte van zijn moeder is hij ook agressief. Ik begrijp ook niet waarom. Volgens mij heeft hij nooit een mes bij zich. Gisteren, vrijdag 11 april 2003, had hij wel een mes in zijn broekzak. Het was een bistromesje. Dat was bij hem thuis. Ik zag het mes toen hij bukde. Hij prikte zichzelf namelijk met het mes. Hij had het mes namelijk met het handvat naar beneden in zijn broekzak. Het mes kwam uit de keukenlade vandaan. Ik vroeg aan K. waarom hij het mes bij zich droeg. Hij antwoordde in de trant van: "Dat weet jij toch". Of woorden van gelijke strekking. Ik gaf hem te kennen dat ik dat niet begreep. K. heeft mij daar echter geen antwoord op gegeven. Als zijn moeder heeft verklaard dat ik tegen haar heb gezegd dat K. mij heeft verteld dat hij het mes bij zich droeg om ergens in te snijden, dan klopt dat niet. Ik had geen idee wat K. met het mes van plan was. Zijn moeder was op dat moment ook niet in huis. Hij deed gewoon normaal tegen mij. Hij twijfelde zelfs of hij definitief naar zijn vader zou vertrekken. Dit is het enige mes dat ik ooit bij K. heb gezien. Ik heb nog nooit gezien dat K. een stiletmes of knipmes had.

U vraagt mij of K. wel eens een pistool bij zich heeft. Minstens een halfjaar geleden heeft K. wel een pistool gehad. Ik heb het pistool nooit gezien. Hij heeft alleen gezegd dat hij een pistool gekocht had. Hij vond dat stoer. Hij ging toen met de verkeerde gasten om. (...) Ik heb ook gehoord van de moeder van K. dat hij iemand met het pistool bedreigd had. Ik was daar niet bij. Ik heb daar ook nooit met K. over gesproken. Zijn moeder heeft gezegd dat K. het pistool weg had gegooid. Het kan zijn dat dit de aanleiding is geweest dat hij bij

Parnassia heeft gelopen voor gesprekken. Hij is nooit opgenomen. Donderdag 10 april 2003 had hij weer een afspraak. Hij is echter niet geweest, omdat hij met mij over zijn problemen sprak. Ik heb K. gisteravond, vrijdag 11 april 2003, nog gesproken. Ik kan moeilijk inschatten hoe zijn gemoedstoestand is. Hij weet niet meer wat zijn voor- of achterkant is. Ik weet dat hij dan erg in zichzelf gekeerd is. We hebben nog niets afgesproken. Hij zal mij straks wel bellen. Ik denk dat hij nu bij zijn vader is. Zijn vader woont op de Z-straat (...). Het nummer weet ik niet exact. (...) Als ik K. spreek zal ik hem vragen zich te melden bij het bureau van politie Q. Ik ben bang dat hij dat niet doet omdat het bureau te ver weg is."

7. Op zondag 13 april 2003 is er vanwege andere werkzaamheden op het bureau Q. niet aan de aangifte van Vo. gewerkt.

8. Op maandag 14 april 2003 nam medewerkster I. van het psycho-medisch centrum Parnassia telefonisch contact op met de recherche van het bureau Q.

In de (ongedateerde) mutatie (met nummer 1533/2003/16807-42) staat over dit telefoongesprek onder meer het volgende vermeld.

"Aanvulling Ma. (...)

14/4 te 16.30 uur gebeld door I. (...). I. is verpleegkundige bij de jeugdafdeling (...) van Parnassia (...). Zij behandelt K. In overleg met zijn psychiater wilde zij ons het volgende mededelen: K. is psychotisch en hoort stemmen. Hij is zeer gevaarlijk voor anderen en voor zichzelf, mede gezien zijn cocaïne en cannabis gebruik. K. weigert hulpverlening. I. drong erop aan dat indien K. door ons zou worden aangehouden de 24 uren dienst kennis te geven. Zij zou zelf al een aanmelding doen bij de crisisdienst."

9. Op dinsdag 15 april 2003 kreeg betrokken ambtenaar D. van dienstdoende recherchecoördinator S. de opdracht om verder onderzoek te doen met betrekking tot de aangifte van Vo. In de (ongedateerde) mutatie (met nummer 1533/2003/16807-42) staat over de door D. verrichte handelingen onder meer het volgende vermeld.

"Aanvulling D. d.d. 15-4-03

Telefonisch contact opgenomen met de moeder van K. Volgens haar zal de vader van K. weinig tot geen medewerking verlenen ten opzichte van ons en Parnassia omdat de vader denkt dat K. niets mankeert. Tevens woont in de Z-straat (...) ook nog een jonger broertje van K. genaamd C. (...). Volgens moeder wil de vader van K. hem zelf opvoeden. (...) Tevens heeft moeder van het weekeind informatie gekregen over K. K. schijnt met vrienden uit X constant op pad te zijn. Pa Y heeft een crimineel verleden en 22 antecedenten voor onder andere de opiumwet (1991) en de vuurwapenwet (1981/1982). K. heeft antecedenten m.b.t. 141/300 SR (heeft daarvoor genoemde taakstraf gekregen).

Dd 15-4 Telefonisch contact opgenomen met I. Parnassia.

Het eerdere gesprek van 14-4 tussen Ma./I. wordt nu iets genuanceerder. K. is in het Parnassia traject terecht gekomen omdat hij begin dit jaar op het dak van een flat (...) had gestaan om te springen en kreeg een spoedconsult dd 10-2-03 (niets in Genesys kunnen vinden). K. weigert echter alle medewerking van Parnassia (K. vindt zichzelf, het bekende verhaal, normaal en heeft geen zicht op zijn ziektebeeld). Volgens I. bestaat het -vermoeden- dat K. schizofreen is, is tot op heden nog niet onderzocht. K. schijnt zich suf te blowen en gebruikt af en toe cocaïne. K. is zeer achterdochtig richting mannen, vermoedelijk omdat pa vroeger zijn vrouw in elkaar beukte (I. vond het daarom ook vreemd dat K. naar zijn vader is gegaan). Volgens I. is er tot op heden geen mogelijkheid K. via een IBS/RM te behandelen. Volgens I. is het zelfs zo dat als K. wordt aangehouden en hij zich in onze ogen "normaal" gedraagt het niet eens mogelijk is K. te laten beoordelen door de 24 uren dienst. Men kan volgens I. K. alleen beoordelen als hij zich "abnormaal" gedraagt (bijv. gekke bekken trekken o.i.d.). Volgens I. is uit gesprekken met de moeder van K. gebleken dat zijn vader manisch depressief is en last heeft van wisselende stemmingen. Enfin, uiteindelijk blijkt dat tot op heden alles valt of staat met het feit of K. bereid is zich vrijwillig te laten behandelen en dat ziet er niet naar uit.

Contact gehad met de wijkagent van X. H. (wijkagent; N.o.) kent de familie Y en het adres Z-sstraat (...) niet. De bij ons in het bezit zijnde foto met daarop K. gemaald naar H.

Volgens de CD-foongids is het telefoonnummer van de vader van K. (...).

In overleg met reco (recherchecoördinator; N.o.) S. alleen bedreiging met misdrijf ten laste leggen. Relas aangemaakt en in overleg met reco S. deze casus in bak gesignaleerden gedeponerd."

10. Zoals blijkt uit de hierboven aangehaalde mutatie heeft D. op dinsdag 15 april (telefonisch) contact opgenomen met wijkagente H. van bureau U. D. heeft haar verzocht om op het bureau U. bekend te maken dat K. bij aantreffen moest worden aangehouden. Wijkagente H. heeft deze informatie doorgespeeld naar betrokken ambtenaar P. van bureau U.

11. Nadien heeft de politie in deze zaak geen actieve opsporingshandelingen meer verricht. Wel blijkt de (ongedateerde) mutatie (met nummer 1533/2003/16807-42) dat er op 1 mei 2003 door Vo. contact is opgenomen met de politie. In deze mutatie staat onder meer het volgende vermeld.

"Aanvulling 01-05-03,19:00 uur, Si. (...)

Tijdens atw gebeld door Vo. Zij vertelde dat K. had gebeld met de mededeling dat hij de DVD speler kwam ophalen. De DVD speler is van Vo. dus vertelde zij hem dat dat niet door ging. Bij thuiskomst trof zij K. aan in de kelderboxgang. K. heeft dus kennelijk nog een

sleutel. Ontstond een woordenwisseling tussen de vriend van Vo. en K. K. is er lopend van door gegaan. K. verblijft volgens Vo. nog steeds bij zijn vader. Dit ter info."

11. Op 13 mei 2003 werd Vo. in haar eigen woning op gruwelijke wijze vermoord door haar zoon K. Enkele uren na de moord werd K. aangehouden.

B. Standpunt verzoeker

1. Het standpunt van verzoeker staat samengevat weergegeven onder Klacht.

2. Verzoeker wendde zich op 9 oktober 2003 tot de Nationale ombudsman met een verzoekschrift, waarin onder meer het volgende staat vermeld.

"Naar aanleiding van mijn klacht tegen de politie Haaglanden (...) d.d. 12-6-2003 ben ik zeer ontstemd en teleurgesteld in de afhandeling van deze klacht. In de brief is duidelijk aangegeven waar de politie fout is geweest, nalatig passief en heeft gefaald. Hierdoor is mijn toekomstige vrouw Vo. vermoord door haar geestelijk gestoorde zoon K. Indien de politie K. had aangehouden na de moordaanslag van 11-4-2003 en het advies van Parnassia niet naast zich had neergelegd, was K. gedwongen opgenomen en had Vo. nog geleefd. Zij is dood en de moordenaar leeft. Als u ziet hoe de politie de klacht uit elkaar heeft getrokken en mij antwoord heeft gegeven, kunt u begrijpen dat ik zeer kwaad ben en wederom aangeef dat de politie mede de moordenaar van mijn lieve Vo. is. Ze hebben de klacht na 4 dagen in prioriteit verlaagd (belachelijk en schandalig) waardoor de zaak werd verlaagd naar prioriteit 3 wat neerkomt op een fietsendiefstal. Als u de klacht grondig bestudeert, zult u lezen dat de politie fout is geweest op alle feiten. Ik eis daarom dat de hoofdverantwoordelijke bij politiebureau Q. met zijn billen bloot gaat en ter verantwoording wordt geroepen en in functie wordt teruggezet, want hij heeft de zoekactie stopgezet naar K. terwijl men wist dat hij een gevaar was voor zijn moeder en zijn omgeving. Deze verantwoordelijke ambtenaar is mede schuldig aan de dood van Vo. Daarom eis ik actie tegenover deze persoon daar er anders nog meer slachtoffers gaan vallen. Ik hoop dat u mij kunt helpen daar ik zeer emotioneel betrokken ben in het verlies van mijn lieve Vo. Ik wil dat de politie (klachtenbehandelaar) haar conclusie trekt en er niet omheen draait. De feiten zijn duidelijk. Politiebureau Q. heeft gefaald op alle fronten dus ik wil geen klacht beantwoord krijgen als ongegrond. Dit is schandalig. Indien u geen antwoord of hulp kan geven in deze aanklacht zal ik niet schromen om naar de pers te gaan. Want die zitten te wachten op zo'n schandalig verhaal van de politie."

3. Bij het verzoekschrift was onder meer een afschrift van de klachtbrief van verzoeker aan de hoofdcommissaris van de politie Haaglanden gevoegd. In deze brief van 12 juni 2003 staat onder meer het volgende vermeld.

"Hierbij dien ik een klacht in naar de werkwijze van de recherche met betrekking tot de behandeling van bovengenoemde aangifte. Ik ben ervan overtuigd dat deze werkwijze

uiteindelijk geleid heeft tot de moord op mijn verloofde Vo. op 13 mei 2003.

Uit de aangifte van Vo. op 11 april 2003 blijkt hoe serieus de aanslag door haar zoon K. op diezelfde dag is geweest. Er moet heel wat aan de hand zijn, wil een moeder haar eigen zoon aangeven. Toch heeft de recherche deze aangifte niet serieus genomen, aangezien er geen contact gezocht is met Vo. Zij heeft tot vier keer toe zelf contact gezocht met de politie om te vragen naar de stand van zaken. Steeds heeft zij gemeld waar de dader zich bevond, namelijk op de Z-straat (...) in Den Haag. De benadering die haar werd voorgesteld, was dat de wijkagenten K. zouden bezoeken en hem aan zouden houden. Op 1 mei is ze wederom door haar zoon K. bedreigd en wederom heeft ze daarvan melding gemaakt bij de politie.

Tevens heeft I. van Parnassia op 14 april - dat is dus drie dagen na de eerste aangifte - melding gemaakt bij politiebureau Q. dat K. direct aangehouden en psychisch onderzocht moest worden, omdat hij een gevaar was voor anderen en zeker voor zijn moeder. Dit concludeerde I. naar aanleiding van de gesprekken die K. met haar gehad had en naar aanleiding van de informatie die Vo. haar op 14 april telefonisch gegeven had. Dat Vo. contact zocht met Parnassia geeft ook aan hoe weinig vertrouwen ze had in de afhandeling door de politie. Helaas was haar wantrouwen, gezien wat er uiteindelijk met haar gebeurd is, terecht. Ook met het verzoek van I. is niets gedaan.

De recherche wist wat K.'s verblijfadres was en dat hij zich overdag in X ophield, maar handelde alsof die informatie niet bekend was. Eigenlijk werd er dus niet gehandeld. K.'s vader heeft hem onderdak verschaft en heeft zelf zijn spullen bij de moeder van Vo. opgehaald, spullen die ik samen met Vo. daarheen had gebracht. Dit had Vo.'s moeder afgesproken met de vader van K. Ook dit is allemaal bekend bij de recherche.

Als Hare Majesteit Koningin Beatrix aangevallen zou worden, zou de dader wel binnen de kortste keren opgepakt worden, ook zonder formele aangifte en ook als de dader aanzienlijk minder gevaarlijk zou zijn dan de zoon van Vo. Een iets minder bekende Nederlander zou trouwens ook op een dergelijke aanpak kunnen vertrouwen.

Door de passieve houding van de recherche van politiekorps Haaglanden is mij, de familie, vrienden, collega's en kennissen onbeschrijflijk veel leed aangedaan. Deze moord had voorkomen kunnen en moeten worden (...).

Dat ik het politiekorps Haaglanden medeverantwoordelijk acht voor de dood van mijn toekomstige vrouw zal u duidelijk zijn. Daarom vraag ik u als hoofdverantwoordelijke van het politiekorps Haaglanden om de verantwoordelijke rechercheurs ter verantwoording te roepen. Zij hebben gefaald in het adequaat afhandelen van een aangifte 'poging tot doodslag'. Zij konden de moord op Vo. voorkomen.

Voor haar is het nu te laat en dat is een keihard gegeven waar ik mee verder zal moeten leven. Toch wil ik dat de gang van zaken door u tot op de bodem uitgezocht wordt, want een dergelijke houding van de rechercheurs mag geen deel uitmaken van officieel beleid. Ook zal veel toekomstig leed in vergelijkbare situaties voorkomen kunnen worden. In de NRC van dinsdag 10 juni las ik dat u vindt dat Europa veiliger moet worden, 'want de burger is bang'. Ik zou u willen voorstellen om met Den Haag te beginnen. Ook Vo. was bang. Doodsbang."

4. Voorts was bijgevoegd een afschrift van de schriftelijke reactie op verzoekers klachtbrief, afkomstig van klachtbehandelaar A. van de politie Haaglanden. In deze brief van 11 juli 2003 staat onder meer het volgende vermeld.

"Naar aanleiding van uw klacht van 12 juni 2003 (...) heb ik u voor het maken van een afspraak op maandag 7 juli jl. gebeld.

(...)

Uit uw brief en ons telefoongesprek maak ik op dat u zich beklagt over de passieve houding van de recherche van bureau Q. Zij zouden de aangifte van uw vriendin ter zake poging doodslag gepleegd door haar zoon, d.d. 11 april 2003, niet serieus genomen hebben; de recherche zou niets hebben gedaan met de informatie, die bij Parnassia bekend zou zijn over haar zoon en niets hebben gedaan met de informatie over zijn verblijfplaats. Verder vertelde u mij dat uw vriendin nog geleefd zou hebben als de recherche adequater zou zijn omgegaan met de aangifte en de bestaande informatie rond haar zoon. Op verzoek van de chef van bureau Q., B., stel ik een onderzoek in naar de werkwijze van de recherche van bureau Q."

5. Ook was bij het verzoekschrift een afschrift van de door verzoeker tijdens de klachtbehandeling tegenover politieambtenaar J. afgelegde verklaring gevoegd. In deze verklaring van 21 augustus 2003 staat onder meer het volgende vermeld.

"De schriftelijke klacht die u mij zojuist liet zien is de klacht die ik enige tijd geleden bij de korpschef van de politie Haaglanden heb ingediend. De opmerking die ik in de aanhef heb gezet, namelijk dat de werkwijze van de recherche uiteindelijk heeft geleid tot de moord op Vo., steun ik nog steeds. Als de politie actief naar K. was blijven zoeken was dat alles niet gebeurd.

Een van de elementen van de klacht is het feit dat er in de Z-straat geen politie-inval is geweest. Ik heb dat omschreven als: "Men handelde alsof dat niet bekend was. Eigenlijk werd er dus niet gehandeld". U geeft aan dat men niet in deze woning heeft gekeken of K. aanwezig was, aangezien zijn verblijfplaats nog niet echt zeker was. Vanaf het begin hebben Vo. en ik aangegeven dat hij daar woonde bij zijn vader. Ik weerleg dus de mening van de rechercheur. Ik vind dat men in perceel Z-straat (...) een onderzoek had moeten

instellen.

Ik beschrijf in de klacht dat de behandelend rechercheurs met de informatie omtrent de risico's van K. niets hebben gedaan. Ik begrijp nu dat er zowel op 14 april als op 15 april 2003 telefonisch contact is geweest met I. van Parnassia. Voorts begrijp ik dat de aangifte en de informatie die op 14 april door Parnassia aan de politie is gegeven aanleiding is geweest om de zaak een hoge prioriteit te geven, doch dat de prioriteit van de zaak is verlaagd naar aanleiding van het telefoongesprek tussen Parnassia en de politie.

U heeft mij zojuist geïnformeerd omtrent het beleid dat gevoerd wordt met betrekking tot aangiftes. U heeft daarbij aangegeven dat de ernst van de zaak bepalend is voor de prioriteit. Ik vind dat een slechte zaak. Ik ben dan ook van mening dat de aangifte van Vo. aanleiding had moeten zijn voor de hoogste prioriteit. Deze had dan ook nooit mogen worden verlaagd. Vo. is dus het slachtoffer geworden van het beleid dat wordt gehanteerd. Voorts vind ik dat degene die de prioriteit heeft verlaagd een grove inschattingfout heeft gemaakt.

Ik heb in de klacht omschreven dat de recherche de aangifte niet serieus heeft genomen. Deze opmerking past geheel in wat ik boven heb omschreven. Zeker nu u mij vertelt dat de prioriteit op 15 april jl. is verlaagd ben ik die mening toegedaan.

Kortom, ik blijf bij de klacht die ik eerder bij uw korpschef heb ingediend. Ik sta nog steeds voor de volle 100% achter de elementen die daarin staan beschreven. Voorts vind ik het een trieste zaak dat 2 instanties die borg moeten staan voor de veiligheid in de samenleving elkaar de zwarte piet proberen toe te spelen. Daarnaast is het schandalig dat het beleid ten aanzien van dit soort zaken toelaat dat de prioriteit wordt verlaagd."

6. Ten slotte was een afschrift bijgevoegd van de afdoeningsbrief, afkomstig van de korpschef Bn. van de regionale politie Haaglanden. In deze brief van 12 september 2003 staat onder meer het volgende vermeld.

"Procedureel/inhoudelijk:

Uit uw brief (en uw mondelinge toelichting), maak ik op dat uw klacht zich richt op, kort gezegd, de professionaliteit/deskundigheid van het korps Haaglanden. In verband met de inhoud van uw brief is de klacht aan de hand van de vier onderstaande elementen onderzocht:

- Het feit dat de recherche de aangifte niet serieus heeft genomen;
- Het feit dat zij met het verzoek van Parnassia (I.) niets heeft gedaan;
- Het feit dat, ondanks de bekendheid van de verblijfplaats van de verdachte de recherche niets heeft gedaan.

- Het feit dat de recherche een passieve houding c.q. standpunt heeft ingenomen.

Voorts verzoekt u een nader onderzoek naar deze werkwijze in te stellen aangezien u van mening bent dat deze werkwijze uiteindelijk heeft geleid tot de moord op uw aanstaande echtgenote Vo.

(...)

Naar aanleiding van uw klacht heb ik een onderzoek laten instellen door respectievelijk de inspecteur van politie A. en J.

(...)

Feiten:

Het klachtincident vond plaats in de periode tussen vrijdag 11 april 2003 en dinsdag 13 mei 2003.

Klachtelement 1:

U beklaagt zich over het feit dat de aangifte gedaan door uw verloofde Vo. op vrijdag 11 april 2003, door het recherchepersoneel van het bureau Q., niet serieus is genomen.

Nadat de aangifte terzake het gepleegde delict aan het bureau Q. was opgenomen zijn ondanks het late tijdstip (tegen middernacht) al de nodige maatregelen ter aanhouding van de verdachte K. genomen. Het Openbaar Ministerie is die nacht inhoudelijk over de zaak geïnformeerd. Naar aanleiding hiervan is door de officier van justitie toestemming gegeven de verdachte buiten heterdaad aan te houden. Voorts is die nacht nog landelijk de opsporing, aanhouding en voorgeleiding van K. voornoemd verzocht. In de dagen daarna tot en met dinsdag, 15 april 2003 is recherchepersoneel bezig geweest met de afwikkeling van deze zaak. Daarbij is, door de diverse recherchecoördinatoren, steeds weer de prioriteit van de zaak, gezien de stand van zaken in het onderzoek tot dan toe, getoetst aan het bestaande beleid van prioritering.

Samengevat kan worden geconcludeerd dat de aangifte van Vo. op vrijdag 11 april 2003 gezien de actie die in eerste instantie is ondernomen de hoogste prioriteit heeft gehad. Ook op zaterdag 12 april 2003 is recherchepersoneel nog actief met de aangifte bezig geweest. De zondag daarop echter diende zich een tweetal zaken aan die onmiddellijke inzet van het personeel vergde. Als gevolg daarvan lag het onderzoek die dag stil. De zaak is op maandag, 14 april wederom opgepakt, waarna op dinsdag 15 april 2003, de prioriteit is verlaagd. Na de verlaging van de prioriteit heeft de politie in deze zaak geen actieve opsporingshandelingen meer verricht. De zaak zou verder worden afgewikkeld als de verdachte K. in het kader van de signalering zou worden aangehouden.

Overweging en oordeel:

Op grond van het bovenstaande kom ik, aan de hand van genoemd klachtelement, tot het volgende oordeel:

Uit de inspanningen die het recherchepersoneel van het bureau Q. onmiddellijk naar aanleiding van de gedane aangifte heeft gepleegd en de beoordeling van de zaak tot en met 15 april jl. maak ik op dat zij de aangifte van Vo. vanaf het begin uiterst serieus heeft genomen.

Ik acht de klacht op dit punt niet gegrond.

Klachtelement 2:

U beklaagt zich over het feit dat met het verzoek van Parnassia (I.) niets is gedaan.

Op maandag 14 april 2003 vindt er telefonisch overleg plaats tussen de recherche van het bureau Q. en Parnassia. Deze informatie bevestigde de gevaarstelling zoals die door het betreffende recherchepersoneel was ingeschat. Op dinsdag 15 april 2003 vindt er wederom een telefonisch gesprek plaats tussen Parnassia en de recherche van het bureau Q. In dat gesprek gaf I. echter aan dat de gevaarstelling van de verdachte K. niet ernstig genoeg was om een verplichte opname van hem te rechtvaardigen.

Ook de bewuste bedreiging van zijn moeder zou daar niet voldoende aan bijdragen. Een opname, anders, dan "vrijwillig", behoorde volgens haar niet tot de mogelijkheden.

Op grond van deze informatie en gezien het feit dat aangeefster Vo. aangaf voorkeur te geven aan het hulpverleningstraject is de prioriteit van de zaak, conform het bestaande beleid, verlaagd.

Overweging en oordeel:

Uit bovenstaande blijkt dat het betrokken recherchepersoneel zuiver is omgegaan met de informatie die door Parnassia werd verstrekt.

Ik acht de klacht op dit punt niet gegrond.

Klachtelement 3:

U beklaagt zich over het feit dat, ondanks de bekendheid van de verblijfplaats van de verdachte de recherche niets heeft gedaan.

Uit het onderzoek is gebleken dat, ondanks het feit dat vanaf de dag van de aangifte, te weten vrijdag 11 april 2003 het vermoeden bestond dat de verdachte K. zich bij zijn vader, dus in perceel Z-straat (...) zou bevinden, de actie op perceel Z-straat (...) door recherche

van het bureau Q. zich beperkt heeft tot het informeren van de verantwoordelijke wijkagent van het betreffend gebied.

Vanwege meerdere strafrechtelijke onderzoeken is conform het bestaande beleid van prioritering strafzaken, het onderzoek op zondag 13 april 2003 met een lagere intensiteit voortgezet. Zoals ook al eerder is gesteld, is pas op dinsdag 15 april jl., door Parnassia aangegeven dat de gevaarstelling van de verdachte K. niet ernstig genoeg was om een verplichte opname van hem te rechtvaardigen. Op dat moment heeft de politie in deze zaak geen actieve opsporingshandelingen meer verricht.

In de tussenliggende tijd, namelijk maandag 14 april en dinsdag 15 april 2003, is er niet binnengetrepen in de betreffende woning perceel Z-straat (...) ter aanhouding en voorgeleiding van de verdachte K. Dit neemt niet weg dat er tijdens die dagen wel onderzoek is verricht en de zaak dus een hoge prioriteit had. Achteraf is het erg moeilijk om vast te stellen of in de weken daarna een en ander tot een ander gevolg had geleid dan het trieste incident op 13 mei jl.

Vo. heeft overigens in de periode na 15 april jl., opgemerkt dat, ondanks haar aangifte, zij het van belang vond dat haar zoon zou worden opgenomen en/of in ieder geval de noodzakelijk hulp zou krijgen.

Overweging en oordeel:

De stelligheid waarmee u aangeeft dat de verblijfplaats van de verdachte K. vast stond in die periode steun ik niet. Uit het onderzoek bleek dat de verdachte zich op zeker 3 verschillende plaatsen kon bevinden. Daarnaast is het mijn mening dat, gezien de informatie waarover de recherche van het bureau Q. beschikte in relatie tot de ernst van het misdrijf, een binnentreden in de woning van de vader aan de Z-straat zeker gerechtvaardigd zou hebben.

Ik acht de klacht op dit punt dan ook gegrond.

Klachtelement 4:

U beklagt zich over het feit dat de recherche een passieve houding c.q. standpunt heeft ingenomen.

Uit het onderzoek is gebleken dat politiepersoneel van onder andere het bureau Q. vanaf de datum van aangifte, te weten vrijdag 11 april 2003, tot aan de verlaging van de prioriteit aangaande deze zaak, te weten dinsdag 15 april 2003 een uitgebreid tactisch onderzoek heeft verricht waarbij een fors aantal opsporingshandelingen zijn gepleegd. Na de verlaging van de prioriteit op dinsdag 15 april 2003 heeft de politie in deze zaak geen actieve opsporingshandelingen meer verricht. De zaak zou verder worden afgewikkeld op het moment dat de verdachte K. in het kader van de signalering zou worden aangehouden.

Deze werkwijze is conform het beleid aangaande lager geprioriteerde zaken.

Overweging en oordeel:

Gezien bovenstaande en hetgeen beschreven staat in de afhandeling van klachtelement 1 stel ik vast dat het personeel van de recherche van bureau Q. de aangifte vanaf het begin serieus heeft genomen en de inzet dan ook navenant is geweest.

Ik acht de klacht op dit punt niet gegrond.

Aanbevelingen/maatregelen:

Gelet op bovenstaande en met name hetgeen beschreven staat onder klachtelement 3 zullen de navolgende acties worden ondernomen:

- Uitgebreide evaluatie van deze zaak met de direct betrokken rechercheafdeling;
- Er zal een instructie worden uitgevaardigd waarin opgenomen wordt dat bij bekendheid van de verblijfplaats van een verdachte van een ernstig delict, te allen tijde, een onderzoek dient te worden ingesteld op betreffend adres, tenzij dat in strijd is met het algemeen of tactisch belang."

C. Standpunt korpsbeheerder

1. Bij brief van 22 januari 2004 reageerde de korpsbeheerder op de klacht van verzoeker. In deze brief aan de Nationale ombudsman staat onder meer het volgende vermeld.

"In verband met uw onderzoek heb ik de chef van het bureau Q. gevraagd mij te informeren over de door u in onderzoek genomen klachtelelementen. Ik heb kennisgenomen van de reactie d.d. 7 januari jl., evenals het uitgebreide klachtdossier waarvan het onderzoeksrapport van 24 augustus 2003 deel uitmaakt (zie hieronder onder 3.1.). Ondanks de ernst van deze zaak wil ik, om het herhaaldelijk weergeven van feiten en omstandigheden zoveel mogelijk te beperken, volstaan met een verwijzing naar de inhoud van die brief en het onderhavige dossier. Naar mijn mening is het onderzoek zorgvuldig verricht.

Ik ben van oordeel dat het eerste klachtelement, wat correspondeert met klachtelement 3 van de klacht in eerste aanleg, gegrond is. Dit is als zodanig ook verwoord in de afdoeningbrief van 12 september jl. Naar mijn mening zou daarmee de grondslag voor een onderzoek naar dit element komen te vervallen. Uiteraard is deze beslissing aan u voorbehouden. De overige klachtelelementen acht ik niet gegrond."

2. Bij de reactie van de korpsbeheerder was de rapportage van de chef van bureau Q. (B.) gevoegd. In deze rapportage van 7 januari 2004 staat onder meer het volgende vermeld.

"De klacht van M. zoals die is geformuleerd door de Nationale ombudsman is onderwerp van onderzoek geweest naar aanleiding van de klacht die M. op 12 juni 2003 heeft ingediend bij de korpschef van politie Haaglanden. Dit onderzoek is verricht door inspecteurs A. en J. Door hen is een rapportage opgesteld waarin de door de Nationale ombudsman geformuleerde klachtelementen zijn behandeld.

Nadat de aangifte terzake van poging tot doodslag c.q. zware mishandeling aan het bureau Q. was opgenomen, zijn al de nodige maatregelen ter aanhouding van de verdachte K. genomen. De officier van justitie He. is inhoudelijk van de zaak op de hoogte gebracht en zij heeft toestemming gegeven de verdachte buiten heterdaad aan te houden. Voorts is die nacht nog landelijk de opsporing, aanhouding en voorgeleiding verzocht van K. In de dagen daarna tot en met dinsdag 15 april 2003 is recherchepersoneel bezig met de afwikkeling van deze zaak. Daarbij is door de diverse recherchecoördinatoren steeds weer de prioriteit van de zaak, gezien de stand van zaken in het onderzoek tot dan toe, getoetst aan het bestaande beleid van prioritering.

Uit de aangifte van Vo. op vrijdag 11 april 2003 blijkt dat de verdachte kort voor het delict aangaf bij zijn vader in te trekken, in perceel Z-straat (...). Ook de vriendin van de verdachte, heeft in haar verhoor op zaterdag, 12 april 2003 verklaard dat K. vermoedelijk bij zijn vader verbleef in de Z-straat. Zekerheid konden zij hierover niet geven. Op donderdag 1 mei 2003 heeft Vo. telefonisch melding gemaakt van het feit dat zij wederom ruzie had gehad met haar zoon omtrent een DVD-speler. Ook in dit gesprek gaf Vo. aan dat de verdachte bij zijn vader verbleef. Vervolgens blijkt uit het onderzoek dat de actie op perceel Z-straat (...) door recherche van het bureau Q. zich heeft beperkt tot het informeren van de verantwoordelijke wijkagent van betreffend gebied. Tijdens de briefing is de bureaubemanning van het bureau X-straat geïnformeerd. In de woning aan de Z-straat (...) is niet binnengetrepen ter aanhouding van de verdachte.

Op maandag 14 april 2003 heeft er telefonisch overleg plaatsgevonden tussen een rechercheur van het bureau Q. en een medewerkster van Parnassia. In dat gesprek heeft de medewerkster van Parnassia onder meer aangegeven dat de verdachte een gevaar was voor zichzelf en voor anderen. Mede op basis van dit gesprek heeft de zaak een hoge prioriteit gehouden. Op dinsdag, 15 april 2003 heeft wederom een telefonisch gesprek plaatsgevonden tussen de medewerkster van Parnassia en een rechercheur van het bureau Q. In dit gesprek nuanceerde de medewerkster de gevaarzetting van de verdachte en gaf aan dat van een verplichte opname van hem bij aanhouding geen sprake zou zijn. Ook de bewuste bedreiging van zijn moeder zou daar niet voldoende aan bijdragen. Een opname, anders, dan "vrijwillig" behoorde volgens haar niet tot de mogelijkheden. Op grond van deze informatie en gezien het feit dat aangeefster Vo. aangaf voorkeur te geven aan het hulpverleningstraject is de prioriteit van de zaak verlaagd.

Uit het onderzoek is gebleken dat politiepersoneel van onder andere het bureau Q. vanaf het moment van aangifte, vrijdag 11 april 2003, tot aan de verlaging van de prioriteit

aangaande deze zaak, dinsdag 15 april 2003 een uitgebreid tactisch onderzoek heeft verricht waarbij een groot aantal opsporingshandelingen is gepleegd."

3. Op verzoek van de Nationale ombudsman zond het politiekorps Haaglanden de Nationale ombudsman op 1 november 2003 een afschrift van het volledige dossier met betrekking tot de klacht van verzoeker. Dit klachtdossier bevatte onder meer de navolgende stukken.

3.1. Een rapportage, opgemaakt door klachtbehandelaar J. op 24 augustus 2003. In deze rapportage staat onder meer het volgende vermeld.

"Aanleiding instellen onderzoek

Naar aanleiding van een klacht ingediend door M. op 12 juni 2003, aangaande de wijze waarop recherchepersoneel van het bureau Q. een aangifte terzake poging tot doodslag c.q. poging tot zware mishandeling c.q. bedreiging, hebben behandeld, heb ik, A., inspecteur van politie Haaglanden, in opdracht van B. (...) een onderzoek ingesteld.

Kort relaas gebeuren

Op vrijdag 11 april 2003 omstreeks 16.45 uur wordt een surveillancewagen gestuurd naar het adres (...), alwaar moeilijkheden zouden zijn tussen een moeder en haar zoon. De moeder zou daarbij door de zoon zijn gestoken met een mes. Na onderzoek blijkt dat de moeder een daadwerkelijke verwonding heeft kunnen verkomen door het balkon op te vluchten. De moeder, Vo. genaamd, wordt voor het doen van aangifte verwezen naar het bureau van politie Q. alhier. De zoon, K., wordt ter plaatse niet meer aangetroffen, waardoor een aanhouding van de verdachte uitblijft.

Dezelfde datum wordt door een politiefunctionaris de aangifte opgenomen, waarna door diverse medewerkers van politie Haaglanden in de dagen daarna opsporings- en andere handelingen ten dienste van dat onderzoek worden verricht.

Op dinsdag, 13 mei 2003 te 16.04 uur wordt het ontzielde lichaam van Vo. voornoemd in perceel (...) aangetroffen. Zij blijkt door messteken om het leven te zijn gebracht. Haar zoon K. wordt later als verdachte van dit misdrijf aangehouden.

Indienen klacht politieoptreden

Op donderdag, 12 juni 2003 ontvangt de hoofdcommissaris van politie Haaglanden, Wi., een schriftelijke klacht waarin M., zijnde de aanstaande echtgenoot van het slachtoffer Vo., zich beklaagt over de gevolgde werkwijze van met name recherchepersoneel van het bureau Q.

(...)

Samenvatting van de klacht

M. voornoemd beklagt zich over het feit dat het onderzoek uitgevoerd door recherchepersoneel van het bureau Q., naar aanleiding van de aangifte, gedaan door Vo. op 11 april 2003, onvoldoende is geweest. Hij geeft in de brief aan dat hij ervan overtuigd is dat deze werkwijze uiteindelijk heeft geleid tot de moord op zijn aanstaande echtgenote.

Elementen van de klacht

De schriftelijke klacht is opgebouwd uit de volgende elementen:

- De recherche heeft de zaak niet serieus genomen;
- Ook met het verzoek van Parnassia (I.) is niets gedaan;
- Ondanks dat de verblijfplaats van de verdachte bekend was heeft de recherche niets gedaan.
- Passieve houding van de recherche.

(...)

Onderzoek betrokken politiefunctionarissen

Bij onderzoek in de administratie blijkt dat de aangifte van Vo. in het bedrijfsprocessensysteem (BPS) van de politie Haaglanden (...) is opgemaakt onder nummer (...). Voorts blijkt dat een groot aantal politieambtenaren aan genoemde registratie zijn toegevoegd.

De hieronder genoemde politiefunctionarissen zijn in meer of mindere mate bij betreffend onderzoek betrokken en zijn achtereenvolgens in het kader van dit onderzoek gehoord:

1. S. (...)
2. D. (...)
3. G. (...)
4. Bm. (...)
5. H. (...)
6. Si. (...)
7. Be. (...)

8. F. (...)

9. Bu. (...)

10. P. (...)

11. Ma. (...)

Telefonisch contact M.

Op maandag, 7 juli 2003 is er telefonisch contact geweest met klager M. voornoemd. In dit gesprek zijn voornoemde elementen van de klacht besproken en akkoord bevonden.

Verhoor betrokken politieambtenaar S.

Op woensdag 16 juli 2003 is de brigadier van politie Haaglanden S. gehoord. Nadat ik hem inhoudelijk op de hoogte van de klacht had gebracht verklaarde hij dat hij, sedert maandag, 14 april 2003, als recherchecoördinator bij deze zaak betrokken was geweest. Voorts verklaarde hij dat vanaf het moment van de aangifte (11/4) totdat de gevaarstelling van de verdachte door Parnassia werd genuanceerd (15/4) de zaak de hoogste prioriteit had genoten. Gedurende die periode is er onafgebroken door recherchepersoneel aan gewerkt. Hij verklaarde dat hij als coördinator steeds weer een afweging heeft gemaakt tussen de onderzoeksresultaten in relatie tot het overige werkaanbod en de beschikbare recherchecapaciteit. Hij geeft aan dat deze zaak vanaf het eerste moment serieus is genomen, dat de inzet die erop gepleegd is navenant is geweest en dat het besluit vanaf 15 april 2003 de prioriteit te verlagen waardoor de inzet beperkt werd een legitieme afweging van factoren is geweest.

(...)

Verhoor betrokken politieambtenaar D.

Op woensdag 16 juli 2003 is de hoofdagent van politie D. gehoord. Nadat hij inhoudelijk op de hoogte van de klacht was gebracht, verklaarde hij dat hij als rechercheur sedert dinsdag 15 april 2003 bij deze zaak betrokken is geweest en dat hij diezelfde dag telefonisch een gesprek gevoerd heeft met de aangeefster over onder andere de mogelijke verblijfplaats van haar zoon. Voorts deelde aangeefster hem mede dat zij het hulpverleningstraject voor haar zoon belangrijker vond dan het strafrechtelijke. Hij verklaarde dat hij aan het eind van die dag (15/4) telefonisch contact had opgenomen met Parnassia. Op deze wijze trachtte hij inzicht te krijgen in de gevaarstelling van de verdachte en de mogelijkheden tot opname van de verdachte door Parnassia. Een medewerker van Parnassia deelde hem desgevraagd mede dat de situatie niet ernstig genoeg was en dat een verplichte opname niet tot de mogelijkheden behoorde. Vervolgens verklaarde D. dat onder andere de expertise van Parnassia bepalend is geweest voort de verdere werkwijze van de politie.

(...)

Verhoor betrokken politieambtenaar G.

Op woensdag 16 juli 2003 is de brigadier van politie Haaglanden G. gehoord. Nadat hij inhoudelijk op de hoogte van de klacht was gebracht, verklaarde hij dat hij vanaf zaterdag 12 april 2003 tot aan maandag 14 april 2003 als recherchecoördinator bij deze zaak betrokken was geweest. Hij geeft aan dat de zaak vanaf het begin de hoogste prioriteit heeft genoten en dat er voortvarend aan is gewerkt. Hij bestrijdt dan ook de elementen van de klacht dat de politie de zaak niet serieus heeft genomen en dat de houding passief is geweest. Voorts zet hij zijn vraagtekens bij het functioneren van de hulpverlening in deze.

(...)

Verhoor betrokken politieambtenaar Bm.

Op vrijdag 18 juli 2003 is de inspecteur van politie Bm. gehoord, die, nadat hij inhoudelijk op de hoogte van de klacht en de reacties van politieambtenaren S., D. en G. was gebracht, verklaarde dat hij als recherchechef werkzaam is aan het bureau van politie Q. Dat het aanbod van zaken dermate groot is dat er dagelijks keuzes moeten worden gemaakt, welke wel en welke niet met voorrang dienen te worden opgepakt. Voorts verklaarde hij dat de keuze die gemaakt is in deze zaak om de afhandeling tijdelijk op te schorten, paste binnen het gevoerde beleid en dat er derhalve door de recherchecoördinator een goede en verantwoorde keuze is gemaakt, welke mede gebaseerd was op het advies van Parnassia.

(...)

Verhoor betrokken politieambtenaar H.

Op vrijdag 25 juli 2003 is de hoofdagent van politie H. gehoord. Nadat zij inhoudelijk op de hoogte van de klacht was gebracht, verklaarde zij dat zij als wijkagent werkzaam is in X (...) zijnde de wijk waar de vader van de verdachte K. woonachtig is. Voorts verklaarde zij sedert dinsdag 15 april 2003 bij deze zaak te zijn betrokken. De betrokkenheid beperkte zich echter tot het verstrekken van informatie en het doorgeven van het verzoek van aanhouding naar de recherche van het bureau X-straat. Voorts verklaarde zij over geen informatie aangaande de verdachte en zijn vader te beschikken. Haar daadwerkelijke inzet is beperkt gebleven tot extra aandacht voor het pand Z-straat (...) met de bedoeling de verdachte te traceren en aan te (laten) houden.

(...)

Verhoor betrokken politieambtenaar Si.

Op maandag 29 juli 2003 is de hoofdagent van politie Si. gehoord die, nadat hij inhoudelijk op de hoogte van de klacht was gebracht, verklaarde, dat hij zijdelings betrokken is geweest bij deze zaak. Zijn betrokkenheid heeft zich beperkt tot een telefonisch contact met aangeefster Vo. naar aanleiding van een incident tussen haar en de verdachte K. Hij verklaarde dat er kennelijk naar aanleiding van de DVD-speler onenigheid was ontstaan. Voorts verklaarde hij een en ander in de registratie aangaande deze zaak te hebben verwerkt.

(...)

Verhoor betrokken politieambtenaar Be.

Op donderdag 31 juli 2003 is de brigadier van politie Haaglanden Be. gehoord die, nadat hij inhoudelijk op de hoogte van de klacht was gebracht, verklaarde dat hij op vrijdag 11 april 2003 aan het begin van de avond werd geconfronteerd met aangeefster Vo. Hij verklaarde dat zij die avond bij hem aangifte had gedaan van poging tot doodslag c.q.. poging tot zware mishandeling gedaan door haar zoon K. De verdachte had eerder die dag geprobeerd haar met een mes neer te steken. Na het opnemen van de aangifte dat enige uren in beslag had genomen had hij de zaak als zeer ernstig ingeschat en had daarop telefonisch overleg gepleegd met de officier van justitie. In haar opdracht kon de verdachte buiten heterdaad worden aangehouden. Vervolgens verklaarde hij middels een memo de recherche heeft geïnformeerd over deze zaak en de werkzaamheden die hij hierin had verricht.

(...)

Verhoor betrokken politieambtenaar F.

Op woensdag 6 augustus 2003 is de hoofdagent van politie Haaglanden F. gehoord die, nadat zij inhoudelijk op de hoogte van de klacht was gebracht, verklaarde dat zij op zaterdag, 15 april 2003 betrokken raakte als rechercheur bij de zaak van aangeefster Vo. Zij verklaarde die dag, samen met collega van Ma., Pl. (de vriendin van de verdachte K.) te hebben gehoord. Voorts verklaarde zij dat deze had medegedeeld dat de verdachte de laatste tijd erg agressief in de richting van zijn moeder was.

(...)

Verhoor betrokken politieambtenaar Bu.

Op woensdag 6 augustus 2003 is de brigadier van politie Haaglanden Bu. gehoord, die, nadat hij inhoudelijk op de hoogte van de klacht was gebracht, verklaarde dat hij in de periode na 15 april 2003 diverse malen perceel (adres Vo.; N.o.) had gesurveilleerd teneinde de verdachte K. op te sporen en aan te houden.

(...)

Verhoor betrokken politieambtenaar P.

Op woensdag, 6 augustus 2003 is de brigadier van politie Haaglanden P. gehoord, die, nadat hij inhoudelijk op de hoogte van de klacht was gebracht, verklaarde dat hij als recherchecoördinator van het bureau X-sstraat zijdelings bij betreffende zaak betrokken was geweest. Hij had een verzoek van de recherche Q. behandeld aangaande de aanhouding van de verdachte K. Voorts verklaarde hij dat hij het verzoek compleet met foto kenbaar had gemaakt aan de bureaubemanning van het bureau X-sstraat, doch dat er nooit een poging was gedaan de verdachte in het pand aan de Z-sstraat aan te houden.

(...)

Noot rapporteur

Ik, rapporteur A., merk op, dat ik door persoonlijke omstandigheden, vanaf 11 augustus 2003 niet meer in staat was deze klacht naar behoren af te ronden, derhalve heb ik na gepleegd overleg met B. voornoemd de klacht voor verdere afhandeling teruggegeven aan opdrachtgever.

Voortzetten onderzoek

Op dinsdag, 12 augustus 2003 heb ik, ondergetekende J., inspecteur van politie Haaglanden, in mijn hoedanigheid als intern onderzoeker, het onderzoek naar deze klacht voortgezet.

Verhoor betrokken politieambtenaar Ma.

Op maandag, 17 augustus 2003, te 11.00 uur hoorde ik, rapporteur J. (...), Ma. Nadat ik haar inhoudelijk op de hoogte had gebracht van de klacht, verklaarde zij dat zij als rechercheur werkzaam aan het bureau Q. (...) op zaterdag, 12 april 2003 in de vroege dienst, als opvangrechercheur betrokken was geraakt bij deze zaak. Zij verklaarde na een telefonisch contact met aangeefster Vo. de vriendin van de verdachte te hebben gehoord. Voorts verklaarde zij op maandag 14 april 2003 in de middag gebeld te zijn door I. van Parnassia (...). Zom (moet zijn I.; N.o.) gaf aan dat de verdachte K. een gevaar was voor zichzelf en voor anderen en dat ingrijpen dringend gewenst was.

(...)

Gesprek klager M.

Op donderdag, 21 augustus 2003 is er een gesprek geweest met klager M., die, nadat hij op de hoogte was gebracht van de voorlopige onderzoeksresultaten, verklaarde dat hij nog steeds van mening is dat de passieve houding van de recherche de dood van zijn Vo.

heeft veroorzaakt. Voorts verklaarde hij het onbegrijpelijk te vinden dat in zo een zaak de prioriteit kan worden verlaagd en dat hij van mening is dat er een ernstige inschattingfout is gemaakt. Vervolgens geeft hij aan dat zijn stelling dat de recherche de zaak niet serieus heeft genomen te onderschrijven.

(...)

Telefonisch contact betrokken politieambtenaar G.

Naar aanleiding van het feit dat vooralsnog niet duidelijk was waarom er geen poging was gedaan de verdachte K. in perceel Z-straat (...) aan te houden had ik, rapporteur, op vrijdag 22 augustus 2003 telefonisch contact met G. voornoemd. Hij gaf aan niet meer te weten wat hem had bewogen daarvan af te zien.

Parnassia

Ik, rapporteur J., merk op dat uit het onderzoek is vast komen te staan dat contacten tussen I. zijnde een personeelslid van Parnassia en recherchepersoneel van het bureau Q. van wezenlijke invloed zijn geweest op het verloop van het onderzoek en met name de prioritering van het delict. Derhalve is getracht haar te horen. Bij de sluiting van deze rapportage was dat "nog" niet gelukt. Gezien het belang hiervan is hierna een en ander chronologisch weergegeven:

Vrijdag, 11 april 2003:

Vo. doet aangifte van poging tot doodslag/zware mishandeling/bedreiging door haar zoon K.;

Maandag, 14 april 2003:

I. (Parnassia) belt met Ma. (recherche Q.) en geeft aan dat K. zeer gevaarlijk is en dringt erop aan dat bij aanhouding de crisisdienst wordt gewaarschuwd;

Dinsdag, 15 april 2003:

D. (recherche Q.) neemt telefonisch contact op met I. voornoemd. Laatstgenoemde nuanceert haar eerder gegeven informatie omtrent K. en deelt mede dat van een gedwongen opname onder deze omstandigheden geen sprake kan zijn.

Maandag, 11 augustus 2003:

Telefonisch contact tussen Parnassia en de bedrijfsarts van de politie Haaglanden Sl. Parnassia gaat akkoord met het verhoor mits de voorgenomen vraagstelling van tevoren schriftelijk hen ter beschikking worden gesteld;

Donderdag, 14 augustus 2003:

Telefonisch contact tussen mij rapporteur J. en Parnassia (telefoniste). Het gelukte mij niet I. te spreken te krijgen waarbij ik mij niet aan de indruk kon onttrekken dat dat bewust werd tegengehouden. Telefoonnummer achtergelaten.

Vrijdag, 15 augustus 2003:

Telefonisch contact tussen mij, rapporteur J. en mw. L., coördinator bij Parnassia. Zij bevestigde mijn boven uitgesproken vermoeden en gaf aan dat alle contacten tussen de politie en Parnassia via haar dienden te lopen. Nadat ik haar had aangegeven behoefte te hebben aan een gesprek met I. voornoemd gaf L. aan dat een en ander pas mogelijk zou zijn als in eerste instantie de voorgenomen vragen schriftelijk ter beoordeling aan haar zouden worden voorgelegd. Pas dan zou er mogelijk groen licht worden gegeven voor het verhoor van I. voornoemd. Als reden gaf L. op dat de lichamelijke en geestelijke toestand van I. voornoemd zeer broos was en dat Parnassia er niet op zat te wachten dat zij langdurig arbeidsongeschikt zou worden. Toen ik haar erop wees dat een en ander in strijd was met de gemaakte afspraken tussen haar dienst en SI. antwoordde zij dat zij overleg zou plegen met haar directie en dat zij ernaar zou willen streven de vragen in zijn geheel schriftelijk te laten beantwoorden. Zij zou mij het besluit van Parnassia zo spoedig mogelijk telefonisch laten weten.

Vrijdag, 15 augustus 2003:

Telefonisch overleg gehad met de hoofdinspecteur van politie Haaglanden N. in zijn hoedanigheid als opdrachtgevende bureauchef (plv). Hij gaf aan dat het schriftelijk beantwoorden van vragen geen optie was.

Dinsdag, 19 augustus 2003:

Nog geen reactie van Parnassia. Telefonisch contact gehad. L. was niet te bereiken. Een achtergelaten telefoonnummer zodat ik teruggebeld kon worden gaf ook niet het gewenste resultaat.

Vrijdag, 22 augustus 2003:

Geen enkele reactie van Parnassia gehad. In overleg met BIS afgezien van het verhoor van I.

Bevindingen met betrekking tot de klachtelelementen

(...)

"De recherche heeft de zaak niet serieus genomen";

Nadat de aangifte terzake het gepleegde delict op aan het bureau Q. was opgenomen zijn ondanks het late tijdstip (tegen middernacht) al de nodige maatregelen ter aanhouding van de verdachte K. genomen. Zo blijkt dat officier van justitie (He.) inhoudelijk van de zaak op de hoogte is gebracht en dat zij de aanhouding buiten heterdaad van de verdachte heeft bevolen. Voorts is die nacht nog landelijk de opsporing, aanhouding en voorgeleiding verzocht van K. voornoemd.

In de dagen daarna tot en met dinsdag, 15 april 2003 is recherchepersoneel bezig met de afwikkeling van deze zaak. Daarbij wordt door de diverse recherchecoördinatoren steeds weer de prioriteit van de zaak, gezien de stand van zaken in het onderzoek tot dan toe, getoetst aan het bestaande beleid van prioritering. Als gevolg van deze toetsing wordt de prioriteit van de zaak op dinsdagavond 15 april 2003 verlaagd en staakt men de actieve opsporing van de verblijfplaats van de verdachte K. Achteraf heeft er een toetsing plaatsgevonden van dat besluit, waarbij door de chef opsporing van het bureau Q., Bm., wordt aangegeven dat de coördinatie heeft gehandeld conform afspraken en reguliere werkwijze.

"Ook met het verzoek van Parnassia (I.) is niets gedaan"

Op maandag 14 april 2003 vindt er telefonisch overleg plaats tussen Ma. van de recherche van het bureau Q. en I. van Parnassia. In dat gesprek wordt onder meer aangegeven dat de verdachte een gevaar is voor zichzelf en voor anderen. Mede op basis van dit gesprek blijft de zaak een hoge prioriteit genieten. Op dinsdag 15 april 2003 vindt er wederom een telefonisch gesprek plaats tussen eerdergenoemde I. en de recherche van het bureau Q., te weten de rechercheur D. In dit gesprek nuanceert I. de gevaarzetting van de verdachte en geeft aan dat van een verplichte opname van hem bij aanhouding geen sprake zal zijn. Mede op grond van deze informatie wordt daarop de prioriteit van de zaak, conform de richtlijnen, verlaagd.

"Ondanks dat de verblijfplaats van de verdachte bekend was heeft de recherche niets gedaan"

Uit de aangifte gedaan door Vo. (...) blijkt dat de verdachte kort voor het delict aangaf bij zijn vader in te trekken, die woonachtig is in perceel Z-straat (...). Voorts geeft Pl., de vriendin van de verdachte, in haar verhoor op zaterdag 12 april 2003 aan, dat K. vermoedelijk bij zijn vader verblijft in de Z-straat. Voorts blijkt dat aangeefster Vo. op donderdag 1 mei 2003 telefonisch contact heeft gehad met de hoofdagent van politie Haaglanden Si. Zij maakte bij hem melding van het feit dat zij wederom ruzie had gehad met de verdachte K. over een DVD-speler. Ook in dit gesprek gaf Vo. aan dat de verdachte nog steeds bij zijn vader verbleef.

Vervolgens blijkt uit het onderzoek dat de actie op perceel Z-straat (...) door recherche van het bureau Q. zich heeft beperkt tot het informeren van de verantwoordelijke wijkagent van

betreffend gebied te weten de brigadier van politie H. Zij heeft vervolgens de informatie bij de brigadier van politie P. neergelegd. Die daarop middels de briefing een aantal malen de bureaubemanning van het bureau X-straat heeft geïnformeerd. Voorts blijkt dat nimmer perceel Z-straat (...) hier is binnengetroten ter aanhouding en voorgeleiding van de verdachte K. De motivatie aangaande dit besluit is tot op heden niet komen vast te staan.

"Passieve houding van de recherche"

Uit het onderzoek is gebleken dat politiepersoneel van onder andere het bureau Q. vanaf de datum van aangifte (...) 11 april (...) tot aan de verlaging van de prioriteit aangaande deze zaak (...) 15 april 2003, een uitgebreid tactisch onderzoek heeft verricht waarbij een fors aantal opsporingshandelingen zijn gepleegd.

Noot rapporteur aangaande klachtelelementen

Ik, rapporteur J., merk op dat klager M. in de aanhef van zijn klacht aangeeft dat "deze werkwijze (van de recherche van het bureau Q.) uiteindelijk geleid heeft tot de moord op zijn verloofde Vo. op 13 mei 2003". Ik heb deze conclusie van klager M. niet als element van de klacht aangemerkt aangezien op geen enkele wijze causaal verband tussen de gevolgde werkwijze van met name de recherche van het bureau Q. en de dood van de aangeefster is vast te stellen."

3.2. Een afschrift van de tijdens het klachtonderzoek bij de politie door betrokken ambtenaar S. afgelegde verklaring van 16 juli 2003. In deze verklaring staat onder meer het volgende vermeld.

"Ik heb de klacht gelezen en weet waar M. zich over beklagt. In een gesprek met M., een aantal dagen na het overlijden van Vo., heeft M. al aangegeven zich te willen beklagen over het optreden van de recherche van bureau Q. Ik heb hem toen uitgelegd hoe wij, nadat Vo. aangifte had gedaan, te werk zijn gegaan. Ik sta als recherchecoördinator van bureau Q., betrokken bij de aangifte van Vo., nog steeds achter de gevolgde werkwijze. Wij hebben gehandeld op basis van de ernst van het delict en wat bekend was en werd over de dader, de zoon van Vo. We konden toen niet vermoeden dat Vo. op 13 mei 2003 op een gruwelijke wijze van het leven beroofd zou worden.

Op vrijdag 11 april 2003 omstreeks 20:30 uur verscheen Vo. aan bureau Q. Zij wenste aangifte te doen tegen haar zoon, die eerder die dag omstreeks 16:30 uur had geprobeerd haar met een mes te steken. Deze aangifte ter zake poging doodslag c.q. poging zware mishandeling c.q. bedreiging werd door politieambtenaar Be. op vrijdag 11 april 2003 op schrift gesteld (...). Nadat de aangifte op schrift was gesteld, heeft politieambtenaar Be. - in verband met de ernst van het gebeurde - direct de officier van justitie, He., gebeld. Deze gaf toestemming voor de landelijke opsporing, aanhouding en voorgeleiding van de zoon van Vo., de verdachte. Vervolgens is de verdachte gesignaleerd en is bureaubreed

aandacht gevraagd voor het adres van Vo. en de opsporing van haar zoon. De volgende dag, zaterdag 12 april 2003 om 10:00 uur, heeft politieambtenaar Ma. de vriendin van de verdachte thuis bezocht en een getuigenverklaring opgenomen en heeft zij onderzoek gedaan naar de verdachte en diens verblijfplaats.

Op maandag 14 april 2003 nam ik kennis van de aangifte en de resultaten van het ingestelde onderzoek en besloot dat het onderzoek, gezien de aard en de ernst van de gebeurtenis, direct vervolg moest krijgen. Het was ook aan het einde van die dag dat politieambtenaar Ma. gebeld werd door I. van Parnassia. Zij deelde Ma. mede dat de verdachte psychotisch, gevaarlijk voor zichzelf en anderen zou zijn. Deze informatie heeft ons doen besluiten om de verdachte - indien mogelijk - direct aan te gaan houden. Ware het niet dat diezelfde dag, dinsdag 15 april 2003, I. haar beschrijving van de toestand van de verdachte nuanceerde; zie reactie van D., die de gehele dinsdag met deze zaak bezig is geweest.

Op basis van de informatie van I. - andere informatie hadden wij niet van de (toestand) verdachte - hebben wij besloten om de aanhouding van de verdachte af te wachten tot het moment waarop de politie hem ergens zou signaleren en tot aanhouding zou kunnen overgaan. De wijkagent van het gebied waar de verdachte mogelijk - met name in de avonduren - zou verblijven (adres vader verdachte), hebben wij in kennis gesteld met het verzoek tot aanhouding. Ik wil nogmaals benadrukken dat de verdachte weliswaar vermogensantecedenten had bij de politie, maar wij niets van zijn toestand of die van Vo. in relatie tot haar zoon wisten. Wij werden op 11 april 2003 voor het eerst geconfronteerd met de problemen tussen Vo. en haar zoon. De aan ons door Parnassia op 15 april 2003 verstrekte informatie over de verdachte heeft de vervolgaanpak in deze zaak grotendeels bepaald. Ik blijf erbij dat wij het vervolgonderzoek goed hebben aangepakt en dus ook de aangifte serieus hebben genomen, maar niet konden voorzien dat het zo ernstig zou aflopen.

U confronteert mij met het feit dat D. in de mutatie vermeldt, dat deze zaak na overleg met mij als bedreiging afgehandeld dient te worden. U vraagt mij of dit van invloed is geweest op de aanpak. Dit is niet het geval. Zoals Vo. heeft verklaard is er sprake van poging doodslag c.q. poging zware mishandeling c.q. bedreiging met een misdrijf tegen het leven. Onze aanpak is hierop afgestemd. Ik heb direct capaciteit voor deze zaak vrijgemaakt, maar heb gedurende het onderzoek steeds een afweging gemaakt tussen de onderzoeksresultaten in relatie tot het overige werkaanbod en de beschikbare rechnercapaciteit. Deze factoren hebben mij op 15 april 2003 doen besluiten het te laten bij de signalering van de verdachte en het verzoek van aanhouding onder de aandacht te brengen van het personeel van bureau U. en bureau Q."

3.3. Een afschrift van de door betrokken ambtenaar D. tegenover de klachtbehandelaar van de politie afgelegde verklaring. In deze verklaring van 16 juli 2003 staat onder meer het volgende vermeld.

"Naar aanleiding van de aangifte van Vo., d.d. 11 april 2003, ter zake poging doodslag c.q. poging zware mishandeling c.q. bedreiging met een misdrijf tegen het leven heb ik het opsporingsonderzoek op dinsdag 15 april 2003 op verzoek van recherchecoördinator S. voortgezet. (...). Nadat ik op 15 april 2003 de aangifte van Vo. en de mutatie had ontvangen, bleek mij dat collega Be. de aangifte op 11 april 2003 had opgenomen. Uit deze aangifte bleek mij onder meer dat de zoon van Vo., de verdachte, diverse keren had bedreigd zichzelf te doden. Verder verklaarde Vo. dat zij en haar zoon om deze reden een gesprek met Ho. van Parnassia hadden gehad. Tevens zou haar zoon op donderdag 10 april 2003 psychiatrisch onderzocht worden. Dit onderzoek heeft niet plaatsgevonden, de verdachte kwam zijn afspraak niet na. Voor verdere bijzonderheden over de verdachte en de bedreiging van Vo. verwijs ik naar haar aangifte.

Na het opnemen van de aangifte van Vo. gaf de officier van justitie op 11 april 2003 toestemming om de verdachte buiten heterdaad aan te houden. Collega Be. heeft de verdachte diezelfde avond landelijk ter aanhouding laten signaleren.

De volgende dag, zaterdag 12 april 2003, zette Ma. het onderzoek voort en hoorde de vriendin van de verdachte in haar woning. Van dit verhoor werd een proces-verbaal van verhoor getuige opgemaakt, waarin de getuige onder andere verklaarde dat de verdachte mogelijk op het adres van zijn vader verbleef (...).

Op maandag 14 april 2003 aan het eind van de middag werd Ma. gebeld door I. van Parnassia. (...) I. vertelde - na overleg te hebben gehad met de behandelend psychiater - dat de verdachte gevaarlijk voor zichzelf en anderen zou zijn. Verder verzocht zij de politie om na aanhouding van de verdachte de crisisdienst in te schakelen.

Toen ik op 15 april 2003 het onderzoek voortzette, heb ik eerst de politieregisters geraadpleegd. Hieruit bleek mij dat de verdachte veroordeeld was voor een vermogensmisdrijf (taakstraf). Verder kwam noch de verdachte en/of (het woonadres van) Vo. voor. Ook de wijkagent (...) was niet bekend met het adres en/of Vo. en haar zoon. Vervolgens heb ik diezelfde dag telefonisch met Vo. over het mogelijke verblijfsadres van haar zoon gesproken. Ook hebben wij het over de vader van de verdachte en over de verdachte zelf gehad. Uit dit gesprek en een later - eind april - met haar gevoerd telefoongesprek bleek mij dat het voor Vo. belangrijker was om haar zoon opgenomen te krijgen dan hem strafrechtelijk te laten vervolgen.

Na het gesprek met Vo. heb ik I. van Parnassia gebeld. Ik wilde nadere informatie over de toestand en de gevaarstelling van de verdachte. En ik wilde weten of Parnassia de verdachte verplicht op kon laten nemen. Dit laatste was voor mij belangrijk, omdat ik uit ervaring weet dat het kan gebeuren dat een aangehouden verdachte na verhoor met een dagvaarding heengezonden wordt of na voorgeleiding bij de officier van justitie of na toetsing door de rechter-commissaris weer op vrije voeten wordt gesteld. Hiermee zou Vo. en haar zoon niet geholpen zijn. Ik heb ongeveer een uur met I. over de (gezins)situatie

van de verdachte gesproken. I. vertelde mij dat de verdachte in februari een zelfmoordpoging had ondernomen en naar aanleiding hiervan een spoedconsult had gehad. Verder vertelde I. mij dat de verdachte vermoedelijk schizofreen is, drugs gebruikt en vanwege de mishandelingen van zijn moeder, achterdochtig is jegens mannen. Het verbaasde I. om deze reden dat de verdachte mogelijk bij zijn vader zou verblijven. Verder vertelde I. mij dat de verdachte nog niet onderzocht was en zijn afspraak van 10 april 2003 niet was nagekomen. Ook vertelde I. mij dat het gedrag van de verdachte nog geen aanleiding was geweest voor een opname anders dan vrijwillig. Ook het gegeven dat hij zijn moeder met een mes had bedreigd zou volgens I. geen reden hoeven zijn om de verdachte verplicht op te laten nemen. Dit verbaasde mij, omdat zij eerder tegen collega Ma. had gezegd dat de verdachte een gevaar vormde. Kortom I. nuanceerde haar eerdere mededelingen en de gevaarstelling was blijkbaar niet ernstig genoeg om de verdachte verplicht op te laten nemen.

De reactie van Parnassia in de Haagsche Courant, d.d. 16 mei 2003, correspondeert niet met het gesprek wat ik met haar heb gehad. Zij refereert mogelijk aan het gesprek met Ma., maar heeft het niet over ons gesprek, waarin zij het gevaar van de verdachte reduceert tot hulpverlening, maar dan alleen op vrijwillige basis. Ik baal hier ontzettend van, want op basis van onder andere haar expertise en mededelingen hebben wij onze verdere aanpak bepaald. Niet wetende dat de verdachte een maand later zijn moeder op zo'n gruwelijke manier van het leven zou beroven. Ik begrijp ook niet waarom. Voorzover ik weet heeft zij altijd goed gezorgd voor haar zoon. En zou zijn mogelijke schizofrenie zich o.a. uitten in achterdochtigheid jegens mannen. Ik werk al meer dan 25 jaar bij de politie en de laatste jaren als rechercheur aan bureau Q. Ik maak regelmatig mee dat spanningen tussen ouders en kinderen zo hoog oplopen dat politiebemoeienis wordt verlangd. Op basis van de situatie/informatie wordt dan een inschatting gemaakt en deze is meestal goed. Ik heb naar aanleiding van de aangifte van Vo. een onderzoek ingesteld en na onderzoek samen met andere rechercheurs mede op basis van de mededelingen van I. d.d. 15 april 2003, een inschatting gemaakt en de beslissing genomen de aanhouding van de verdachte onder de aandacht van bureau Q. (videojournaal, d.d. 12 april 2003) en bureau U. te brengen.

Na het gesprek met I. heb ik contact gezocht met de wijkagent van X, collega H., en heb haar gevraagd of zij bekend was met het adres van de vader van de verdachte. Zij was hier niet mee bekend. Nadat ik haar een foto van de verdachte had gestuurd met het verzoek tot aanhouding, heb ik mijn bevindingen in een proces-verbaal verwerkt en de zaak in afwachting van de aanhouding van de verdachte in de zogenaamde 'gesignaleerden bak' gelegd, zoals gebruikelijk in vergelijkbare zaken.

Verder kan ik verklaren dat Vo. mij voor het incident met de DVD-speler, d.d. 1 mei 2003, nog een keer heeft gebeld. Tijdens dit gesprek benadrukte zij nogmaals het belangrijker te vinden dat hij werd opgenomen dan dat hij vervolgd zou worden. Ik heb met Vo. geen ander contact gehad dan vermelde twee telefoongesprekken. Over het incident van 1 mei

2003 heb ik, anders dan uit mutatie, niets vernomen."

3.4. Een afschrift van de op 16 juli 2003 door betrokken ambtenaar G. tegenover de klachtbehandelaar van de politie afgelegde verklaring van. In deze verklaring staat onder meer het volgende vermeld.

"Ik heb als recherchecoördinator bemoeienis gehad met het onderzoek naar aanleiding van de aangifte van Vo. op 11 april 2003. Ik heb ook in het onderzoek naar de moord op Vo. geparticipeerd en regelmatig met klager M. gesproken. Ik begrijp dat het verlies van zijn vriendin vreselijk moet zijn. Ik kan mij ook voorstellen dat hij met het beeld wat hij schetst in zijn klacht onderzocht wil hebben wat de rol van de politie is geweest. Het geschetste beeld komt echter niet overeen met het door ons verrichte onderzoek. Zoals bekend heeft collega Be. direct nadat Vo. aangifte had gedaan de officier van justitie gebeld. Deze gaf toestemming voor de aanhouding van de verdachte buiten heterdaad. Diezelfde avond werd de verdachte landelijk gesignaleerd en werd aan het bureau bekend gemaakt dat de verdachte werd gezocht. Verder heb ik de volgende dag direct rechercheurs Ma. en F. op deze zaak gezet. Zij zijn - in de hoop de verdachte aan te treffen - bij de vriendin van de verdachte thuis geweest en hebben daar een getuigenverklaring opgenomen. De getuige wist te vertellen dat de verdachte mogelijk bij zijn vader (...) verbleef. Volgens mij hebben zij ook hier een onderzoek ingesteld. De zaak is na het weekend overgedragen aan recherchecoördinator S. Naar mijn mening hebben wij deze zaak serieus aangepakt, maar twijfel ik aan de uitspraken en inzet van Parnassia hieromtrent. In het eerste contact met de politie, d.d. 14 april 2003, heeft I. kenbaar gemaakt dat de verdachte gevaarlijk voor zichzelf en voor anderen zou zijn. Als zij deze kennis van de verdachte heeft, vraag ik mij af waarom dit pas op 14 april 2003 bekend wordt. Als de verdachte werkelijk een gevaar voor zichzelf en anderen is, verwacht ik dat de hulpverlening daar direct op inspeelt en niet wacht totdat het uit de hand loopt. Verder blijkt dat I. een dag later in het gedrag van de verdachte geen aanleiding ziet tot gedwongen opname; zij nuanceert haar eerdere uitspraken over de toestand van de verdachte. Sterker nog het gedrag van de verdachte schijnt geen reden te zijn voor verplichte opname. Over dit laatste gesprek heeft zij het richting de pers en mogelijk richting M. niet gehad. Terwijl dit laatste gesprek wel mede bepalend is geweest voor het verdere verloop van het onderzoek. Ik hoop dat I. in dit klachtonderzoek ook gehoord wordt, want als we lering willen trekken uit hetgeen gebeurd is, dan hebben we elkaar in de toekomst hard nodig en dat kan niet op basis van wantrouwen. Naar aanleiding van deze klacht en ongeacht het oordeel hierin wil ik aandacht vragen voor vergelijkbare toekomstige situaties, waarbij van de politie regelmatig wordt gevraagd een inschatting te maken en daarnaar te handelen. Heel vaak gaat dit goed, maar wij zijn in dit soort zaken niet deskundig, maar grotendeels afhankelijk van deskundige hulpverleners."

3.5. Een afschrift van de op 18 juli 2003 door betrokken ambtenaar Bm. tegenover de klachtbehandelaar van de politie afgelegde verklaring. In deze verklaring staat onder meer het volgende vermeld.

"Ik heb de verklaringen van de collega's gelezen. De ingestelde/uitgevoerde acties door hen en de inschattingen die zij hebben gemaakt mede op basis van de info van Parnassia, zijn conform de werkwijze zoals wij dat bij de recherche aan bureau Q. doen. M.i. is er een goede en verantwoorde afweging geweest om uiteindelijk niet meer actief de aanhouding van K. door te zetten, doch te volstaan met signalering en kennisgeving aan de wijkagent H. en personeel bureau Q. (videojournaal). Immers niemand had verwacht en kunnen inschatten dat K., mede gebaseerd op de info die wij van K. hadden op dat moment, zijn moeder (op gruwelijke wijze) om het leven zou brengen.

Achteraf komen dan vragen, verwijten, vingerwijzingen, beschuldigingen etc. Dat is heel begrijpelijk, m.n. gezien vanuit de visie van nabestaanden, vrienden, kennissen. Zij kennen immers niet de door ons uitgevoerde handelingen voordat Vo. door K. werd vermoord.

Mede op basis van informatie van Parnassia is er voor de afhandeling gekozen zoals S. aan jou verklaarde. Kennelijk heeft Parnassia later hun werkwijze in de media genuanceerd en de verantwoordelijkheid doorgeschoven naar de politie. Jij onderzoekt de klacht die tegen de politie is gericht en dientengevolge hoor je de betrokken politiefunctionarissen. Het zou in dit onderzoek wenselijk zijn dat medewerkers van Parnassia ook (kunnen) worden gehoord, opdat het uiteindelijke resultaat dan pas compleet is. Ik besef wel dat je hierin niets kunt afdwingen.

Elke dag moeten de coördinatoren en/of ik afwegingen maken welke zaken wij wel of niet oppakken. Het aanbod aan zaken is dagelijks dermate groot dat er bewuste keuzes gemaakt moeten worden. Dit gebeurt op basis van prioritering, waarbij korps-, bureau-, en OM-prioriteiten worden betrokken. Zo ook is de aangifte van Vo. tijdelijk terzijde gelegd en de verdachte landelijk gesignaleerd. Ik vind dat de coördinatie gehandeld heeft conform afspraken en reguliere werkwijze.

Uiteraard mag duidelijk zijn dat als wij van tevoren hadden geweten of hadden kunnen vermoeden dat K. zijn moeder zou vermoorden, wij alles op alles hadden gezet om hem aan te houden en/of het slachtoffer bescherming hadden geboden."

3.6. Een afschrift van de op 25 juli 2003 door betrokken ambtenaar H. tegenover de klachtbehandelaar van de politie afgelegde verklaring. In deze verklaring staat onder meer het volgende vermeld.

"Ik heb de klacht gelezen en kan mij heel goed voorstellen dat klager M. tot op de bodem uitgezocht wil hebben wat de politie heeft gedaan nadat zijn vriendin, Vo., op 11 april 2003 aan bureau Q. aangifte heeft gedaan. Ik heb naar aanleiding van deze aangifte bemoeienis gehad met het onderzoek. Ik ben dan ook erg geschrokken toen ik hoorde dat Vo. vermoord was. Ik heb mezelf ook de vraag gesteld of ik/wij niet meer uit het onderzoek hadden kunnen halen. Ik stel mij deze vraag, omdat wij misschien de moord op Vo. hadden kunnen voorkomen. Tegelijkertijd weet ik dat als wij de verdachte hadden

aangehouden en hij op enig moment weer vrij zou zijn, hij misschien zijn moeder ook zou hebben vermoord. Het was immers niet zeker of hij in hechtenis of verplicht opgenomen zou worden. Ik weet het niet. Ik blijf me de vraag stellen: "wat als...", maar zie me geconfronteerd met een voldongen feit. Ik/wij hebben gehandeld zoals dat van ons verwacht mag worden. Niet wetende dat het zo zou eindigen. Ik heb ook na de moord op Vo. met jongeren uit X gesproken. Zij vertelden mij dat ze wisten dat K. veel ruzie had met zijn moeder en dat hij vanwege zijn drugsgebruik 'gek' was, maar dat hij zo gek zou zijn, had men niet verwacht. Deze opmerkingen en verhalen over zijn verleden kwamen pas los in de periode na de moord op Vo. Daarvoor sprak ik ook regelmatig met de jongeren uit X, maar daar was K. nooit bij. (...) Bij het verzoek om informatie over K. wist ik ook niets over hem, zijn vader of het adres Z-straat (...) te melden. Ik kom regelmatig in X en spreek veel jongeren en volwassenen, maar heb nooit met K. of diens vader gesproken of er iets over gehoord. Toen ik de foto van K. kreeg, zag ik hem voor het eerst. Ik zal vertellen wat ik in het onderzoek heb betekend.

Op 15 april 2003 belde rechercheur D. van bureau Q. mij op. Hij vertelde mij dat Vo. bedreigd was met een mes door haar zoon, die psychisch niet in orde zou zijn. Hij vroeg mij of ik deze zoon, K., diens vader en/of het adres Z-straat (...) kende. Zoals gezegd kende ik noch K., zijn vader en/of genoemd adres, waar K. zou verblijven. D. verzocht mij K. aan te houden of te laten aanhouden. Ik besloot naar rechercheur P. eveneens van bureau U. te gaan om K. aan te laten houden. Ik wilde K. niet zelf aanhouden, omdat ik wijkagent van X (...) ben en ik bij voorkeur geen aanhoudingen verricht in mijn eigen wijk. Dit zou het contact met de bewoners kunnen verstoren. P. heeft er volgens mij voor gezorgd dat de aanhouding van K. bekend werd aan het bureau. Of de recherche en/of uniformdienst nog geprobeerd hebben K. in de woning van zijn vader aan te houden, weet ik niet. Ik heb in ieder geval steeds in de buurt van de woning van de vader van K. gesurveilleerd en gekeken of ik beweging zag in het portiek van perceel Z-straat (...). Ik heb nooit zelf aangebeld of om redenen genoemd zelf K. trachtten aan te houden in de woning van zijn vader. Was ik hem op straat tegengekomen, had ik hem uiteraard wel aangehouden. Tijdens mijn overleg met P. vroegen wij ons af waarom bureau Q. de aanhouding niet zelf kon verrichten. Ik heb hierover met een rechercheur van bureau Q. - weet niet meer wie - gesproken. Hij vertelde mij dat deze zaak niet de hoogste prioriteit had. Zij hadden blijkbaar genoeg in deze zaak geïnvesteerd en lieten het moment van aanhouding bepalen door het moment waarop K. zou worden gesignaleerd door mij of een van mijn collega's.

In tegenstelling tot wat klager M. beweert, vind ik dat de zaak wel serieus is opgepakt. Mijn rol in deze zaak is niet het verrichten van de aanhouding zelf, maar het bekend maken van de aanhouding aan bureau U. Bovendien heb ik steeds een oogje in 't zeil gehouden rondom de woning. Ik vind ook niet dat ik passief ben geweest. Ik heb gegeven de informatie die ik had het niet anders kunnen doen. Achteraf gezien hadden we misschien toch wat doortastender moeten zijn, maar dit zeg ik alleen nu ik weet dat Vo. vermoord is."

3.7. Een afschrift van de op 29 juli 2003 door betrokken ambtenaar Si. tegenover de klachtbehandelaar van de politie afgelegde verklaring. In deze verklaring staat onder meer het volgende vermeld.

"Ik weet dat M. een klacht tegen de politie heeft ingediend en dat deze klacht te maken heeft met ons optreden in de periode gelegen tussen het moment waarop Vo. aangifte heeft gedaan, d.d. 11 april 2003 en het moment waarop zij om het leven is gebracht, d.d. 13 mei 2003. Ik heb in deze periode een keer telefonisch contact met Vo. gehad en dit contact schriftelijk vastgelegd in een Genesys mutatie onder het nummer (...). Zoals uit deze mutatie blijkt heeft Vo. mij op 1 mei 2003 gebeld om melding te maken van het feit dat haar zoon bij haar langs was geweest wegens een dvd-speler en er een woordenwisseling was ontstaan tussen haar zoon en haar vriend. Verder zou hij een sleutel van de kelderbox hebben en volgens haar bij zijn vader verblijven. Toen Vo. mij belde was haar zoon, K., al vertrokken. Ik heb derhalve niet overwogen om dit incident voor te leggen aan de wachtcommandant om vervolgens een surveillance-eenheid in te laten zetten. Ik heb tijdens het gesprek met Vo. genoemde mutatie doorgelezen en met mijn bevindingen aangevuld. Verder heb ik een uitdraai van de mutatie in de postbak van de behandeld recherchecoördinatoren gelegd en een afschrift in de infobak ter attentie van alle geüniformeerde collega's. Voordat Vo. mij belde was ik niet precies op de hoogte van haar situatie en/of die van haar zoon. Pas toen ik de mutatie las, wist ik wat er precies aan de hand was. Ik heb het gesprek met Vo. serieus opgepakt en volgens mij goed naar haar geluisterd. Vo. wilde dat ik haar melding vast zou leggen, zodat het incident bij de politie bekend zou zijn. Ze heeft niets over de (psychische) toestand van haar zoon - i.r.t. het incident - gemeld. Ze heeft ook anderszins geen nieuwe aanvullende informatie gegeven."

3.8. Een afschrift van de op 31 juli 2003 door betrokken ambtenaar Be. tegenover de klachtbehandelaar van de politie afgelegde verklaring. In deze verklaring staat onder meer het volgende vermeld.

"U heeft mij zojuist telefonisch de klacht van M. voorgelezen en u heeft mij gevraagd hierop te reageren. Het lijkt mij verschrikkelijk als je zoiets overkomt. Ik moet er niet aan denken als het mij zou gebeuren. Ik kan me dan ook goed voorstellen dat M. precies wil weten wat de politie aan onderzoek heeft verricht nadat Vo. op vrijdag 11 april 2003 bij mij aangifte ter zake poging doodslag/poging zware mishandeling dan wel bedreiging heeft gedaan. Ik kan mij nog herinneren dat mijn collega's V. en Du. naar (...) gestuurd, alwaar een zoon zijn moeder (Vo.) zou hebben gestoken. Bij aankomst bleek Vo. niet gestoken te zijn, maar zou haar zoon dit wel geprobeerd hebben. Naar aanleiding van dit ernstige incident werd mij door ploegchef Bo. gevraagd de aangifte op te nemen. Ik heb namelijk ruime (recherche)ervaring. Voor het opnemen van de aangifte ging ik terug naar het politiebureau en trof daar Vo. Zij was door collega's V. en Du., die ter plaatse waren geweest, meegenomen naar bureau Q. Ik zag aan Vo. dat zij over haar toeren was. Ze was erg geschrokken en volgens mij kon zij niet geloven wat haar was overkomen. Wat haar zoon haar had aangedaan. Ze kon niet geloven dat hij zo van het ene op het andere

moment kon veranderen. Ik heb ongeveer drie uur (tot 23:30 uur) met Vo. gesproken en haar aangifte op schrift gesteld; zie (...). Ik heb een uitgebreide aangifte opgenomen. En alles wat er over haar zoon K. bij Vo. bekend was opgeschreven. Ten tijde van de aangifte was niet bekend dat K. mogelijk bij zijn vader zou verblijven. Ik heb dit incident heel serieus genomen. Ik heb rond middernacht nog met de officier van justitie gebeld en toestemming gekregen om K. buiten heterdaad aan te houden. Ik wilde dit direct regelen om bij aantreffen van K. geen gedoe te krijgen over de aanhouding inzake dit ernstige incident. Ik heb K. ook direct landelijk laten signaleren. En ik heb een memo voor de recherche geschreven, zodat zij bij aanvang van hun dienst wisten wat er speelde. Ik heb verder geen bemoeienis meer met deze zaak gehad. Pas toen ik hoorde dat Vo. vermoord was door haar zoon werd ik hieraan herinnerd. Dit had ik nooit verwacht. Wie kon nu vermoeden dat hij hiertoe in staat zou zijn. Ik wist wel van Vo. dat K. sinds drie jaar verslaafd is aan cocaïne, wiet en pillen. Dat hij eind februari 2003 op staande voet ontslagen is, omdat hij zich telkens versliep. Ook wist ik van Vo. dat hij geprobeerd had zichzelf te doden en dat zij om deze reden een gesprek met dokter Ho. van Parnassia hadden gehad. Verder zou hij zijn afspraak met Parnassia, d.d.10 april 2003, niet nagekomen zijn, omdat hij zich goed voelde en geen hulp nodig had. Vo. verklaarde verder dat hij haar zou haten, omdat zij hem niet goed opgevoed had en verantwoordelijk was voor al zijn problemen. Tijdens het aangiftegesprek zei Vo. dat zij niet had gedacht dat zijn woede/haat kennelijk zo diep zat dat hij haar met een mes wilde steken. Ze wist wel dat hij weer bij zijn vader ging wonen, omdat hij het zat was bij haar."

3.9. Een afschrift van de op 6 augustus 2003 door betrokken ambtenaar F. tegenover de klachtbehandelaar van de politie afgelegde verklaring. In deze verklaring staat onder meer het volgende vermeld.

"U heeft mij telefonisch op de hoogte gebracht van de inhoud van de klacht en mij gevraagd wat mijn aandeel is in het onderzoek naar aanleiding van de aangifte van Vo. op 11 april 2003. Ik heb samen met collega Ma. op zaterdag 12 april 2003 de getuige en vriendin van K. gehoord. (...) In dit proces-verbaal van verhoor getuige staat dat de getuige een relatie heeft met K. en dat K. de laatste tijd veel ruzie heeft met zijn moeder over geld. Op de vraag of K. agressief is, antwoordt de getuige dat K. de laatste tijd agressief is naar zijn moeder. Verder kon de getuige niet goed aangeven in welke gemoedstoestand K. verkeerd(e). Problemen besprak K. met de getuige, daarom zou hij zijn afspraak, d.d. 10 april 2003, niet nagekomen zijn. Verder gaf de getuige het mogelijke verblijfadres van haar vriend, K. en zou zij hem zelf nog bellen om hem te vragen zich te melden bij het politiebureau. Voor verdere bijzonderheden verwijs ik naar het getuigenverhoor. Behalve het opnemen van dit verhoor, heb ik geen ander onderzoek in deze zaak verricht. Pas toen aangeefster Vo. vermoord was, heb ik ter opsporing en beeldvorming van de verdachte K. Parnassia gebeld. Hiervan heb ik een proces-verbaal van bevindingen gemaakt. Dit proces-verbaal maakt deel uit van het moordonderzoek. Derhalve weet ik niet of dit proces-verbaal gebruikt mag worden. Indien u de inhoud van dit proces-verbaal voor dit

klachtonderzoek mag gebruiken, heb ik daar geen bezwaar tegen."

3.10. Een afschrift van de op 6 augustus 2003 door betrokken ambtenaar Bu. tegenover de klachtbehandelaar van de politie afgelegde verklaring. In deze verklaring staat onder meer het volgende vermeld.

"Op 17 of 18 april 2003 heb ik ter aanhouding van verdachte K. een bezoek gebracht aan het portiek van perceel (adres Vo.; N.o.). Ik had namelijk op het videojournaal van bureau Q. gelezen dat verdachte K. aangehouden moest worden, omdat hij zijn moeder had bedreigd. Ik heb bewust niet aangebeld bij nummer (...), want dan zou er mogelijk niet opengedaan worden en/of zou de verdachte kunnen vluchten. Ik heb aangebeld bij een van de bureaus. Zij vroegen mij of ik toevallig kwam voor de zoon. Zij waren kennelijk op de hoogte van de situatie van Vo. Zij vertelden mij dat de moeder, Vo. er niet was. Zij zou volgens deze bureaus doodsbang en gevlucht zijn. Vermoedelijk voor haar zoon. Hierop besloot ik niet meer aan de bel te gaan bij nummer (...), maar heb deze bureaus wel gevraagd direct de politie te bellen als zij de verdachte zouden signaleren. Behalve dit bezoek ben ik nog regelmatig langs de woning van Vo. gereden en heb gekeken of ik 'beweging' zag. Dit was niet het geval. Ik heb van mijn bezoek op 17 of 18 april 2003 noch van mijn surveillances langs de woning van Vo. mutaties gemaakt. Ik weet nog wel dat ik kort na de moord op Vo. uit de krant vernam dat de politie niet genoeg had gedaan om de verdachte aan te houden. Ik was hier, zeker gezien de inzet van de politie, nogal verbaasd over en heb daar met de recherche over gesproken. Het verbaast mij niet dat M. een klacht heeft ingediend. Dit was min of meer te verwachten, gezien genoemd krantenartikel. Ik ben van mening dat wij goed hebben gewerkt, maar nooit konden inschatten dat Vo. vermoord zou worden. Ik heb het gevoel dat M. dit ook niet in heeft kunnen schatten, anders had ook hij andere maatregelen getroffen."

3.11. Een afschrift van de op 6 augustus 2003 door betrokken ambtenaar P. tegenover de klachtbehandelaar van de politie afgelegde verklaring. In deze verklaring staat onder meer het volgende vermeld.

"Ik kan mij nog herinneren dat personeel van bureau Q. ons verzocht uit te kijken naar de verdachte K. Dit omdat de verdachte mogelijk in ons werkgebied (...) zou verblijven. Dit verzoek met een foto van de verdachte is een aantal malen via een briefing aan het personeel van bureau U. kenbaar gemaakt. Volgens mij is geen van ons ter aanhouding in de Z-sstraat geweest. Dit had het personeel van bureau Q. - conform de afspraken hieromtrent - zelf moeten doen. Wij droegen slechts de wetenschap en hadden de verdachte aangehouden als wij hem tegen waren gekomen."

3.12. Een afschrift van de op 17 augustus 2003 door betrokken ambtenaar Ma. tegenover de klachtbehandelaar van de politie afgelegde verklaring. In deze verklaring staat onder meer het volgende vermeld.

"Ik ben als rechercheur werkzaam aan het bureau Q. te Den Haag. In die hoedanigheid was ik op zaterdag, 12 april 2003 in de vroege dienst, als opvangrechercheur aanwezig. De dag daarvoor was er door een vrouw, genaamd Vo. aangifte gedaan terzake bedreiging door haar zoon K. Ik kreeg deze zaak derhalve overgedragen en zal nu omschrijven welke actie ik die dag en de dagen daarna heb ondernomen. Op zaterdag 12 april 2003 heb ik telefonisch contact gehad met Vo. Het doel van dit contact lag in het feit dat ik het adres van de vriendin van K. nodig had. Ik had van de dienstdoende coördinator de opdracht gehad Pl., de vriendin van K., te horen. Kort daarna heb ik deze Pl. bij haar thuis (...) gehoord. Ik kan mij het verloop van het gesprek niet meer precies herinneren. Ik weet wel dat zij de gemoedstoestand van haar vriend K., niet als "alarterend" omschreef. Na dit verhoor heb ik nogmaals met aangeefster gebeld met de mededeling dat een en ander was gelukt. Die zaterdag en de zondag daarop ben ik bezig geweest met andere zaken die mijn aandacht behoeften. Op maandag, 14 april 2003 in de middag werd ik gebeld door I. van Parnassia (...). Ik kan mij niet meer precies herinneren wat zij mij meedeelde maar het kwam erop neer dat K. een gevaar was voor zichzelf en voor anderen en dat ingrijpen dringend gewenst was. De volgende dag was ik roostervrij en is de zaak overgedragen aan een andere rechercheur. Sinds dien ben ik niet meer bij deze zaak betrokken geweest. Ongeveer 1 maand later vernam ik onder andere uit de krant wat er was gebeurd."

3.13. Een op 5 juni 2003 door inspecteur van de politie W. opgemaakte rapportage waarin de door de politie ondernomen handelingen in chronologische volgorde worden geplaatst. W. heeft hierbij gebruik gemaakt van het bedrijfsprocessensysteem Genesys en de in het kader van het onderzoek opgemaakte processen-verbaal. In de rapportage staat onder meer het volgende vermeld.

Bron

Datum - tijd Genesysnr. Beschrijving

11-04-03 (...) Overig tegen leven. K. bedreigt moeder (Vo.) 112 wagen ter plaatse. Onderzoek in omgeving om K. te vinden. K. is al weg. Verwezen voor aangifte. Diverse gegevens nagegaan in Genesys. Tevens blijkt moeder op 11-4-03 een brief van de Raad voor de Kinderbescherming heeft gekregen over omzetting van een taakstraf naar gevangenisstraf.

11-4-03 na 16.45 (...) Moeder neemt contact op met vriendin van K., t.w. Pl.

11-4-03 20.28 (...) Vo. doet aangifte tegen zoon K. t.z.v. poging doodslag/zware mishandeling/bedreiging misdrijf tegen leven, gepleegd die middag.

Vo. verklaart dat K.:

- sinds circa 3 jaar verslaafd is aan coke, wiet en pillen (dus medio 2000) - circa 6 weken werkloos is (dus circa 28-2-03)

- circa 6 weken voor zich uit staart en dreigde met zelfdoding (dus circa 28-2-03)
- vorig jaar iemand met een vuurwapen heeft bedreigd (niet gevonden in Genesys)
- contact heeft gehad met spoedhulp Parnassia dr. Ho., in de periode van de voorgaande 6 weken
- op 10 april 2003 had moeten gaan naar het RIAGG voor een psychiatrisch onderzoek, maar niet is geweest omdat hij zich goed voelde.

11-4-03 na 20.28(...) Na aangifte geeft OvJ He. toestemming voor aanhouding buiten heterdaad. Signalering van K. vindt plaats

12-4-03 10.00 (...) Getuige Pl. gehoord. Zij verklaart:

- 3 jaar een relatie te hebben
- K. gebruikte tot hij werkloos werd af en toe coke
- K. gebruikte wel een blow af en toe
- K. had 11-4-03 een mes bij zich
- K. en moeder constant ruzie over geld
- K. wilde naar zijn vader gaan.
- K. eerder een pistool heeft gehad
- K. verblijft vermoedelijk bij vader, Z-straat (...). Kon niet worden vastgesteld.

12-4-03 (...) Problemen tussen moeder en zoon op adres (...) zijn niet in bedrijfsprocessensysteem te vinden. Wijkagent is niet bekend met problemen op dit adres.

12-4-03 verklaring rech. Rechercheur Ma. neemt contact op met Vo. Die geeft vermoedelijk naam van deze rechercheur door aan Parnassia.

12-4-03 Onderzoek door recherche naar mogelijke verblijfplaats verdachte.

14-4-03 16.30 (...) Gebeld door I. van Parnassia (...) dat:

- zij de behandelaar is van K.
- i.o.m de psychiater deelt zij mee dat K. psychotisch is en stemmen hoort.
- K. zeer gevaarlijk voor zichzelf en anderen is mede gezien zijn drugsgebruik

- K. hulpverlening weigert
- bij aanhouding dringend geadviseerd wordt de 24-uurs dienst te waarschuwen
- I. de crisisdienst zou informeren

15-4-03 (...) Coll. D. belt met moeder van K. Zij vertelt dat:

- vader van K. (Y) vermoedelijk weinig medewerking aan politie en Parnassia zal geven omdat hij vindt dat K. niets mankeert

- K. voortdurend met vrienden uit X "op pad zou zijn"

Tevens blijkt dat Y 22 antecedenten heeft bij de politie, o.a. voor Opiumwet en vuurwapenwet

K. heeft antecedenten voor 141/330 SR. Hiervoor heeft hij eerder genoemde taakstraf gekregen.

15-4-03 (...) Politie (D.) belt naar I. (Parnassia) Eerder gesprek met coll. Ma. wordt genuanceerd: I. geeft aan:

- K. is in Parnassia traject gekomen n.a.v. het feit dat hij begin 2003 op een flat (...) heeft gestaan om te springen. Spoedconsult op 10-02-03. K. weigerde medewerking. Hij vindt zich normaal

- I. vermoedt schizofrenie, dit is nog niet onderzocht

- K. gebruikt veel blows en af en toe cocaïne

- K. is zeer achterdochtig voor mannen, I. vindt het vreemd dat hij toch naar vader is gegaan omdat die vroeger zijn moeder "in elkaar sloeg" (zegt I.)

- I. ziet geen mogelijkheid voor IBS/RM

- I. zegt dat er als er bij aanhouding van K. sprake is van "normaal gedrag" er geen mogelijkheid is voor beoordeling door 24-uurs dienst

- I. zegt dat uit gesprekken met moeder blijkt dat vader manisch depressief is en wisselende stemmingen heeft

- t.a.v. behandeling staat of valt het met de vrijwillige bereidheid van K.

15-4-03 (...) Wijkagent van X kent adres Z-straat (...) en familie Y niet. Collega D. mailt foto van K. door aan wijkagent bureau X-straat.

15-4-03 (...) I.o.m. recherchecoördinatie (S.) wordt zaak opgepakt als bedreiging.

17 of 18-4-03 bericht verb. Mentor Bu. doet onderzoek naar K. op (adres Vo.; N.o.), gaat daar aan de bel. Niemand thuis. Uit gesprek met burens blijkt Vo. elders te zijn.

1-5-03 (...) Vo. belde politie dat K. bij haar een DVD-speler zou komen halen die eigendom is van Vo. Zij heeft hem aangegeven dat dit niet doorging. Bij thuiskomst trof zij K. in de kelderbox-gang. Een woordenwisseling tussen vriend van Vo. en K. ontstond. K. is lopend weggegaan.

Circa 2 weken voor 15 mei 03

(d.w.z. 1-5-03) (...) Vo. belt collega D. en geeft aan dat zij opname van K. belangrijker vindt dan veroordeling n.a.v. de aangifte. D. geeft Vo. aan dat K. alleen op vrijwillige basis behandeld kan worden volgens Parnassia.

13-5-03 (...) Verbalisant F. verklaart:

- N.a.v. de gewelddadige dood van Vo. kon zoon K. al snel als verdachte worden aangemerkt
- In de administratie van pol. Haaglanden bleek K. in het verleden in behandeling te zijn geweest bij Parnassia (jeugdafdeling)
- F. belt naar Parnassia Jeugd (...) Zij krijgt geen gehoor, de telefoon wordt niet opgenomen
- F. belt crisisdienst. De vrouw die haar te woord staat, deelt mee dat K. niet voorkwam in hun bestand. Deelt verbalisant mee de jeugdafdeling te bellen en verbindt haar door met een ander telefoonnummer
- F. spreekt een man die avonddienst heeft. Hij deelt mee in de administratie van de jeugdafd. de naam van K. niet te kunnen vinden. Hij deelt vervolgens mee dat K. mogelijk bekend zou zijn bij Parnassia volwassenenzorg en verder niet te kunnen helpen.

28-5-03 16.14 (...) Verbalisant Se. hoort getuige Ur. Zij verklaart o.a. dat:

- Vo. haar ex-man geschreven had dat hij K. kon helpen door hem psychologische hulp te geven. (Zij had dit gehoord van Vo.)
- Zij had gehoord en zelf geconstateerd dat het de laatste tijd niet goed ging met K. Hij was o.a. verward.
- Zij bij een telefoongesprek tussen Vo. en de politie had gezeten. De politie vertelde Vo. toen dat zij K. niet konden oppakken omdat Parnassia hem niet wilde opnemen en zij dus

met de rug tegen de muur stonden.

28-5-03 15.15 (...) Verbalisant Br. hoort getuige R.

Zij verklaart o.a. dat:

- zij van Vo. gehoord had dat die een brief aan haar ex-man had geschreven waarin zij vertelde dat K. haar had geprobeerd neer te steken en dat zij vond dat K. hulp nodig had.

- zij gehoord had van Vo. dat haar ex-man een brief aan de oma van K. had geschreven (via haar liep het contact) waarin de ex-man schreef dat K. geen hulp nodig had en haar ex-man hem zelf wel weer op orde kreeg.

- Zij gehoord had van Vo. dat K. blowde en cocaïne gebruikte. Tevens had zij van haar gehoord dat Parnassia tegen haar had gezegd dat K. opgenomen moest worden. R. wist niet waarom dat niet gebeurd was.

- Zij wist dat Vo. 3 keer met K. bij Parnassia is geweest. Parnassia had verteld dat K. opgenomen moest worden.

- Zij bij een telefoongesprek tussen de politie en Vo. was geweest. Hierbij werd door de politie meegedeeld dat Parnassia tegen de politie had gezegd dat K. niet zodanig van slag was dat hij daadwerkelijk moest worden opgepakt en worden behandeld."

3.14. Een op 14 juli 2003 door betrokken ambtenaar D. opgemaakt proces-verbaal. Hierin staat onder meer het volgende vermeld.

"AANGIFTE AANGEEFSTER VO.

Op vrijdag 11 april 2003 te 20.28 uur deed Vo.(...) aangifte tegen haar zoon K. terzake poging tot doodslag, poging tot zware mishandeling en bedreiging met misdrijf. Aangeefster overhandigde na haar aangifte een kopie van een door haar zoon K. handgeschreven brief waar onder andere haar zoon schreef dat hij bij iemand een pistool op zijn hoofd had gezet.

(...)

Aangeefster stelde tevens een foto tot onzer beschikking met daarop een afbeelding van haar zoon de verdachte K.

ONDERZOEK BEDRIJFSPROCESSENSYSTEEM

Bij onderzoek in het bedrijfsprocessensysteem van politie Haaglanden is gebleken dat de naam van de verdachte niet voorkomt in een aangifte of registratie waarbij de verdachte K. iemand een pistool op zijn hoofd zou hebben gezet.

OVERLEG OFFICIER VAN JUSTITIE

Op vrijdag 11 april 2003 heeft er telefonisch overleg plaatsgevonden met de officier van justitie He. Nadat zij terzake diende was ingelicht gaf zij toestemming om de verdachte K. buiten heterdaad aan te houden.

SIGNALERING VERDACHTE K.

Op vrijdag 11 april 2003 werd de verdachte K. op de gebruikelijke wijze signaleerd.

VERHOOR GETUIGE PI.

Op zaterdag 12 april 2003 te 10.00 uur werd de getuige PI. (...) als getuige gehoord.

Zie hiervoor bij dit proces-verbaal gevoegd :

- een proces-verbaal van verhoor getuige.

ONDERZOEK BEDRIJFSPROCCESSYSTEEM

Bij onderzoek in het bedrijfsprocessensysteem van politie Haaglanden bleek het adres (...) tot 11 april 2003 niet voor te komen.

OVERLEG WIJKAGENT

Op de vraag of de betreffende wijkagent het adres (van Vo.;N.o..) haar ambtshalve bekend is en of zij bekend is dat er problemen zijn tussen de verdachte K. en zijn moeder deelde zij mede dat zij ambtshalve niet bekend is met genoemd adres en dat zij tot op heden geen enkele melding had ontvangen over eventuele problemen op het adres (...).

AANBIEDEN GEGEVENS VIDEOJOURNAAL

Middels het zogenaamde videojournaal van bureau Q. is deze zaak onder de aandacht gebracht van het politiepersoneel ten einde de verdachte K. te kunnen aanhouden. Naar aanleiding van de verklaring van aangeefster Vo. dat haar zoon onder behandeling is bij Parnassia en zij van mening was dat haar zoon dringend psychische hulp nodig had is er telefonisch overleg geweest met een medewerkster van Parnassia genaamd I. I. is verpleegkundige bij (...) Parnassia en is bekend met de verdachte K.

Na overleg met de behandelend psychiater van de verdachte K. verklaarde I. dat de verdachte K. geen enkele medewerking verleend met betrekking tot zijn behandeling.

De verdachte K. heeft op 10 februari 2003 een spoedconsult aangeboden gekregen bij Parnassia in verband met het feit dat de verdachte K. in het begin van het jaar 2003 op een dak van een flat (...) had gestaan om van het dak te springen. I. deelde mede dat de

verdachte K. elke vorm van hulpverlening weigert omdat hij zelf geen zicht heeft op zijn ziektebeeld. I. verklaarde dat er tot op heden geen mogelijkheid bestaat om de verdachte K. via een inbewaringstelling of rechterlijke machtiging op te laten nemen, ook niet na het incident met zijn moeder op vrijdag 11 april 2003 (...). I. deelde mede dat de verdachte K. alleen op vrijwillige basis kan worden geholpen.

ONDERZOEK VERBLIJFPLAATS VERDACHTE K.

Volgens de vriendin Pl. zou de verdachte K. kunnen verblijven bij zijn vader genaamd Y en wonende Z-straat (...) te Den Haag.

IN KENNIS STELLEN WIJKAGENT

Op 15 april 2003 is de wijkagent H. in kennis gesteld van het feit dat de verdachte K. eventueel zou kunnen verblijven bij zijn vader, wonende Z-straat (...). De betreffende straat valt onder het werkgebied van genoemde wijkagent. H. deelde mede het adres Z-straat (...) en de aldaar inwonende personen ambtshalve niet te kennen. Op verzoek van H. is een foto van de verdachte K., welke beschikbaar was gesteld door de moeder van de verdachte, gemaild. H. zou zorg dragen dat de foto en informatie omtrent de verdachte en zijn vermoedelijke verblijfplaats kenbaar zou worden gemaakt in het zogenaamde videojournaal van het bureau X-straat teneinde de verdachte K. te kunnen aanhouden.

TELEFONISCH CONTACT AANGEEFSTER VO.

Ongeveer twee weken geleden, een exacte datum kan ik mij niet meer herinneren, werd ik, verbalisant, gebeld door aangeefster Vo. Vo. gaf aan dat zij in het belang van haar zoon K. het uitermate belangrijk vond dat haar zoon zo spoedig mogelijk moest worden opgenomen bij Parnassia. Vo. gaf aan dat zij het belang van opname van haar zoon hoger achtte dan een veroordeling van haar zoon naar aanleiding van haar aangifte. Ik, verbalisant, gaf aangeefster te kennen dat haar zoon volgens de verkregen informatie van Parnassia alleen op vrijwillige basis kon worden behandeld.

ANTECEDENTENONDERZOEK

Bij onderzoek in de centrale administratie van politie Haaglanden bleek de naam van de verdachte K. ter zake misdrijf voor te komen. De verdachte K. bleek te zijn aangehouden ter zake de artikelen 141 en 300 van het Wetboek van Strafrecht en heeft hiervoor een taakstraf van 20 uur opgelegd gekregen.

AANHOUDING VERDACHTE K.

Op 13 mei 2003 werd in de woning (...) te Den Haag het lichaam gevonden van aangeefster Vo. Vo. bleek door een misdrijf om het leven te zijn gebracht. In verband met dit misdrijf werd de verdachte K. op 13 mei 2003 aangehouden."

3.15. Een ongedateerde afmelding "signalering persoon", opgemaakt door D. met als reden van de intrekking dat de verdachte K. is aangehouden.

3.16. Een brief van 18 juni 2003 van bureauchef B. gericht aan de korpsbeheerder, bedoeld als antwoord op de door de gemeenteraadsfractie van de Partij van de Arbeid (PvdA) gestelde vragen. In deze brief staat onder meer het volgende vermeld.

"Naar aanleiding van vragen van de Haagse Gemeenteraadsfractie van de PvdA van 20 mei 2003, bericht ik u het volgende.

De vragen van de fractie betreffen de gewelddadige dood van een vrouw (...) in Den Haag. Vraag 2 luidt: "Uit één van de artikelen blijkt dat het bij de behandelend therapeut van psycho-medisch Parnassia bekend was dat de verdachte gewelddadig was en de politie hierover heeft geïnformeerd. Welke inspanningen heeft de politie verricht om dit misdrijf te voorkomen?"

Uit het bedrijfsprocessensysteem Genesys, de opgemaakte processen-verbaal in het kader van dit onderzoek en het meldkamersysteem van Politie Haaglanden, blijkt het volgende:

- Op vrijdag, 11 april 2003, te 16.30 uur, wordt een surveillance-eenheid gestuurd naar het (adres Vo.; N.o.), waar de bewoonster zou zijn gestoken door haar zoon. Ter plaatse blijkt dat de vrouw kort daarvoor in haar woning door haar zoon was bedreigd doordat hij met een mes stekende bewegingen naar haar had gemaakt. Hij had haar niet geraakt of verwond. De vrouw vertelde dat haar zoon verslaafd was en onder behandeling was bij Parnassia. De zoon zou het jaar daarvoor iemand met een vuurwapen hebben bedreigd, daarvan is in het bedrijfsprocessensysteem van de politie niets terug te vinden. De zoon was de woning uit gevlucht. Door politie-eenheden is in de omgeving naar de zoon gezocht maar hij is niet aangetroffen.

De vrouw heeft later die dag een verklaring afgelegd en aangifte gedaan. Hierbij heeft zij verklaard dat haar zoon op 10 april 2003 een afspraak had met het RIAGG voor een psychiatrisch onderzoek, maar dat hij die afspraak niet was nagekomen. Na overleg met de officier van justitie heeft deze toestemming gegeven de zoon buiten heterdaad aan te houden. Hierop is landelijk de opsporing en aanhouding van de zoon verzocht (is hij gesignaleerd). Bekend is gemaakt direct te reageren op meldingen betreffende problemen tussen de vrouw en haar zoon.

- Op zaterdag, 12 april 2003, zijn getuigen gehoord en is getracht de verblijfplaats van de zoon vast te stellen. Door getuigen is verteld dat de zoon mogelijk bij zijn vader (...) zou verblijven. Dit kon niet met zekerheid worden vastgesteld. In het bedrijfsprocessensysteem van de politie waren geen eerdere registraties opgenomen met betrekking tot problemen tussen moeder en zoon. Ook de wijkagent van het gebied was niet bekend met problemen

op dit adres. Verder is in dat weekeinde getracht de verblijfplaats van de zoon te achterhalen.

- Op maandag, 14 april 2003, is de aandacht op de zoon gevestigd door middel van het videojournaal voor de medewerkers van het bureau Q. Omstreeks 16.30 uur, belde I., verpleegkundige bij (...) Parnassia. Zij deelde in overleg met de psychiater mede dat de zoon psychotisch is en mede door zijn gebruik van verdovende middelen zeer gevaarlijk voor zichzelf en anderen kan zijn. Hij weigerde hulpverlening en zij drong er op aan na aanhouding de crisisdienst van Parnassia kennis te geven.
- Op dinsdag, 15 april 2003, is telefonisch contact opgenomen met de moeder. Zij deelde mede dat de vader geen medewerking zou verlenen omdat hij van mening zou zijn dat zijn zoon niets mankeerde. Bovendien had zij vernomen dat haar zoon constant met vrienden uit X op stap zou zijn. Zij nuanceerde haar mededelingen over de zoon van 14 april 2003. Hij zou in het traject bij Parnassia terecht zijn gekomen nadat hij gedreigd had zichzelf van het leven te beroven. Had op 10 februari 2003 naar aanleiding hiervan een spoedconsult, maar weigerde elke medewerking. Er was geen mogelijkheid de zoon via een IBS of rechterlijke machtiging op te nemen.

Er is contact opgenomen met de wijkagent van X. Zij had in het verleden geen bemoeienis met het adres van de vader gehad. Haar is een foto van de zoon toegestuurd en gevraagd bij de medewerkers van haar bureau extra aandacht te vragen voor de zoon en zijn aanhouding.

- Op 17 april 2003 is de brigadier Bu. naar de woning (adres Vo.; N.o.) gegaan. Er bleek niemand thuis te zijn.
- Op donderdag, 1 mei 2003, omstreeks 19.00 uur, deelde de moeder telefonisch mede dat haar zoon haar had opgebeld. Hij zou langs komen om een dvd-speler op te halen. Zij had hem medegedeeld dat dit niet doorging omdat de dvd-speler haar eigendom was. Toen zij kort daarna bij haar woning kwam, trof zij haar zoon in de keldergang van het flatgebouw. Na een woordenwisseling was haar zoon weggejaagd door een vriend van de vrouw. Toen zij opbelde was haar zoon niet meer aanwezig.
- Omstreeks 1 mei 2003 heeft de moeder telefonisch gesproken met de rechercheur D. Zij vertelde hem het belangrijker te vinden dat haar zoon zou worden opgenomen, dan dat hij door de politie zou worden aangehouden.
- Op dinsdag, 13 mei 2003, te 16.04.58 uur, meldde een vrouw dat een vrouw aan de haren de woning (adres Vo.; N.o.) werd binnengesleurd. Te 16.06.06 uur werd een surveillance-eenheid ingezet die zich te 16.11.36 uur ter plaatse meldde. Die avond is de zoon te 19.43 uur aangehouden."

D. Reactie verzoeker

Op 9 maart 2004 ontving de Nationale ombudsman de reactie van verzoeker op het standpunt van de korpsbeheerder. In deze brief staat onder meer het volgende vermeld.

"Naar aanleiding van uw schrijven d.d. 12 februari 2004 en het telefonisch onderhoud van 18 februari 2004 wil ik U wederom benadrukken dat het politiekorps Haaglanden/ bureau Q. schuldig is aan de dood van mijn verloofde Vo.

Uit alle informatie blijkt dat ze vanaf 11 april 2003 niet hebben gedaan wat ze hadden moeten doen (alleen rondrijden in een dienstauto helpt namelijk niet) ze wisten (...) vanaf het moment van aangifte d.d. 11-04-2003 dat K. zijn moeder wilde vermoorden en waar hij verbleef, dit geven ze in de rapporten zelf aan (...). Het meest schandalige van het verhaal is dat in het rapport (...) de politie niet eens weet waar ze meer bezig zijn. Vo. wordt hier voor de politie afgehandeld als een nummer, ik citeer: op dinsdag 13 mei 2003 te 16.05 uur (tijdstip klopt niet) wordt het ontzielde lichaam van (Vo.!!! wat een respect) vermoord in het perceel (...) alhier aangetroffen. Zij blijkt door messteken om het leven te zijn gebracht (totaal tegenstrijdig met het rechercherapport, zij is namelijk gewurgd en daarna verminkt). Haar zoon K. wordt later als verdachte van dit misdrijf aangehouden. Wat een schande!!! Onze ambtenaren blijven er maar om heen draaien. Als je alle rapporten goed leest, zie je dat ze elkaar de schuld geven, vooral wanneer bureau Q. de zaak overdraagt aan bureau X-straat. Zij hebben namelijk een verzoek tot aanhouding in de Z-straat (...) genegeerd en vragen zich naderhand af waarom bureau Q. zelf niet tot aanhouding in het betrokken perceel is overgegaan. Verstoppertje spelen heet dit op zijn Hollands gezegd!! De feiten zijn duidelijk, Vo. is dood en komt niet meer terug. De politie is mede schuldig!! Ik wil nog steeds dat er schuld wordt bekend door het politiekorps Haaglanden, daar zulke situaties in de toekomst voorkomen moeten worden.

Tevens benadruk ik nog steeds dat de vader, te weten: Y en vriendin Pl. medeplichtig zijn aan de moord op Vo., daar zij als burger de plicht hadden om hem aan te geven. Tevens vraag ik mij nog steeds af waarom Y (...) nooit verhoord is, naar aanleiding van de poging tot moord d.d. 11-04-2003."

E. verklaring verzoeker

Op woensdag 24 maart 2004 spraken twee medewerksters van het Bureau Nationale ombudsman met verzoeker. In het verslag dat van dit gesprek is opgemaakt, staat onder meer het volgende vermeld:

"Verzoeker gaf om te beginnen te kennen dat de rechtszaak tegen K. is afgerond en dat K. is veroordeeld tot levenslange TBS. K. is totaal ontoerekeningsvatbaar verklaard en blijkt aan de meest ernstige vorm van schizofrenie te leiden. Verzoeker gaf aan dat hij, nota bene als leek, altijd al had geweten dat K. schizofreen was.

I. van Parnassia had Vo. na het voorval op 11 april 2003 meegedeeld dat ze door dit incident eindelijk de mogelijkheid hadden om K. verplicht te laten opnemen. I. had er bij de politie dan ook op aangedrongen K. aan te houden.

Volgens verzoeker is het dan ook absoluut niet juist dat I. in het tweede telefonisch contact met de politie (op 15 april 2003) haar verhaal over K. zou hebben genuanceerd. Verzoeker gaf aan dat I. hem heeft verteld dat zij de politie ook de tweede keer wel degelijk had aangegeven dat K. moest worden aangehouden. I. had de politie uitgelegd dat ze voor 11 april (het incident) nog niets met K. konden, maar nu juist wel.

Volgens verzoeker heeft de betrokken rechercheur de zaak gewoon niet serieus opgepakt. Zijn weergave van het gesprek met I. deugt van geen kanten. En nu juist naar aanleiding hiervan is de prioriteit verlaagd!

Verzoeker wees er op dat het op z'n zachtst gezegd ook niet erg bevorderlijk is voor het onderzoek als er steeds wordt gewisseld van recherchecoördinator. Verzoeker is het meest verbolgen over het feit dat de politie de prioriteit heeft verlaagd. De politie wist, dan wel moest en kón weten wat voor een gevaar K. voor zijn moeder vormde. Hij wilde zijn moeder vermoorden. Vo. heeft de politie altijd aangegeven dat K. gearresteerd moest worden, omdat hij alleen op die manier geholpen (opgenomen) kon worden. Verzoeker is van mening dat het de politie toch extra behoort aan te zetten als een moeder een aangifte van een poging tot doodslag doet tegen haar eigen kind."

F. verklaring betrokken ambtenaar D.

Op 7 april 2004 legde betrokken ambtenaar D. tegenover twee medewerksters van het Bureau Nationale ombudsman onder meer de volgende verklaring af.

"Ik ben na het weekend bij deze zaak betrokken geraakt, volgens mij was het een dinsdag. Het was volgens mij de 15e april. Ik ben rechercheur. Ik kwam die dag in dienst, daarvoor was ik vrij geweest. Ik kreeg een opdracht van de recherchecoördinator S., met het verzoek de zaak "uit te lopen". Dit verzoek hield in om te rechercheren, te zoeken naar verblijfplaatsen en dat soort dingen. We moeten weten met wat voor een verdachte we te maken hebben; een beeld van de zaak krijgen. De opdracht was dan ook om aan de informatie te komen, dit noemen wij "zachte informatie". De zaak werd hoog ingestoken, dit betekent dat het een hoge prioriteit had. Dat de zaak hoge prioriteit had werd mij verteld door recherchecoördinator S., toen hij mij de zaak gaf. Er was hoog ingestoken omdat een aantal dagen eerder telefonisch contact was geweest met Parnassia. Waarin was aangegeven dat K. een gevaar vormde.

Ik ben vervolgens gaan kijken of het adres bij ons al in de computer stond, of de wijkagent al bekend was met de zaak. Het was een nieuwe zaak voor mij. Ik kreeg de aangifte onder ogen, met de tenlastelegging erop. In het dossier stond vermeld dat er al contact was

geweest met Parnassia en in het dossier stond ook de vermoedelijke verblijfplaats van K. vermeld. U vraagt mij of de vermoedelijke verblijfplaats van K. al vanaf het begin bekend was en wat dat dan betekent voor de taak van een rechercheur. Ik kan u vertellen dat het mijn taak als rechercheur was om uit te zoeken wat het woonadres van de vader is, te onderzoeken of dat adres bij ons bekend was, uit te zoeken wat de wijkagent over de zaak weet; kortom uitzoeken met wie je allemaal van doen hebt. Je moet een beeld van de zaak krijgen. Zo heb ik ook uitgezocht of de vader antecedenten had.

Ik heb telefonisch contact gehad met Vo. Het strafrechtelijke traject interesseerde haar niet zozeer. Zij vertelde mij dat zij graag wilde dat K. zou worden geholpen. Mede daarom heb ik vervolgens contact opgenomen met Parnassia, om hen te vragen of er een mogelijkheid was om K. op te nemen. Ik wilde van hun weten wat we aan K. hadden. Het eerdere gesprek met Parnassia stond weliswaar al weergegeven in het dossier, maar ik wilde zelf met hun spreken over de zaak. Ik sprak met I. van Parnassia. Het was een lang gesprek. De inhoud van wat I. zei, stond haaks op wat er eerder was gezegd. Ik confronteerde haar ermee dat zij eerder met mijn collega Ma. had gesproken, en wat zij toen had gezegd. Als K. zich in de ogen van de politie normaal zou gedragen, zo zei I. nu, dan zou hij door Parnassia niet kunnen worden beoordeeld in de 24 uren dienst, zijn ziektebeeld zag er heel anders uit dan wat ze eerder had gezegd, het gevaar was nu minder. Wat I. zei, bood niet veel handvatten om een opname van K. te bewerkstelligen. Wat er gezegd is heb ik bijna letterlijk meteen in een mutatie opgenomen. Juist omdat ik het gesprek zo bizar en de informatie zo warrig vond, de zaak kreeg zo'n vreemde wending, heb ik dat grondig in de mutatie verwoord. Na het gesprek met I. en nadat ik alle informatie in de zaak had verzameld (ik ben niet de hele dag met de zaak bezig geweest), heb ik weer contact gehad met de recherchecoördinator S. Ik heb hem alle informatie gegeven die ik in de zaak had verzameld. Hij besloot de zaak op pv (proces-verbaal; N.o.)-niveau af te maken. Dat wil zeggen dat alle handelingen die gepleegd waren, in het pv werden opgenomen en dat K. vanaf dat moment niet meer gelijk hoefde te worden aangehouden. De recherchecoördinator besloot dat de prioriteit werd verlaagd. K. was en bleef weliswaar gesignaleerd, maar aanhouding hoefde alleen plaats te vinden als de politie hem in het voorbijgaan tegenkwam. Dit heb ik vervolgens doorgegeven aan de wijkagent van het bureau van de wijk waar de vader van K. woonde, H. Ik verzocht haar de bureaubemanning in kennis te stellen van het feit dat K. moest worden aangehouden als ze hem zouden tegenkomen. Ik heb de foto van K. doorgemailed. En zij heeft er voor zorggedragen dat deze zaak in de videojournaals van het bureau werd vermeld. Het was dus niet een verzoek om hem direct aan te houden. Een videojournaal boodschap betekent in z'n algemeenheid dat men extra alert op een verdachte zal zijn, bijvoorbeeld tijdens surveillances in de wijk waar de verdachte zich kan ophouden. Als ze hem dan toevallig tegenkomen, dan zullen ze hem wel aanhouden. K. was ook landelijk gesignaleerd. Dit betekent; bij aantreffen aanhouden. Mijn taak zat er hierna op. Het pv is vervolgens geborgen in de signaleringsbak: daar liggen de pv's in van mensen die gesignaleerd staan en dus dienen te worden aangehouden. Tenslotte moest K. worden

aangehouden, er lag een aangifte, daar konden we niet omheen. Dat is duidelijk.

U vraagt mij waarom, als je op 11 april een aangifte hebt, een bevel van de officier om hem aan te houden, en de eerste mededeling van Parnassia dat hij gevaarlijk was, hij niet meteen is aangehouden. Zoals ik u heb verteld was ik pas vanaf de 15e bij de zaak betrokken. Dit betreft dus een beslissing van mijn collega's die de zaak aangeleverd hadden gekregen. Ik kan u niet vertellen waarom deze beslissing toen zo is genomen. Per zaak wordt er een inschatting gemaakt en waarom die in deze zaak zo is gemaakt, kan ik u niet vertellen. Dit moet u vragen aan de collega's die toen bij de zaak betrokken waren."

G. verklaring betrokken ambtenaar S.

Op 7 april 2004 legde betrokken ambtenaar S. tegenover twee medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman onder meer de volgende verklaring af.

"Ik ben recherchecoördinator (reco). Ik stuur het dagelijkse rechercheproces aan. Het is mijn taak keuzes te maken met betrekking tot zaken die worden aangebracht. In mijn hoedanigheid als reco ben ik bij deze zaak betrokken geraakt, op maandag 14 april. Mijn collega G. is de zondag ervoor betrokken geraakt bij de zaak. Ik heb de zaak van hem overgenomen. Op de zaterdag zijn de rechercheurs aan de zaak begonnen, zonder de aanwezigheid van een recherchecoördinator. Dit is een normale gang van zaken, en heeft te maken met het grote aanbod aan zaken.

Op de vrijdag had Be. de zaak ter hand genomen. De dienstdoende wachtcommandant beoordeelt dan of een recherchecoördinator betrokken moet worden bij een zaak. Dit was niet het geval.

Het was een heel druk weekend geweest. Er was een groot aanbod van aangehouden verdachten. Die moesten allemaal worden gehoord. Er zat onder andere een veelpleger vast voor autodiefstallen. Een rechercheur is soms met verschillende zaken tegelijk bezig. Er zitten in het weekend twee rechercheurs in de vroege dienst, en twee in de late. Het feit dat er een bevel tot aanhouding van de officier van justitie ligt, maakt niet per definitie dat een zaak een hoge prioriteit krijgt. Deze zaak had prioriteit 1, vanaf het weekend tot aan de nuancering van Parnassia. Dit betekent niet dat we dan ook direct tot aanhouding overgaan. Dat er op de zondag niets met de zaak is gebeurd heeft te maken met de keuzes die worden gemaakt. Dit betekent niet dat we de zaak hebben laten liggen, maar er speelden ook andere zaken.

Maandag de 14e raakte ik bij de zaak betrokken. Maandag was het ook weer een hele drukke dag. Deze zaak had weliswaar een prioriteit 1, maar er waren meerdere zaken van een prioriteit 1. Dit betekende dat wij keuzes moesten maken. Ik weet niet meer precies hoeveel rechercheurs wij op maandag hadden. Alles van het weekend komt op maandag bij elkaar. Omdat het zo druk was kon ik de zaak dus niet individueel begeleiden. Ik heb de

zaak uitgedeeld aan de rechercheur, Ma. Ik heb haar het verzoek gedaan met de zaak verder te gaan. Op het einde van de dag heeft zij de zaak aan mij teruggekoppeld. De volgende dag, dinsdag, is er met nog meer voortvarendheid aan de zaak gewerkt, omdat er van Parnassia de informatie was gekomen dat de verdachte gevaarlijk was. Toen ik de zaak aan Ma. gaf, was er al veel gebeurd. Er was al contact opgenomen met de officier, de aangifte was opgenomen, de landelijke signalering was al een feit en een getuige was gehoord. De reden dat we niet meteen concrete actie ondernamen in deze zaak was hoofdzakelijk, dat er heel veel zaken speelden, dit genereerde een probleem bij het verkrijgen van genoeg personeel, en het feit dat de verdachte eerst getraceerd moest worden omdat hij zwierf. Lastig in deze zaak was namelijk dat de verdachte niet doorlopend op zijn vermoedelijke verblijfplaats aanwezig zou zijn, maar rond zou zwerven. Dit was voor mij mede aanleiding voor het besluit de verdachte niet meteen aan te houden. Hoe ik deze informatie over de verblijfplaats van de verdachte kreeg, weet ik niet meer.

Ma. moest dus traceren waar de verdachte zich kon bevinden. Ik heb Ma. geen specifieke opdracht gegeven. U vraagt mij wat zij maandag nog kon doen, gegeven het feit dat de vermoedelijke verblijfplaats bekend was. Ik heb daar geen zicht op gehad omdat er veel andere zaken speelden. We spraken over de zaak, maar we hebben niet concreet besproken waar de verdachte zich concreet zou bevinden.

Na het gesprek met I., ik stond op het punt naar huis te gaan, kreeg ik van Ma. te horen dat de verdachte zeer gevaarlijk was. Ik besloot de dag daarop dat de prioriteit moest worden verhoogd en dat de verdachte die dag direct moest worden aangehouden.

Wat er op dat moment moest gebeuren met de zaak was het volgende. Er moest een afweging worden gemaakt of we genoeg mensen hadden om de verdachte feitelijk aan te houden en of we dit zelf moesten gaan doen. We hadden besloten dat we dit dinsdag zouden gaan doen. Dit hield verband met de informatie van Parnassia van maandagmiddag, dat de verdachte gevaarlijk zou zijn. We gaven daarom de zaak dinsdag nog hogere prioriteit; de verdachte moest meteen worden aangehouden. Wij hebben dit op dinsdag besloten, en dit heb ik zo met D. besproken.

D. moest de aanhouding toen voorbereiden. Hij ging toen met de zaak aan de slag. K. kon niet meteen worden aangehouden; dit moest eerst worden voorbereid. We hadden dinsdag een overleg met chef opsporing Bm., de recherchecoördinator en ik zelf, ik was dagcoördinator. We hebben zo'n overleg elke ochtend. In gezamenlijk overleg bespreken we dan de prioriteiten. Doel was om die dag K. aan te houden. Belangrijk hierbij was de verzwarende omstandigheden die I. had doorgegeven. Het is niet ongebruikelijk dat we pas in de loop van de tijd de hoogste prioriteit aan een zaak gaan geven, op basis van verkregen aanwijzingen. Dit heeft te maken met het feit dat er verschillende zaken tegelijk spelen. Het feit dat er een aangifte poging doodslag ligt en een bevel van de officier, betekent niet standaard dat we dan direct overgaan tot aanhouding. We moeten nu eenmaal keuzes maken. Er liggen meerdere zaken met hoge prioriteit. De omstandigheid

dat Parnassia ons inlichtte dat K. heel gevaarlijk was, was reden hem meteen aan te houden. Ik vroeg D. op basis van de beschikbare informatie om de aanhouding voor te bereiden. Ik bewaak daarin de voortgang. Machtigingen moeten worden geregeld, e.d. Op dinsdag waren er meer mensen aanwezig op het politiebureau, zodat er meer tijd beschikbaar was. Op dinsdag vond er een tweede gesprek plaats met Parnassia, nu met D. I. nuanceerde het gevaarsrisico van K. zodanig, dat wij toen in overleg met de collega's en de direct leidinggevende hebben besloten de prioriteit te verlagen. Deze beslissing werd breed gedragen. Ik sta nog steeds achter deze beslissing.

Ik vond het verbazend dat I. de ene dag het ene zegt en de andere dag het andere. Ik ben ervan overtuigd dat D. voldoende assertief heeft gesproken met I. en had vertrouwen in de informatie die ik zo via D. kreeg. D. koppelde aan mij terug dat I. het verhaal zodanig nuanceerde dat er geen sprake meer was van een onacceptabel risico. Wij hebben toen besloten de aanhouding actief onder de aandacht te brengen van de bureaus waar K. onder het aandachtsgebied viel. Dit waren de bureaus U. en Q. D. heeft tevens de betrokken wijkagente ter zake dienende geïnformeerd en geïnstrueerd. Ook is via het videojournaal van beide bureaus de zaak onder de aandacht gebracht. Wij hebben de zaak niet al op zaterdag onder de aandacht van het bureau U. gebracht omdat we toen nog niet alle informatie beschikbaar hadden. Het is wenselijk dat je eerst tactisch een aantal dingen op een rij moet hebben staan. Hoewel K. landelijk gesignaleerd stond, onderneemt een ander bureau pas actie als een ander bureau daar een verzoek toe doet. De signalering houdt in dat als men de verdachte ziet, men over zal gaan tot aanhouding bij aantreffen.

Ik ben hierna niet meer actief bij de zaak betrokken geweest. U vertelt mij dat P., ook reco, heeft verklaard dat bureau Q. zelf naar de Z-straat had moeten gaan om de verdachte aan te houden. Ik zeg u dat dat klopt; maar wij hadden besloten hem niet actief aan te houden. Wij hebben de verdachte onder de aandacht gebracht en hebben in de dagen erna nog steeds verhoogde aandacht gehad voor de zaak. Door middel van briefing is het personeel hierop attent gemaakt. In de dagen hierna heeft Bu. nog pogingen gedaan K. aan te houden.

De verdachte is niet aangetroffen en is dan ook niet aangehouden. U vraagt mij waarom wij gedurende de periode van een maand niet tot aanhouding zijn overgegaan. Ik kan u vertellen dat dit te maken heeft met het grote aanbod van overige zaken. Een aanhoudingsbevel blijft gedurende enige tijd geldig. Het is niet ongebruikelijk dat er gedurende de periode naar aanleiding van een poging tot doodslag, zoals deze, waar de risico's niet onacceptabel zijn, niet tot aanhouding wordt overgegaan. De ene poging is de andere niet; van belang is ook de vraag of er sprake is van letsel. In deze zaak heeft Parnassia ook een hele belangrijke rol gespeeld bij de afweging om de zaak een lagere prioriteit te geven.

We hebben deze zaak als een zware zaak ingeschat, maar de informatie van Parnassia was zodanig nuancerend dat dat betekende dat wij daarom de prioriteit verlaagden. We bekijken bij zaken onder andere de risico's op recidive. Wij interpreteerden de informatie van I. zo, dat het gevaar aanzienlijk minder was dan wij aanvankelijk hadden begrepen.

Op termijn was de verdachte K. wel aangehouden. Wij hebben keuzes moeten maken, terwijl wij niet konden voorzien dat deze zaak een dodelijke afloop zou hebben. Ik heb in mijn ervaring nog nooit eerder meegemaakt dat een zaak waarin het huiselijk geweld betrof dodelijk afliep; wij hadden deze afloop niet voorzien. U moet begrijpen dat het lastig is van tevoren in te schatten welk vervolg een zaak zal krijgen.

In mijn optiek is er voldoende aan de zaak gedaan. U confronteert mij met de beslissing in de interne klachtbehandeling, waarin staat dat er uitgebreid tactisch onderzoek is geweest. Ik denk inderdaad dat er veel aan de zaak is gedaan."

H. verklaring betrokken ambtenaar G.

Op 7 april 2004 legde betrokken ambtenaar G. tegenover twee medewerksters van het Bureau Nationale ombudsman onder meer de volgende verklaring af.

"Ik herinner mij niet meer alle details in deze zaak; het is inmiddels een jaar geleden. Ik ben recherchecoördinator. Ik ben op de zaterdag en zondag 12 en 13 april 2003 betrokken geraakt bij deze zaak. Ik kwam zaterdagochtend in dienst. Ik trof de stukken aan die op deze zaak betrekking hadden: de aangifte en het dagrapport. Be. heeft met de zaak bemoeienis gehad en heeft vrijdagavond contact gehad met de officier van justitie. Ik hoorde dat een reden dat de officier van justitie op vrijdagavond was gebeld was, dat wij in elk geval meteen de bevoegdheid zouden hebben tot aanhouding buiten heterdaad, voor het geval de verdachte terug zou komen bij de woning van zijn moeder. Ik ga ervan uit dat Be. de casus ook zo heeft voorgelegd aan de officier. Ik weet niet meer zeker wanneer ik heb gehoord dat de officier is gebeld. Ik heb dit 's middags van Be. gehoord, maar misschien ook van Bo., de wachtcommandant.

Vervelend in dit weekend was dat wij een minimale bezetting aan rechercheurs hadden: twee in de vroege dienst en twee in de late dienst. De mensen van de ochtenddienst van zaterdag hadden weer op zondagochtend dienst, en de mensen van de middagdienst zaterdag, hadden weer zondagmiddag dienst.

Er zat dat weekend iemand vast op het politiebureau ter zake van meerdere autodiefstallen, een grote zaak waarbij achtervolgingen hadden plaatsgevonden met gevaar voor overige personen, en iemand voor woninginbraak (een serie-inbreker). Deze verdachten moesten meteen op maandag worden voorgeleid, vanwege die recidive en de gevaarstelling bij de achtervolging. De rechercheurs hadden het hier op zaterdag en zondag erg druk mee. Dit maakte dat ik mijn eigen werkzaamheden los moest laten, en

heb moeten helpen aan het onderzoek in deze zaken.

Ik meen mij te herinneren dat F. op zaterdag telefonisch contact heeft opgenomen met Parnassia, op mijn verzoek, om te informeren naar de achtergrond van K. en met name om een inschatting van het gevaar te maken. Volgens mij heeft F. te horen gekregen van Parnassia dat K. niet bekend was in de administratie van die afdeling, maar dat hij mogelijk in een administratie van een andere afdeling van Parnassia (voor jeugdigen of minderjarigen) bekend was.

Ondanks de grote drukte in dat weekend, heb ik zaterdagochtend aan de rechercheurs Ma. en F. (zij waren de enige twee aanwezige rechercheurs op zaterdagochtend) de opdracht gegeven om getuige Pl. te horen, omdat uit de aangifte was gebleken dat zij mogelijk een uitspraak had gedaan over het mes dat K. had meegenomen, over zijn gedrag, en over waar hij was. Ik heb hiertoe besloten, ondanks dat de rechercheurs bezig waren met de onderzoeken naar de bovengenoemde zaken.

Ik herinner mij niet meer of de rechercheurs op zaterdag of zondag bij Pl. zijn geweest. Zij zijn naar haar woning gegaan. Volgens mij was dit op zaterdag. Ik weet niet meer zeker hoe we aan haar adres waren gekomen. Wellicht kwam dit uit informatie van Vo., of uit politie-informatie.

Uit het verhoor van Pl. bleek dat hij in elk geval niet bij haar was. Volgens mij kwamen de rechercheurs terug van het verhoor met de mededeling dat zij een paar schoenen hadden zien staan in de woning van Pl., die mogelijk van de verdachte waren, ik herinner mij dit niet met zekerheid. Nu ik u dit vertel realiseer ik mij dat deze informatie wel relevant was; wij hadden de verdachte dus ook bij Pl. kunnen zoeken. De rechercheurs hebben aan Pl. gevraagd om aan K. te vragen contact op te nemen met de politie, in het geval dat zij hem zou zien.

Verder zijn de rechercheurs op zaterdag niet meer aan de zaak toegekomen. Van Ma. vernam ik later dat zij beiden ook nog op mijn verzoek op zondag aan de zaak bezig zijn geweest; ik herinner mij nu niet meer welke opdracht ik aan hen had gegeven, maar het had wel betrekking op de zaak van K. Dat weet ik nog wel zeker. Zij zijn dus kennelijk op zondagochtend wel het bureau uit gegaan met een opdracht van mij. Ik heb ze later die zondagochtend gebeld, omdat er een stoffelijk overschot was gevonden. Daar moesten de rechercheurs toen naar toe. Verder is er op de zondag niets meer gebeurd met deze zaak.

De rechercheurs die zaterdagavond en zondagavond in dienst waren zijn volgens mij vooral met de autodief en de serie-inbreker bezig geweest; die keuze heb ik gemaakt. Zij moesten de voorgeleidingen afmaken voor de maandagochtend. Vervolgens heb ik voor S., die op maandag de recherchecoördinatie overnam, per interne mail een verslag gemaakt van wat er in het weekend was gebeurd. Ik heb hem gemaaild wat er naar mijn mening belangrijk was: de stukken met betrekking tot de autodief en de serie-inbreker en

dat er een aangifte was gedaan door Vo., waar nader onderzoek naar moest worden gedaan. Met name moest er nog navraag worden gedaan bij Parnassia, omdat in het weekend onvoldoende gegevens uit hun administratie naar boven waren gekomen.

Ik ben maandag altijd vrij, maar bel dan toch vaak met het werk om te vragen of er nog zaken bij zijn gekomen. Ik heb die maandag aan S. gevraagd of er nog bijzonderheden waren en of er nog vragen waren over datgene wat ik hem had gemaaild. S. liet mij weten dat Ma. met Parnassia contact had gehad en dat zij daar te horen had gekregen dat de geestelijke toestand van K. een gevaar zou opleveren en dat wij er dus een hogere prioriteit aan de zaak moesten geven dan wij tot dan toe hadden gedaan.

De zaak van K. had in het weekend een mindere prioriteit gehad dan de zaak van de autodiefstallen en de serie-inbreker, omdat deze moesten worden voorgeleid op maandag. Dit heeft te maken met de wettelijke termijnen. Waren deze zaken er niet geweest, dan had de zaak van K. wellicht een prioriteit 1 gekregen, maar in de praktijk ligt dit iets genuanceerder.

We hebben bewust ervoor gekozen Pl. dat weekend te laten verhoren, omdat uit de aangifte bleek dat de verdachte mogelijk geestelijk labiel was (hij had een rare blik in zijn ogen). Het staat mij ook goed bij dat Vo. op vrijdagavond duidelijk had gemaakt dat zij hulp wilde voor K. Pl. kon de verblijfplaats bevestigen van K. en zij kon het verhaal van Vo. ondersteunen met haar getuigenverklaring. Verder kon zij ons ook een indicatie geven van zijn toestand. Om de zaak strafrechtelijk beter te kunnen onderbouwen hebben we zo gehandeld. Als wij gelijk K. waren gaan aanhouden, hadden we een minder goed bewijsbaar verhaal gehad, strafrechtelijk gezien. Je loopt dan het risico, zonder Pl. te hebben gehoord, dat de zaak zo slecht bewijsbaar zou zijn dat K. snel weer op straat zou komen te staan. Ik heb dus bewust voor de gekozen Pl. te laten horen, en niet meteen ter aanhouding naar de Z-sstraat te gaan.

In dit geval speelt ook mee dat er om het gevaar in te schatten een afweging is gemaakt tussen strafrechtelijk optreden en geestelijke hulpverlening.

Later in de week heeft S. de zaak aangestuurd. Volgens mij heeft D. op donderdag gehoord dat Parnassia het gevaar nuanceerde. K. is signaleerd, bureau U. is geattendeerd op de zaak, maar daarnaast hebben we veel verschillende andere zaken moeten behandelen. Helaas hebben we niet aan het bevel van de officier kunnen voldoen K. aan te houden. Het enkele feit dat er een bevel lag van de officier maakt niet dat een zaak de hoogste prioriteit krijgt, of dat we er dagelijks mee bezig kunnen zijn.

Het is er in dit geval niet van gekomen K. te traceren op de Z-sstraat. Ik heb mij in het verdere traject niet persoonlijk bezig gehouden met het aansturen of actief monitoren van deze zaak. De zaak bleef de verantwoordelijkheid van bureau Q., niet van bureau U. Er was echter niet een specifieke persoon die verantwoordelijkheid had voor deze zaak. Dat

is ook niet gebruikelijk in ons werk.

Ik denk dat wij onder de omstandigheden naar behoren hebben gehandeld, hoewel achteraf gezien, gelet op de gevolgen in deze zaak, je je kunt afvragen of we actiever op de Z-sstraat hadden moeten rechercheren.

U confronteert mij ermee dat het bureau U. heeft aangegeven dat het aan bureau Q. was om K. aan te houden. U vertelt mij dat M. het zo opvat dat het bureau U. en het bureau Q. maar over en weer naar elkaar wijzen. Deze reactie van M. vind ik begrijpelijk. Het is echter gebruikelijk in de regio Haaglanden dat een politiebureau in principe zijn eigen verdachten moet aanhouden. Wij hebben een voortgangscontrole systeem. Op die manier vindt er wel monitoring plaats. De openstaande zaken worden met regelmaat bekeken. Ongeveer eens per halfjaar wordt dan een screening gedaan van de zaken met gesignaleerde verdachten."

I. verklaring betrokken ambtenaar ma.

Op 14 april 2004 legde betrokken ambtenaar Ma. tegenover twee medewerksters van het Bureau Nationale ombudsman onder meer de volgende verklaring af.

"Ik ben werkzaam op bureau Q.; ik ben rechercheur. Deze zaak staat mij nog bij; ik ben hierbij betrokken geweest vanaf zaterdag 12 april. Ik was die zaterdag in dienst samen met F. G. was er ook; de recherchecoördinator. Er waren dat weekend veel zaken: veel voorgeleidingen. Het was daardoor druk. G. vertelde F. en mij van de aangifte van Vo. en vroeg ons of wij bij de vriendin van K. wilden gaan kijken, om van haar achtergrond informatie te verkrijgen over de verdachte K. Ik had de aangifte gelezen. F. en ik hadden ons vuurwapen bij ons toen wij naar Pl. gingen, en wij waren alert. De aangifte gaf ons daar wel aanleiding toe. Ik kan mij niet herinneren dat ik van tevoren een foto van K. had gezien.

Als K. die dag bij Pl. was geweest hadden wij hem denk ik wel aangehouden. Ik herinner mij niet meer of het specifiek onze opdracht was om hem aan te houden. Het doel van het bezoek was in elk geval Pl. te horen en een onderzoek te doen naar de verblijfplaats van de verdachte.

Pl. deed ons de deur open. In de woonkamer hoorden wij haar verhaal; wij schreven dit op. Zij sprak vrij relaxed over K. Toen wij haar daarnaar vroegen, vertelde zij ons dat ze van de moeder van K. wel eens had gehoord dat hij een vuurwapen had gehad. Zelf had zij nooit een vuurwapen in zijn bezit gezien. Over het mes vertelde ze - voor zover ik mij herinner - dat zij vrijdag een knipmes had gezien in het bezit van K. Ik heb dit vermeld in het proces-verbaal van getuigenverhoor. Pl. verklaarde duidelijk dat zij niet dacht dat K. gevaarlijk was. Op een bepaald moment kwam een jongen naar beneden lopen. Ik wist toen niet wie dit was; zij vertelde mij dat dit haar broertje was. Verder was er niemand

thuis.

Pl. verklaarde dat K. mogelijk bij zijn vader was. Zij verklaarde dat hij op de vrijdag bij haar was geweest. Zij legde ons uit ongeveer waar die vader woonde. Toen we het verhaal op papier hadden, zijn F. en ik naar buiten gegaan. Ik belde toen naar G. en vertelde hem wat Pl. had verteld en dat K. mogelijk bij de vader zat. F. en ik vroegen ons af of het verstandig was om op dat moment ter aanhouding naar de woning van de vader te gaan. Na overleg met G. besloten wij dat wij op dat moment niet naar die woning zouden gaan, omdat wij niet wisten met wat voor een persoon wij te maken hadden.

Wij kregen toen - wij waren toen nog in U. - een melding dat er een stoffelijk overschot was gevonden; wij moesten daar met spoed heen. Dit was aan de (...)laan.

Ik heb die middag nog telefonisch contact opgenomen met Vo. Ik belde haar om haar te vertellen dat ik bij Pl. was geweest, en om hiervan verslag te doen. Ik ben verder die dag niet bezig geweest met de zaak.

Ik herinner mijn nu dat Vo. volgens mij zaterdagochtend had gebeld dat zij vrijdag of zaterdag met Pl. had gesproken en dat Pl. had verteld dat K. vrijdag bij haar was geweest. In mijn herinnering was dit de aanleiding voor het bezoek aan Pl.

Ik kan mij niet herinneren op zondag bezig te zijn geweest met deze zaak. Voor zover ik weet is F. verder ook niet met de zaak bezig geweest.

Zaterdag, zondag en maandag had ik dagdiensten, ik denk van 8:00 tot 17:00 uur. Maandagmiddag werd ik ineens gebeld door I. van Parnassia. Ik zou al bijna naar huis gaan; het was waarschijnlijk rond vier uur 's middags. I. was hulpverleenster (...); ik concludeer hieruit dat zij dus geen psycholoog was. Zij vertelde mij dat K. een gevaar voor zichzelf was en ook voor anderen. Hij was mede door drugsgebruik, specifiek cannabisgebruik, niet te vertrouwen. Ik kan mij niet herinneren dat zij mij iets heeft verteld in de trant dat K. psychische problemen had of schizofreen was o.i.d. I. heeft toen niets tegen mij gezegd over mogelijkheden tot opname. Ik nam haar verhaal serieus en heb hiervan gemuteerd.

Ik koppelde na dit gesprek terug aan S. Hij was die maandag recherchecoördinator. Ik vertelde S. van het telefoontje en dat de zaak toch serieuzer moest worden genomen, in die zin dat K. gevaarlijker leek dat wij aanvankelijk dachten en dat de zaak derhalve hogere prioriteit behoeft. Pl. had immers gezegd dat K. volgens haar niet gevaarlijk was. Naar aanleiding van het gesprek met Pl. heb ik telefonisch contact opgenomen met Vo. Ook dit telefoontje was aanleiding geweest voor de gedachte dat K. niet direct gevaarlijk was. Zij leek namelijk al tevreden met het feit dat wij bezig waren geweest met de zaak. Ik had het gevoel dat zij door dit gesprek al wat gerustgesteld was.

Ik denk dat Parnassia mij maandag heeft gebeld, omdat Vo. waarschijnlijk na ons gesprek van zaterdag contact heeft gehad met Parnassia en I. heeft gevraagd de politie te vertellen hoe Parnassia over K. dacht. Ik denk dit, want het telefoontje van Parnassia van maandag was specifiek aan mij gericht. Het gesprek met I. kwam toen zo bij mij over, dat Vo. de zaak extra gewicht mee wilde geven door I. mij te laten bellen. Wat ik van I. heb gehoord staat letterlijk in de mutatie. Ik vertelde S. dus dat de zaak wel heftiger leek dan we in het weekend dachten en dat het goed was dat we met de zaak doorgingen. De volgende dag denk ik - ik weet niet precies wanneer - heeft rechercheur D. de zaak opgepakt, mede door het telefoontje met I. De zaak kreeg daarna een andere wending. Ik heb er daarna geen bemoeienis meer mee gehad.

Nogmaals, de zaak was na de acties van de zaterdag getemperd. De verdachte moest nog wel worden aangehouden bij aantreffen, hij was tenslotte op de telex gezet; maar andere zaken gingen toen even voor. Het was op maandag ook druk geweest, vanwege de voorgeleidingen van het afgelopen weekend. Ik weet niet meer precies wat ik verder deze dag heb gedaan, maar ik heb, behalve wat ik heb aangegeven over het telefoontje met I., niet aan deze zaak gewerkt. De zaak werd op het videojournaal gezet. Dit werd ons op maandag op het appèl gemeld.

U vraagt mij of ik vind dat wij meteen over hadden moeten gaan tot aanhouding, gelet op het eerste telefooncontact met I. Ik vind het reëel dat hierna nog onderzoek werd gedaan in deze zaak en niet meteen is overgegaan tot aanhouding naar aanleiding van wat Parnassia heeft verteld. In mijn ogen gaat het normaal zo, dat er vervolgens verder wordt gerechercheerd (zoals D. ook heeft gedaan) en niet meteen wordt overgegaan tot aanhouding. Je moet goed weten wat voor persoon de verdachte is; wat je aan hem hebt. Met deze informatie bepaal je hoe de verdachte moet worden aangehouden.

Voor zover ik weet heeft F. geen bemoeienis gehad met de zaak, behalve dat zij met mij was mee geweest naar PI. Wanneer de zaak precies aan bureau U. is gemeld weet ik niet. Ik heb na maandag geen bemoeienissen gehad en ik heb verder ook niets meer van de zaak meegekregen.

Ik heb niet het gevoel dat ik niet goed heb gehandeld in deze zaak. Het is triest dat het in deze zaak zo slecht is afgelopen."

J. verklaring betrokken ambtenaar P.

Op 14 april 2004 legde betrokken ambtenaar P. tegenover twee medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman onder meer de volgende verklaring af.

"Ik ben als recherchecoördinator betrokken geweest bij deze zaak. Op enig moment is er op ons bureau een verzoek binnengekomen van het bureau Q. Wanneer mij het verzoek van bureau Q. heeft bereikt weet ik niet meer precies. Ik heb later nog eens nagedacht

wanneer dit was. Wij zaten begin mei in een verhuizing. In deze periode speelde deze zaak. Ik weet niet meer of ik het verzoek heb gekregen aan het bureau X-sstraat (...). In elk geval kwam in die periode het verzoek binnen via de wijkagent, H., om uit te kijken naar K. c.q. hem aan te houden. Dit verzoek was vergezeld van een foto. Ik kende de familie Y niet. Ik wist alleen dat K. een bedreiging of iets dergelijks had geuit richting zijn moeder. Ik heb zelf nooit contact gehad met het politiebureau Q.

Ik weet niet meer hoe het verzoek van Q. letterlijk luidde. Welke prioriteit bureau Q. aan de zaak had gegeven was mij niet duidelijk. Echter, het feit dat een dergelijk verzoek wordt gedaan aan de wijkagent, is voor mij een indicatie dat de zaak geen hoge prioriteit heeft. Als je wilt dat een verdachte gericht wordt aangehouden, richt je je aanhoudingsverzoek rechtstreeks aan de recherchecoördinator. Een wijkagent 'gebruik' je voor de informatiestromen; die is bekend in een buurt en heeft tot taak een oogje in het zeil te houden. Kortom, die gebruik je voor de info; en niet om een volwassene a-la-minute aan te houden. Mogelijk is in dit geval de wijkagent gebeld omdat een rechercheur bij Q. haar kende, of om haar informatie te vragen. In ieder geval is zij specifiek gevraagd om door te geven aan ons bureau naar de verdachte uit te kijken en hem aan te houden bij aantreffen. Uit de aard van het verzoek en het feit dat het was binnengekomen bij de wijkagent, maakte ik op dat de zaak geen hoge prioriteit had.

U vraagt mij of het onverstandig was om het verzoek via de wijkagent te laten lopen. Ik zeg u dat dit van het verzoek afhangt. Wanneer het om een minderjarige gaat bijvoorbeeld, kan zo'n verzoek goed via de wijkagent lopen. Normaal gesproken loopt een verzoek om aanhouding van een verdachte niet via de wijkagent. Een verzoek om informatie is wel gebruikelijk via de wijkagent. Het is mogelijk dat, zoals waarschijnlijk in dit geval, een verzoek om informatie gepaard gaat met de mededeling dat de verdachte aangehouden moet worden. Dan dient de wijkagent het aan de recherchecoördinator door te geven. Dat is in dit geval ook gebeurd. Wil je dat iemand wordt aangehouden, dan doe je zo'n verzoek in principe niet via de wijkagent. Het is naar mijn mening niet per definitie onverstandig een verzoek tot aanhouding via de wijkagent te laten lopen. Dit hangt van de zaak en van het verzoek af.

Bureau Q. heeft aan de wijkagent een foto met informatie verstrekt van K. De wijkagent gaf deze aan mij. Ik kan mij niet meer herinneren welke informatie precies was bijgevoegd. De wetsartikelen waarvoor de verdachte gesignaleerd stond werden wel vermeld. Ik beschikte echter niet over de aangifte.

Ik vroeg mij toen af waarom zij hem niet zelf aanhielden. Ik heb de wijkagent gevraagd na te gaan waarom het bureau Q. hem niet zelf aanhiel. Zij heeft dit aan bureau Q. teruggekoppeld. Waarschijnlijk heeft zij teruggebeld. Ik weet niet meer wat er is teruggekoppeld vanuit bureau Q. Uit dit contact bleek dat de zaak een lage prioriteit had.

Ik heb op basis van de beschikbare informatie de beslissing genomen wat we met de zaak moesten doen. Over welke informatie ik beschikte weet ik niet meer. Mogelijk bestaat er nog een kopie van deze informatie. Ik concludeer aan de hand van mijn besluit hoe we vervolgens moesten handelen, dat de informatie van Q. niet zodanig was dat K. meteen moest worden aangehouden.

Je maakt altijd een inschatting welk belang en welke prioriteit een zaak heeft. Dit doe je aan de hand van de beschikbare info: antecedenten, de aard van de verdenking, e.d. Mijn besluit was de zaak weer te geven op de appels, en bureaubreed te verzoeken naar de persoon uit te zien en hem aan te houden. Weergeven op appel houdt in dat een aantal malen het bericht wordt herhaald dat die en die persoon moet worden aangehouden. Aan welk bureau de appels gehouden zijn (X-straat of (...)) durf ik u niet meer precies te zeggen. In elk geval was op dat moment mijn besluit, gebaseerd op de beschikbare informatie, dat wij niet à la minute K. zouden gaan aanhouden.

Het betrof hier aldus een gerichte signalering, een specifiek verzoek van Q. aan ons. Dit is iets anders dan een landelijke signalering. Dit houdt in dat als je een verdachte tegenkomt, je weet dat die persoon aangehouden moet worden. Bij die landelijke signalering staat geen prioriteit aangegeven, alleen het strafbaar feit staat vermeld. Een gerichte signalering door middel van een verzoek van een ander bureau houdt in dat je met gerichte info een gericht verzoek krijgt.

Normaal gesproken, als je een spoedeisende zaak hebt waar een bepaalde gevaarstelling bij speelt, stap je niet zomaar binnen in een woning. Van tevoren ga je een pand observeren; in de procedure zitten gradaties.

K. is niet aangehouden. Voor zover mij bekend heeft noch de wijkagent, noch een andere politieambtenaar K. ooit aangetroffen. We beschikten over informatie dat hij bij zijn vader verbleef. Het is niet zo dat we zijn overgegaan tot aanhouding in de woning van de vader van de verdachte. Op grond van de gevaarsrisico maak je een inschatting wat te doen. Iedere dag worden er afwegingen gemaakt welke zaken op een dag kunnen worden aangepakt.

U zegt mij dat het in dit geval een poging tot doodslag betrof. Als ik had geweten dat het om een poging tot doodslag ging met een mes, gericht tegen zijn moeder, al dan niet met letsel dan hangt het nog steeds sterk af van de omstandigheden van de zaak hoe ik zou handelen. Het gaat in dit geval om een gezinssituatie, waar dit soort dingen vaker voorkomen. De verantwoordelijkheid lag in eerste instantie bij bureau Q.; daar had de zaak zich afgespeeld. Het zou kunnen dat ons bureau een zelfstandige beslissing neemt ten aanzien van de prioriteit in een zaak, die afwijkt van de informatie die door een ander bureau - zoals in dit geval Q. - is doorgegeven. Dit had bijvoorbeeld gekund, als wij over meer informatie met betrekking tot de verdachte hadden beschikt dan het verzoekende bureau. In dit geval kenden wij de verdachte niet. Hij had in elk geval niet veel

antecedenten; hij woonde bij zijn vader, hetgeen een rol speelde (er was dus iemand die over hem waakte); en er was het feit dat het verzoek via de wijkagent was binnengekomen. Je moet bovendien weten dat wij erg veel te maken hebben met mishandeling e.d. binnen gezinssituaties."

K. Nadere reactie verzoeker

Op 28 mei 2004 ontving de Nationale ombudsman de reactie van verzoeker op de door de betrokken ambtenaren afgelegde verklaringen. In deze brief staat onder meer het volgende vermeld.

"De ondervraagde personen blijven zich verbergen achter hoe druk ze het wel niet hadden en keuzes moesten maken. Het is duidelijk dat ze de verkeerde keuze hebben gemaakt.

S. gebruikt het woord keuze wel erg veel. Hoe wist deze recherchecoördinator bijvoorbeeld dat de verdachte niet doorlopend op zijn vermoedelijke verblijfplaats aanwezig zou zijn, terwijl wij (Vo. en verzoeker; N.o.) diverse malen hebben aangegeven dat hij wel degelijk bij zijn vader was gaan wonen, daar zijn vader de kleding bij oma had opgehaald (waarom is de vader niet aan de tand gevoeld?). Hij verklaart dat de verdachte niet is aangetroffen. Hier spreekt hij zichzelf weer tegen, daar hij zelf aangeeft dat er niet bewust naar hem is gezocht. Hij bevestigt dat er veel aan deze zaak is gedaan, terwijl hij al snel niet meer actief bij de zaak betrokken is geweest. (...)

D. is 15 april aan de zaak begonnen en verklaart dat er een aantal dagen eerder telefonisch contact is geweest met Parnassia, terwijl dit contact op 14 april heeft plaatsgevonden. Het is dat deze rechercheur niet heeft gehandeld en er ook omheen draait. Het feit was al op 11 april bekend, dat K. bij zijn vader was ingetrokken en wel degelijk vanaf dat moment hier aanwezig was en dat de heren rechercheurs wel bij de vriendin van K. zijn langs geweest en die ook verklaard heeft dat K. bij zijn vader woonde. (...) D. heeft Parnassia totaal verkeerd begrepen en daardoor een verkeerde inschatting gemaakt over de poging tot moord van 11 april 2003 (waarom heeft hij in godsnaam Parnassia gebeld?). Hij vond de informatie wazig en heeft daaruit conclusies getrokken waardoor Vo. de dood in is gejaagd. Deze man begrijpt totaal niet waar het om draait. Hij heeft de warrige informatie, zoals hij dit omschrijft, doorgegeven aan de recherchecoördinator en deze heeft direct de hoge prioriteit eraf gehaald.

G. kan zich weinig herinneren van de zaak, maar duidt aan dat een autodief belangrijker is dan een moordenaar (mooi verhaal is dat). Het feit dat de officier van justitie bevel heeft gegeven K. direct aan te houden; dit is helaas niet gebeurd door toedoen van de betrokken rechercheurs. Achteraf gezien ziet hij in dat ze actiever op de Z-sstraat hadden moeten rechercheren. Een knappe conclusie!

Ma. verklaart in het verhoor met Pl. dat zij weet waar K. verblijft maar geen actie hoor! Wel de vriendin van de dader bezoeken maar niet de dader zelf, knap hoor! Parnassia heeft overigens zelf in eerste instantie contact met de politie gezocht, over hoe gevaarlijk K. was. Ten aanzien van het verhoor van Pl. zijn ook tegenstrijdigheden; zo zegt de ene rechercheur het tegenovergestelde van de andere. Het feit dat Ma. laat blijken dat Vo. Parnassia voor het karretje zou hebben gespannen, toont wederom weinig respect van de politie en bevestigt wederom het verstoppertje spelen. Ongelooflijk dat ondanks een bevel van de officier van justitie, men niet tot aanhouding is overgegaan. Ze draaien er continue omheen.

P. van bureau U. is duidelijk in zijn betoog. Hij weet niets meer. Hij is het vergeten en schuift alles terug naar bureau Q. Hij praat in vraagtekens en bevestigt inderdaad dat de politie langs elkaar heen werkt en de dader op zo'n manier nooit kan worden aangehouden.

Volgens mij is de conclusie wederom duidelijk; het apparaat van de politie Haaglanden functioneert niet. Er zijn zoveel rechercheurs met deze zaak bezig geweest, maar daadwerkelijk is er niets gebeurd. Dit heeft geleid tot de moord op Vo. door K. Indien er meer organisatie bij de politie was en de zaak niet tot vier keer toe was overgedragen aan een recherchecoördinator of andere rechercheurs had Vo. nog geleefd. Er zit totaal geen structuur in welke rechercheur verantwoordelijk is geweest voor het behandelen van de poging tot moord op Vo. op 11 april 2003. Deze onduidelijkheden hebben geleid tot de dood van mijn Vo. Uit alle ondervragingen van de betrokken ambtenaren blijkt dat zij eigenlijk te weinig van de zaak wisten, daar hij steeds werd overgedragen aan een andere ambtenaar, waardoor de zaak een lagere prioriteit heeft gekregen en er geen aandacht meer aan werd besteed."

I. INFORMATIE STICHTING DE JUTTERS (voORHEEN DEEL UITMAKEND VAN PARNASSIA)

1. Op 30 maart 2004 heeft de Nationale ombudsman medewerkster I. van Stichting De Jutters verzocht contact op te nemen met het Bureau Nationale ombudsman. Ook na rappel op 4 juni 2004 werd niet gereageerd op dit verzoek. Op 8, 9, 14 en 15 juli 2004 nam een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman telefonisch contact op met Stichting De Jutters. Op 15 en 19 juli 2004 vond er een gesprek plaats met Bz, afdelingsmanager van I. Hij zei toe het verzoek te bespreken met geneesheer directeur Mi. Op 22 juli 2004 liet Bz onder meer weten dat hij de kwestie had voorgelegd aan Mi. en I. en dat Mi. (en Bz) een persoonlijk gesprek met (medewerkers van) de Nationale ombudsman wilde arrangeren. De Nationale ombudsman ging hiermee akkoord en verzocht Stichting De Jutters om afschriften van de verslagen van de in deze zaak gevoerde besprekingen met de politie.

2. Op 1 september 2004 ontving de Nationale ombudsman van Stichting De Jutters onder meer een afschrift van een intern verslag, in mei 2004 opgemaakt door medewerker Y. van Stichting De Jutters. In dit verslag staat onder meer het volgende vermeld.

“Op verzoek van de politie is er een gesprek gehouden in de volgende samenstelling:

(...)

De politie wilde de gang van zaken betreffende deze casus met ons doorspreken en vooral bezien of er fouten gemaakt waren. In de onderhandelingen om tot dit gesprek te komen was de sfeer niet oké; er werd vooral geschoven met verantwoordelijkheden en vingerwijzingen van de kant van de politie.

De Jutters heeft toen besloten dat dit gesprek functioneel moest zijn, evaluerend en lerend voor de toekomst. Immers de samenwerking met de politie is van het grootste belang. Erkend werd dat deze samenwerking altijd goed is geweest. Bespreekpunt is geweest, de samenvattende verslaglegging van I., sociaal psychiatrisch verpleegkundige.

Door de Jutters is de Inspectie voor de gezondheidszorg geïnformeerd (...). Hierin worden de ondernomen stappen en beslissingen weergegeven. De aangegeven knelpunten voor de locatie (...) zijn inmiddels opgelost.

De handelwijze van I. wordt door de inspectie als zorgvuldig betiteld.

De Jutters heeft ervoor gekozen een gesprek te houden met de Nationale ombudsman (...) met de eerste geneeskundige en de afdelingsmanager. I. wordt om moverende redenen “gespaard”.

3. Voorts ontving de Nationale ombudsman een afschrift van de rapportage die is opgemaakt door de inspectie voor de gezondheidszorg met betrekking tot de casus van K. In deze rapportage staat onder meer het volgende vermeld.

“Rapportage interventietoezicht casus van K.

Inleiding

Deze rapportage omvat de bevindingen en conclusies met betrekking tot het interventietoezicht dat (...) is verricht in de casus van K.

Aanleiding

Het interventietoezicht vond plaats naar aanleiding van de schriftelijke melding van de Jutters van 28 mei 2003 inzake cliënt K. waaruit bleek dat deze op 13 mei 2003 zijn moeder om het leven had gebracht.

Doel

Het calamiteitenonderzoek heeft tot doel na te gaan of:

de betrokken hulpverlener(s) in de casus K. voldoende zorgvuldig hebben gehandeld;

de kwaliteit van de (organisatie van de) zorg zoals die door de instelling(en) is geboden, voldoet aan de eisen van verantwoorde zorg (...);

de kwaliteit van de samenwerking met derden voldoende geborgd is.

(...)

Bevindingen en conclusies

- BIG-geregistreerd sociaal psychiatrisch verpleegkundige (SPV) I. is opgetreden als hulpverlener van K. De feitelijke contacten tussen hen hebben zich beperkt tot de (verlengde) intake. Daarna hebben vanwege de weigerachtige houding van K. geen hulpverleningscontacten meer plaatsgehad tussen de SPV en/of andere hulpverleners en K.

- Op 1 maart 2003 is K. telefonisch aangemeld bij het adolescententeam Lo. door de acute dienst van Parnassia.

- Op 5 maart ontvangt de balie van de Lo. een telefoontje van de moeder van cliënt waaruit blijkt dat de situatie is geëscaleerd. Hierop besluit intaker I. te kiezen voor de strategie van het overreden van cliënt om toch maar te komen. Zij nodigt cliënt uit voor een door haar geplande spoedintake op 7 maart en een verlengde intake op 13 maart (gesprek met cliënt en gesprek met moeder). (...)

- I. voert een intakegesprek op basis van de melding van de acute dienst. (...)

- I. laat het screeningsverslag versneld uitwerken om dit de eerstvolgende maandag na de verlengde intake in te brengen in de verdeelstaf. Hier pleit zij voor toeleiding van cliënt naar een traject om diens druggebruik aan te pakken en daarna psychiatrische zorg in te zetten. Ook opteert zij voor een psychiatrisch onderzoek op korte termijn. (...)

- Op 25 maart wordt cliënt uitgenodigd voor een psychiatrisch onderzoek op 10 april. Gegeven de anamnestiche gegevens van cliënt is het uitvoeren van een psychiatrisch onderzoek naar de mening van de inspectie inderdaad noodzakelijk.

- Op 9 april ontvangt I. een verontrustend telefoontje van de moeder van cliënt, waaruit blijkt dat cliënt weigerachtig is ten aanzien van het ontvangen van hulp. I. besluit in te blijven zetten op de medewerking van cliënt; zij belt hem zelf op om aan te geven dat het belangrijk is dat hij op 10 april verschijnt.

- Ondanks zijn telefonische toezegging verschijnt cliënt niet op 10 april.
- (...)
- I. besluit cliënt niet opnieuw schriftelijk uit te nodigen en overweegt een vooraanmelding voor de acute dienst uit te schrijven. Zij doet dit echter niet, onderneemt geen andere actie en wacht af of cliënt, dan wel moeder, opnieuw contact opneemt. (...)
- Op 14 april escaleert de situatie. Cliënt heeft gepoogd moeder neer te steken met een mes. I. belt, in overleg met moeder, de politie en geeft aan dat cliënt psychotisch is en een gevaar vormt voor zichzelf en anderen. Afsproken wordt dat de politie direct na inrekening van cliënt contact opneemt met de acute dienst zodat een IBS-beoordeling kan worden gedaan.
- Uit het dossier blijkt dat de politie de situatie anders heeft geïnterpreteerd; er zou onvoldoende tot uiting zijn gebracht dat cliënt een gevaar vormde voor anderen. De inspectie constateert dat sprake is van miscommunicatie tussen hulpverlener en politie. (...)
- Tussen 14 en 25 april onderneemt I. geen actie, zij gaat ervan uit dat een en ander nu een zaak van de politie is. Daar cliënt op 25 april nog altijd niet door de politie getraceerd blijkt te zijn, besluit zij op 25 april een vooraanmelding uit te schrijven. Op de vooraanmelding wordt cliënt aangemerkt als 'zorgwekkende zorgmijder'. (...)
- Tussen 25 april en 13 mei wordt cliënt noch door de politie noch door de acute dienst getraceerd. Op 13 mei vindt het noodlottige incident plaats. (...)

Slotconclusie

a. Zorgvuldig handelen van de betrokken hulpverlener(s)

(...) is de inspectie van mening dat I. binnen de haar gegeven mogelijkheden niet onzorgvuldig heeft gehandeld.

(...)

c. de kwaliteit van de samenwerking met derden

(...) werkt het team Lo. te weinig samen met externe partijen (bijvoorbeeld met huisarts of GGD) of onvoldoende adequaat (met de politie) opgetrokken om 'zorgwekkende zorgmijders' te bereiken."

m. nadere reactie korpsbeheerder

1. Bij brief van 4 augustus 2004 stelde de Nationale ombudsman de korpsbeheerder ten behoeve van het onderzoek onder meer de volgende (nadere) vragen.

"Naar aanleiding van eerdere vraagstelling mijnerzijds waarom niet direct na de toestemming tot aanhouding buiten heterdaad tot aanhouding is overgegaan, hebt u bij de beantwoording verwezen naar onder meer het interne klachtdossier en het onderzoeksrapport. Daaruit is naar voren gekomen dat de aangifte van Vo. op vrijdag 11 en zaterdag 12 april 2003 de hoogste prioriteit heeft gehad. Uit de stukken blijkt dat de op zaterdag 12 april 2003 beschikbare recherchecapaciteit is ingezet om de vriendin van K. (getuige Pl.) te horen.

1. Kunt u aangeven om welke redenen hiertoe is overgegaan en er - ondanks de toestemming en de omstandigheid dat de aangifte de hoogste prioriteit genoot - niet terstond is overgegaan tot aanhouding van verdachte K.?

De vriendin van K. heeft op zaterdagochtend verklaard dat K. agressief was ten opzichte van zijn moeder. Ook verklaarde zij, dat K. een pistool had gehad en dat K. niet meer wist wat zijn voor- of achterkant was. Ook bevestigde zij dat K. vermoedelijk bij zijn vader verbleef op de Z-straat in Den Haag.

2. Kunt u aangeven waarom ook na deze mededelingen niet terstond tot aanhouding is overgegaan?

Verder blijkt uit de stukken dat de aangifte van Vo. ook op zondag 13 april 2003 de hoogste prioriteit genoot, maar er die dag door het grote werkaanbod in relatie tot de beschikbare recherchecapaciteit, niet aan is gewerkt.

3. Kunt u mij een inzicht geven op basis van welke criteria de prioritering plaatsvindt en op basis van welke overwegingen kennelijk toen aan andere zaken voorrang is gegeven?

Op maandagmiddag werd betrokken ambtenaar Ma. gebeld door I. van Parnassia met onder meer de mededeling dat verdachte K. zeer gevaarlijk was voor zichzelf en anderen.

4. Welke reden bestond er om na deze mededeling nog tot dinsdagmiddag "verder te rechercheren" (zoals verklaard door betrokken ambtenaar D.) en niet terstond over te gaan tot aanhouding van K. (terwijl inmiddels door verschillende bronnen was bevestigd dat K. gevaarlijk was en bovendien vast stond waar K. vermoedelijk verbleef)?

Voorts is uit de overgelegde stukken naar voren gekomen dat er na de dood van Vo. gesprekken zijn gevoerd tussen de politie en Parnassia.

5. Kunt u dit bevestigen? En zo ja, zijn hiervan verslagen gemaakt?

In de afdoeningsbrief van 12 september 2003 worden de volgende acties aangekondigd:

- a. een uitgebreide evaluatie van de zaak met de direct betrokken rechercheafdeling;
  - b. er zal een instructie worden uitgevaardigd waarin wordt opgenomen dat bij bekendheid van de verblijfplaats van een verdachte van een ernstig delict te allen tijde een onderzoek dient te worden ingesteld op het betreffende adres, tenzij dat in strijd is met het algemeen of tactisch belang.
6. Is aan beide aanbevelingen voldaan? Indien dit het geval is verzoek ik u mij een afschrift van de onder b. genoemde instructie te doen toekomen."

2. Bij brief van 24 september 2004 reageerde de korpsbeheerder op bovenstaande vragen van de Nationale ombudsman. Voor zijn reactie verwees hij naar de brief van chef van het bureau Q., B. Deze reactie luidt onder meer als volgt.

"Vraag 1

Van het feit waarvan Vo. op 11 april 2003 aangifte deed, waren geen getuigen. Om meer bewijs tegen de verdachte te vergaren en om een beeld te verkrijgen van zijn persoon en gemoedstoestand en om meer zekerheid te verkrijgen omtrent zijn mogelijke verblijfplaats, was het noodzakelijk om eerst zijn vriendin Pl. als getuige te horen. Er is navraag gedaan bij Parnassia psycho-medisch centrum in Den Haag om informatie te verkrijgen omtrent de psychische gesteldheid van de verdachte. De verdachte bleek daar niet bekend te zijn.

Voordat tot aanhouding van de verdachte overgegaan kon worden, was het noodzakelijk om een beeld te krijgen van zijn gemoedstoestand in verband met de eventuele gevaarstelling ten aanzien van de verdachte zelf, zijn directe omgeving en de betrokken politieambtenaren. Op dat moment kon nog geen inschatting worden gemaakt of de verdachte zich tegen zijn aanhouding zou verzetten en zo ja met welke intensiteit en middelen. Het is een vaste werkwijze, dat eerst onderzoek wordt gedaan naar die omstandigheden, om de pakkans te vergroten en de risico's zoveel mogelijk uit te sluiten. Dit klemt in dit geval des te meer, omdat een mislukte poging tot aanhouding bij de verdachte, gelet op de psychische situatie, het gevoel had kunnen oproepen opgejaagd te worden. Dit zou hebben kunnen leiden tot niet voorspelbare reacties van zijn kant.

Daarnaast was het werkaanbod op 12, 13 en 14 april 2003 zodanig dat de personele capaciteit geen ruimte gaf om meer personeel en tijd vrij te maken voor meer onderzoek naar aanleiding van de aangifte van Vo. Op deze dagen zijn naast het gebruikelijke werkaanbod zes verdachten op heterdaad aangehouden. Bij de aanhouding van verdachten is de politie gebonden aan de wettelijke termijnen voor het ophouden voor verhoor, inverzekeringstelling en geleiding voor de officier van justitie en de rechter-commissaris. Van deze verdachten zijn vier of wel binnen de termijn voor ophouden voor verhoor dan wel binnen de termijn van inverzekeringstelling afgehandeld. De twee anderen waren zogenaamde veelplegers die op 14 april 2003 aan de officier van

justitie zijn voorgeleid. De dossiers met betrekking tot deze laatste verdachten moesten in dat weekeinde worden opgemaakt en afgesloten. Bovendien werd op zondag, 13 april 2003, melding gedaan van een ernstige mishandeling van een bejaarde vrouw door haar zoon. De zoon had de vrouw ook met een mes bedreigd. De vrouw moest met letsel aan hoofd, arm en voet voor behandeling worden vervoerd naar het ziekenhuis. De verdachte, die verslaafd was, was weggevlucht.

De politie moet gezien haar taak binnen de bestaande capaciteit steeds opnieuw prioriteiten stellen. Zo ook in het onderhavige geval.

Vraag 2

PI. had haar wetenschap omtrent het mogelijke bezit van de verdachte van een pistool, alleen uit verklaringen van de verdachte zelf en zijn moeder. Zij heeft nimmer een pistool in het bezit van de verdachte gezien. Ook zijn moeder Vo. had haar verteld dat de verdachte haar had verteld dat hij iemand met een pistool had bedreigd en dat hij het pistool had weggegooid. Bij de politie was geen informatie bekend omtrent mogelijk vuurwapenbezit van de verdachte. In de verklaringen van aangeefster Vo. en getuige PI. wordt gesproken over eerder agressief gedrag en niet over gewelddadig gedrag van de verdachte ten opzichte van zijn moeder.

Deze informatie gaf vooralsnog nog geen reden om met grotere spoed tot aanhouding van de verdachte over te gaan.

Vraag 3

Het bureau stelt jaarlijks een werkplan op waarin de prioriteiten worden benoemd. Dit werkplan is gebaseerd op het beleidskader van het korps. Het werkplan wordt door het bestuur en het Openbaar Ministerie geaccordeerd.

Met betrekking tot de opsporing werd in 2003 maandelijks nader overleg gevoerd met het Openbaar Ministerie. Dit overleg vond destijds plaats tussen de gebiedsofficier van justitie en recherchechefs van een cluster van vier verschillende bureaus. Tijdens dit overleg werden de algemene prioriteiten per bureaugebied vastgesteld. Na afloop van dit gezamenlijke overleg was er gelegenheid om inhoudelijk op zaken in te gaan. Daarnaast vond er zaaksinhoudelijk overleg plaats met de weekdienst van het Openbaar Ministerie. Levensdelicten hadden /hebben altijd de hoogste prioriteit, geweldsdelicten hadden /hebben een hoge prioriteit. Van deze prioritering is niet afgeweken. Andere zaken hebben toen voorrang gekregen omdat, zoals vermeld bij de beantwoording van vraag 1, wettelijke termijnen met betrekking tot dwangmiddelen en de personele capaciteit daartoe noopten. Bovendien diende zich een soortgelijke zaak aan, waarin de verdachte ook niet was aangehouden.

Zoals eerder bij het antwoord op vraag 1 is aangegeven, moet de politie gezien haar taak binnen de bestaande capaciteit, steeds opnieuw prioriteiten stellen. Zo ook in het onderhavige geval.

Vraag 4

Zoals bij de beantwoording van vraag 1 is vermeld moest de aanhouding van de verdachte zorgvuldig worden voorbereid in verband met een eventuele gevaarzetting. Zowel aangeefster Vo. als de getuige Pl. hadden verklaard dat zij vermoedden dat de verdachte bij zijn vader aan de Z- straat (...) zou zijn ingetrokken. Vo. heeft echter ook de rechercheurs verteld dat haar zoon met vrienden uit (...) optrok. De exacte verblijfplaats van de verdachte was aldus nog niet vastgesteld. Rechercheur D. heeft op dinsdag 15 april 2003 opdracht gekregen de verblijfplaats van de verdachte vast te stellen en de aanhouding voor te bereiden.

Vraag 5

De afdeling jeugdpsychiatrie van Parnassia is korte tijd voor de aangifte van Vo. afgescheiden en overgegaan in de stichting de Jutters. Op 25 september 2003 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen vertegenwoordigers van de stichting en de politie Haaglanden. Hierbij waren aanwezig; Mi. geneesheer-directeur kinder- en jeugdpsychiatrie en twee medewerkers van de stichting de Jutters en C., klachtencoördinator en B. chef bureau Q. beiden van de politie Haaglanden. Van dit gesprek is geen verslag opgesteld. Tijdens dit gesprek zijn de feiten doorgesproken. Kort weergegeven heeft Mi. aangegeven dat:

zijn stichting niet actief de pers/publiciteit had opgezocht;

I., medewerkster van de stichting, haar informatie over de verdachte K. tegenover politieambtenaren niet had afgezwakt;

hij niet zou toestemmen dat I. een verklaring tegenover de klachtonderzoeker van de politie zou afleggen, omdat de aangelegenheid onder medisch tuchtrecht viel;

I. als verpleegkundige werkzaam was bij de stichting;

informatie over patiënten alleen door psychiaters mag worden verstrekt;

in de praktijk ook wel informatie door verpleegkundigen is verstrekt.

Vraag 6

Op 18 september 2003 heeft de chef van het bureau Q. het onderzoek met de leidinggevende van de recherche aan dat bureau en de betrokken politieambtenaren besproken. Hierbij is de bestaande vaste werkwijze dat: "In onderzoeken na aangifte van

een ernstig delict, waarbij de verblijfplaats van de verdachte bekend is, te allen tijde een onderzoek dient te worden ingesteld op dat adres, tenzij dat in strijd is met het algemeen of tactisch belang”, nogmaals onder de aandacht gebracht en uitvoerig besproken. De werkwijze is niet op schrift gesteld en wordt algemeen toegepast.”

n. nadere INFORMATIE STICHTING DE JUTTERS (voorheen deel uitmakend van Parnassia)

1. Op 31 augustus 2004 vond een gesprek plaats tussen Mi., Bz, (respectievelijk geneesheer directeur en afdelingsmanager van Stichting De Jutters) en twee medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman. In dit gesprek kwam naar voren dat I. om "haar moverende redenen" geen persoonlijk gesprek wilde aangaan met de Nationale ombudsman, maar dat alle vragen via Mi. en Bz gesteld konden.

Mi. en Bz gaven onder meer te kennen dat zij I. over het incident hadden bevraagd en dat I. naar voren had gebracht dat zij de gevaarstelling van K. tegenover politie geenszins had genuanceerd. Mi. gaf verder nog te kennen dat het exceptioneel was dat I. op 14 april 2003 de politie had gebeld. Volgens Mi. is de gebruikelijke gang van zaken (in het geval een verpleegkundige zich zorgen maakt over de toestand van een cliënt) dat de crisisdienst wordt ingelicht. Dan weet de crisisdienst op voorhand dat zij, wanneer zij de betrokken cliënt tegenkomen, extra alert moeten zijn, aldus Mi. Dat I. in dit geval de politie heeft gebeld, betekent volgens Mi. dat I. zich naar alle waarschijnlijkheid ernstig zorgen maakte over de toestand van K. Verder bleek uit het gesprek dat in dit geval I. op 25 april 2003 een vooraanmelding bij de crisisdienst had gedaan.

De door de medewerkers tijdens het gesprek gestelde (nadere) vragen, betrekking hebbende op het incident, zouden door Mi. en Bz aan I. worden voorgelegd. Toegezegd werd om binnen vier weken met de beantwoording hiervan te komen.

2. Bij e-mailbericht van 25 oktober 2004 reageerde Stichting De Jutters op de nadere vragen van de Nationale ombudsman. In het bericht, opgemaakt door Bz, staat onder meer het volgende vermeld.

"Ik heb met I. gesproken (...) met als uitgangspunt het dossier met haar schriftelijke aantekeningen. D.d. 14 april heeft moeder (Vo.; N.o.) naar I. gebeld met een spoedtelefoontje. Op grond hiervan heeft I. de politie geïnformeerd (...). Omdat ze op vakantie ging heeft ze het dossier hieromtrent bijgewerkt. Het afgesproken beleid is dan; wanneer er een melding komt bij de politie K. te laten beoordelen door de crisisdienst bij Parnassia. Dit is terug te vinden in het dossier (...) en zou als uitgangspunt gelden, zodra K. binnen de Jutters zou worden aangemeld in de vakantieperiode van I. Deze beoordeling was volgens I. nodig om verder beleid te bepalen. Na haar vakantie heeft I. een voor- en aanmelding gedaan bij de crisisdienst.

I. is bijzonder boos op de veronderstelling dat zij misgecommuniceerd zou hebben met de betreffende agenten. Ze zegt glashelder geweest te zijn dat het om een ernstige situatie ging en de bedreiging serieus genomen moest worden. Een "terugtrekbeweging" is niet aan de orde geweest, integendeel. I. zegt ook maar enkele gevallen uit haar praktijk te kennen, waarbij ze direct contact met de politie heeft gezocht. Naar haar overtuiging was de politie toen en ook al eerder op de hoogte dat het hier ging om een ernstige situatie! Haar indruk is dat de desbetreffende agenten dat ook zo begrepen hebben. Zo niet, dan zou ze doorgedaan zijn, totdat het begrip er wel zou zijn geweest. (...) Ze meent zeer consistent te zijn geweest en op mijn vraag "wat ze anders gedaan zou hebben áls" heeft ze aangegeven dat ze uitvoerend niets anders gedaan zou hebben."

3. Op 15 november 2004 heeft (een medewerkster van) de Nationale ombudsman Stichting De Jutters verzocht of de reactie van 25 oktober 2004 als antwoord moest dienen op alle door de medewerkers van de Nationale ombudsman tijdens het gesprek op 31 augustus 2004 gestelde (nadere) vragen. Voorts verzocht de Nationale ombudsman om hem in het bezit te stellen van stukken die zouden kunnen dienen als onderbouwing van het standpunt van I. In het bijzonder verzocht de Nationale ombudsman om afschriften van (tijdens het gesprek op 31 augustus 2004 naar voren gebrachte) door I. gemaakte telefoonnotities, opgemaakt in de periode 10 april tot eind april 2003. Voorts verzocht de Nationale ombudsman of de Stichting De Jutters (zoals eveneens was verzocht tijdens het gesprek op 31 augustus 2004) navraag had gedaan bij de crisisdienst, of (en wanneer) daar (met betrekking tot K.) (voor)melding was gedaan door I.

4. Bij e-mailbericht van 8 december 2004 liet Stichting De Jutters weten dat het e-mailbericht van 25 oktober 2004 als antwoord dient, met als aanvulling dat de crisisdienst wel door I. is geconsulteerd in die periode, maar niet is gebruikt voor vervolgbehandeling. Op verzoek van de stichting is de crisisdienst hun verslaglegging nagegaan. In de periode van 14 april 2004 en verder is geen melding ontvangen.

O. tweede NADERE REACTIE VERZOEKER

Op 7 april 2005 reageerde verzoeker op de informatie van Stichting De Jutters en de nadere reactie van de korpsbeheerder. Verzoeker heeft onder meer aangegeven van mening te zijn, dat de politie om de feiten heen draait en dat het voor hem niet te verkroppen is dat de politie op eigen houtje heeft besloten de prioriteit van de zaak te verlagen en uiteindelijk K. in het geheel niet heeft aangehouden. Voorts heeft verzoeker benadrukt dat de verklaringen van de politie enerzijds en Stichting De Jutters anderzijds, volkomen tegenstrijdig zijn. Verder verwees verzoeker voor zijn mening naar zijn eerdere standpunt.

Achtergrond

1. Aanwijzing voor de opsporing (in werking getreden op 1 maart 2003, Stcrt. 2003, 41)

"Achtergrond

De politie wordt geconfronteerd met een veelheid aan strafbare feiten. Burgers en bedrijven doen aangifte dat ze slachtoffer zijn geworden van diefstal of vernieling. Of burgers melden dat ze een inbraak hebben gezien. Of de politie ziet zelf dat er delicten worden gepleegd: bij controle op dronken rijden of op mensenhandel, of de agent ziet tijdens surveillance dat er verkeersovertredingen worden gepleegd. Duidelijk is dat het niet doenlijk is altijd en overal met veel politie-inzet te reageren. Dat kan ook niet verwacht worden van de politie: de capaciteit van de opsporing is immers eindig en er zullen keuzen moeten worden gemaakt. En voorts kan de politie niet tot het onmogelijke worden gehouden: als opsporingactiviteiten uiteindelijk niets opleveren, dan zal dat op een zeker moment als een gegeven moeten worden aanvaard. In deze aanwijzing gaat het er om, dat helderheid wordt gegeven over wat in redelijkheid van de politie mag worden gevraagd. Duidelijkheid daarover is belangrijk voor de burger, zodat deze weet waarop hij wel en waarop hij niet kan rekenen. En ook is het nuttig voor de politie als anker voor de keuzen die in de praktijk moeten worden gemaakt, en voor het OM en de rechter die eventuele klachten over beslissingen van de politie moeten beoordelen.

Samenvatting

In deze aanwijzing gaat het om de reactie op *afzonderlijke* strafbare feiten die ter kennis komen van de politie. Hiernaast staat de 'beleidsmatige' inzet van de opsporing op *criminaliteitsverschijnselen*: de beleidsmatig bepaalde inzet van de politie in termen van gerichte surveillance, controles, verkennende onderzoeken, waaromtrent in de driehoek van burgemeester, hoofdofficier van justitie en korpschef afspraken worden gemaakt. Dit valt buiten het kader van deze aanwijzing.

I. Algemene uitgangspunten

Bij het scheppen van de beoogde helderheid over wat er moet gebeuren bij (vermoedelijk) gepleegde strafbare feiten, zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

1.1, Twee criteria

Er zijn twee criteria van belang bij het aangeven van wat in redelijkheid verwacht mag worden: de ernst van het strafbare feit, en de aanwezigheid van opsporingsaanwijzingen die kunnen leiden tot opheldering van de zaak (het vinden van verdachten en bewijs). De voor de hand liggende vuistregel is dat hoe ernstiger het feit, hoe meer moet worden gedaan om de zaak op te helderen zodat verdachten vervolgd en berecht kunnen worden. Deze aanwijzing vult dan deze vuistregel in.

(...)

1.4 Geen lijstjes van delicten

(...) De daadwerkelijke ernst van de feiten, en niet het 'formele etiket' dat daaraan hangt, moet daarom beslissend zijn. Ten tweede kan er aanleiding zijn om ook opsporingshandelingen te verrichten bij lichtere delicten, indien dat zonder veel moeite resultaat oplevert of als dat onderdeel vormt van afgesproken beleid.

(...)

1.6 Capaciteit

In theorie zou het wenselijk zijn om aan ieder delict zoveel aandacht te geven als nodig is om tot opheldering te komen, of het om moord gaat of om fietsdiefstal. Het is evident dat dit niet realistisch is: er zal altijd sprake zijn van beperkte middelen. Deze schaarste aan middelen kan zodanige vormen aannemen, dat ook bij zwaarder wegende misdaden serieuze opsporingsinspanning achterwege blijft omdat die nodig is voor nóg ernstiger kwesties. In deze aanwijzing wordt een kader gegeven voor wat de samenleving tenminste, en in redelijkheid gegeven de niet oneindige capaciteit, mag verwachten. De politie is dan 'gedekt'. Indien een zaak niet (verder) wordt opgepakt na toepassing van de regels in deze aanwijzing. Daarentegen zal de politieke keuze om niet aan deze regels te voldoen niet worden verdedigd, ook al voert men aan dat daarvoor de capaciteit ontbrak. Dat argument kan niet worden aangevoerd om de gewenste (minimale) prestatie achterwege te laten.

2. Het kader voor de reactie op (vermoedelijk) gepleegde strafbare feiten

2.1. Regel 1: Altijd een vervolg bij een bekende dader, tenzij ...

Indien een strafbaar feit is gepleegd en de verdachte direct daarbij bekend is, dienen altijd opsporingshandelingen te volgen (aanhouding, opmaken proces-verbaal). Dat is het geval bij betrapting op heterdaad, bij de gevallen waarin de identiteit van de verdachte door getuigen onmiddellijk bekend is, dan wel zodanige informatie voorhanden is dat de verdachte met weinig inspanning kan worden gevonden (bijv. als een kenteken bekend is). Is dat niet het geval, dan kan de zaak althans voorlopig terzijde worden gelegd, tenzij sprake is van een schokkend feit (zie regel 2).

(...)

2.2. Regel 2: Bij ingrijpende feiten gerichte opsporing

Bij strafbare feiten die verder ingrijpen mag meer worden verwacht dan alleen een optreden als er onmiddellijk een spoor naar de dader bekend is. Dan moet gericht en meer dan oppervlakkig worden gezocht naar aanknopingspunten voor een succesvolle opsporing en vervolging: naar eventuele getuigen, naar eventuele sporen (vingerafdruk,

DNA). Pas als die inspanning geen succes heeft kan de opsporing worden afgesloten, maar slechts op een zodanige wijze dat als zich naderhand nieuwe informatie aandient deze tot hernieuwde actie kan leiden.

Materiële ernst

Bij het antwoord op de vraag wat 'schokkende feiten' zijn, is het eerste gezichtspunt de omvang van de aantasting van de belangen of het welzijn van individuen of van de samenleving als geheel.

(...)

Hierbij gaat het dus steeds om een delict dat daadwerkelijk en in betekenisvolle mate belangrijke individuele en collectieve waarden in gevaar brengt.

Specifieke omstandigheden om toch meer te doen

De grenzen van de materiële ernst zoals aangegeven, zijn niet voldoende - ook bij een geringere materiële schade kan er een toch een dwingende reden zijn om een verder gaande opsporingsinspanning te verrichten. Er zijn drie van die redenen te onderscheiden:

Evidente inbreuk op persoonlijke integriteit (geestelijke schade, levenssfeer) Sommige delicten kennen naast eventuele (lichte) materiële ook een forse aanslag op de geestelijke integriteit van burgers. Dat kan bijvoorbeeld bij vormen van discriminatie spelen, maar is altijd het geval van inbraak in de woning, bij ernstige aanranding, of bij zware discriminatie, Dus bijvoorbeeld: als ingebroken is in een woning, dan wordt verwacht dat de politie ter plekke sporen zoekt."

2. Aanwijzing huiselijk geweld (in werking getreden op 1 maart 2003, Stcrt. 2003, 61)

"Achtergrond:

1. Begripsomschrijving

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer wordt gepleegd. Hieronder vallen lichamelijke en seksuele geweldpleging, belaging en bedreiging (al dan niet door middel van, of gepaard gaand met, beschadiging van goederen in en om het huis). Zie bijlage 1 voor een overzicht van toepasbare strafbepalingen.

Als verdachten van huiselijk geweld kunnen worden aangemerkt: (ex-)partners, gezins- en familieleden en huisvrienden. Verdachten en slachtoffers kunnen mannen en vrouwen zijn, en kunnen kind of volwassene (waaronder ouderen) zijn.

(...)

2. Probleemstelling

Huiselijk geweld betreft (ernstige) strafbare feiten. Uit diverse landelijke onderzoeken blijkt dat huiselijk geweld op grote schaal voorkomt. Slechts in een gering aantal gevallen wordt aangifte gedaan. Een deel van de slachtoffers durft geen aangifte te doen, of verkeert in de veronderstelling dat politie en justitie daar geen gevolg aan zullen geven.

Een kenmerk van huiselijk geweld is de omstandigheid dat dader en slachtoffer (waaronder het minderjarige slachtoffer) vaak desondanks - en soms noodgedwongen - deel blijven uitmaken van elkaars leefomgeving. Hiermee hangt samen dat huiselijk geweld vaak een stelselmatig karakter heeft en er een hoog recidive-risico is.

(...)

Deze aspecten vragen om een specifieke strafrechtelijke aanpak. In de kabinetsnota 'Privé geweld, publieke zaak' van april 2002 wordt een integrale aanpak onder regie van de gemeente bepleit om huiselijk geweld beter te kunnen bestrijden. Deze aanwijzing vloeit mede voort uit de beleidslijn die met de kabinetsnota is ingezet.

3. Doel van de aanwijzing

Het doel van deze aanwijzing is het bewerkstelligen van een effectiever optreden van politie en Openbaar Ministerie (OM) in reactie op huiselijk geweld teneinde bij te dragen aan:

het acuut stoppen van huiselijk geweld,

het voorkomen van recidive door middel van gerichte interventies,

het herstellen van de geschonden norm,

het vergroten van de aangiftebereidheid van slachtoffers.

Het optreden van politie en OM dient mede ter behartiging van de belangen van het slachtoffer en de eventuele kinderen die getuige zijn van het geweld.

Voor een effectief optreden van politie en OM is - gelet op het recidive-risico - ten eerste een voortvarende aanpak van groot belang. Ten tweede is het noodzakelijk dat daderhulpverlening in beginsel in een zo vroeg mogelijk stadium geïntegreerd wordt in de strafrechtelijke aanpak van huiselijk geweld. De reclassering is de noodzakelijke verbindingsschakel tussen OM en daderhulpverlening. De strafrechtelijke reactie fungeert als 'stok achter de deur' voor de dader om deze hulpverlening aan te vangen en te voltooien. Daderhulpverlening moet onder meer gericht zijn op herstel van de ontstane normvervaging bij de dader en het aanleren van methodieken ter voorkoming van recidive. Voorts is van belang dat het slachtoffer adequaat wordt geïnformeerd over het verloop van

de procedure conform de Aanwijzing slachtofferzorg.

(...)

Samenvatting:

Deze aanwijzing stelt regels omtrent de opsporing en vervolging van huiselijk geweld. Daarbij worden randvoorwaarden geformuleerd voor o.a. de invulling van lokale samenwerking tussen politie, OM en reclassering.

(...)

Opsporing:

1. Aanhouding

(...)

In geval van constatering buiten heterdaad wordt de verdachte, indien sprake is van een feit waarvoor voorlopige hechtenis is toegestaan en toestemming is gekregen van de officier van justitie, zo spoedig mogelijk aangehouden. Wanneer voor het (de) geconstateerde feit(en) geen voorlopige hechtenis is toegestaan, wordt de verdachte ontboden op het politiebureau.

2. *Proces-verbaal van aangifte*

Bij kennisneming van huiselijk geweld informeert de politie het slachtoffer over het strafproces, en beweegt de politie het slachtoffer zoveel mogelijk tot het doen van aangifte. Een slachtoffer van huiselijk geweld wordt door de politie zoveel mogelijk doorverwezen naar gespecialiseerde hulpverleningsinstellingen.

Bij het opmaken van een proces-verbaal wordt de checklist uit bijlage 2 gehanteerd. Bovendien laat de politie het slachtoffer in de aangifte met redenen omkleed aangeven of het de wens heeft dat een straat- of contactverbod wordt opgelegd aan de verdachte (...).

De politie ziet erop toe dat de adresgegevens van een slachtoffer desgewenst niet in het proces-verbaal worden vermeld (b.v. in de situatie dat het slachtoffer in een instelling voor opvang verblijft). De politie zorgt in die gevallen voor vermelding van een postadres voor het slachtoffer.

Alle aangiften van huiselijk geweld worden onverwijld ter beoordeling voorgelegd aan een hulpofficier van justitie."

3. Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen

Artikel 20, eerste en tweede lid

"1. De burgemeester kan in het geval, bedoeld in het tweede lid, bij beschikking lastgeven dat een persoon die zich in zijn gemeente bevindt, gedurende de periode, benodigd voor de toepassing van artikel 27, in bewaring wordt gesteld, indien deze persoon twaalf jaar of ouder is en geen blijk geeft van de nodige bereidheid zich in een psychiatrisch ziekenhuis te doen opnemen dan wel een van de andere omstandigheden, bedoeld in artikel 2, derde en vierde lid, zich voordoet. De burgemeester kan de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in de eerste volzin, delegeren aan een wethouder.

2. De burgemeester kan slechts lastgeven tot inbewaringstelling als bedoeld in het eerste lid, indien naar zijn oordeel

a. de betrokkene gevaar veroorzaakt,

b. het ernstige vermoeden bestaat dat een stoornis van de geestvermogens de betrokkene het gevaar doet veroorzaken,

c. het gevaar zo onmiddellijk dreigend is dat toepassing van paragraaf 1 van dit hoofdstuk niet kan worden afgewacht, en d. het gevaar niet door tussenkomst van personen of instellingen buiten een psychiatrisch ziekenhuis kan worden afgewend."

4. Wetboek van Strafvordering

Artikel 54, eerste lid

"Ook buiten het geval van ontdekking op heeter daad is de officier van justitie bevoegd den verdachte van eenig strafbaar feit waarvoor voorloopige hechtenis is toegelaten, aan te houden en naar eene plaats van verhoor te geleiden; hij kan ook diens aanhouding of voorgeleiding bevelen."